

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egy év számolása vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési főmunkatárs

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 788

Kiadóhivatal 708.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius végén lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldése fenn ne akadjon.

Megoldás vagy elodázás.

Budapest, április 7.

A politikai és parlamenti helyzet beteg. Nagyon beteg. S a betegágyán egymásután jelennek meg a kuruzslók. Az egyik egyáltalán nem ismeri el, hogy betegséggel áll szemben s válságról tudni sem akar, a másik pedig a betegség igazi forrását nem ismervén fel, bonasággal és ráolvasással akarja gyógykezelné. De ahelyett, hogy igazán orvosolná a bajt, azt még krónikusabbá teszi s még jobban elmérgesíti.

Kétségtelen ugyanis, hogy ha a függetlenségi párt, mely ma többségben van, erőt érez magában ahhoz, hogy az önálló magyar jegybankot megvalósítsa, aligha fog segédkezet nyújtani ahhoz, hogy a törvényben biztosított jogától elússzék. S ha a kormány egész személyes és politikai befolyását latba veti is, hogy a függetlenségi pártban szakadást idézzen elő s ily módon a bankprovizórium számára többséget hozzon létre, még mindig marad olyan tekintélyes kisebbség, mely a terv meg-

valósítását megakadályozhatja. Hisz az új házszabályok a bankkérdés rendezésénél nem alkalmazhatók s egy aránylag kicsiny ellenzék is nagy parlamenti akciókat indíthat. Amellett a kormány számára az a nehézség is megvan, hogy ma az egész országban egyhangú a követelés az önálló magyar jegybank felállítására iránt és így a kormánynak nemcsak egy esetleges ellenzékkel, hanem az országos közvéleménnyel is meg kellene küzdenie. Már pedig alig hiszszük, hogy a kormány akkor, mikor a parlamentben a függetlenségi párt van többségben, az egész országgal szembe helyezkedhessen. Hiszen akkor ki volna téve annak, hogy a függetlenségi pártnak az a része, mely esetleg a vita első napjaiban mellé szegődne, az országos közvélemény nyomása alatt kénytelen volna őt cserbenhagyni.

Ez nem akar gyanúsítás lenni a függetlenségi párt ellen, de már eleve valószínűtlen eset az, hogy a függetlenségi párt akár a maga egészében, akár egyik töredékében is a közös bankért szembehelyezkedjék a nemzettel akkor, mikor a nemzet gazdasági önállóságot akar s mikor a gazdasági önállóság a függetlenségi pártnak is egyik fő programpontja.

Azért nem hiszszük, hogy a jelenlegi politikai helyzet nehézségei annak a kompromisszumnak segítségével volna megoldhatók, amelyet hir sze-

rint Wekerle tervez, hogy tudniillik abban az esetben, ha a kartelbank terve meghiusul, a két kormány bankprovizóriumot kötne bizonyos időre; ez alatt a magyar képviselőház elintézné a választói reformot és a bankkérdés megoldása a jövő országgyűlés feladata volna.

Ez a „megoldás” nem volna megoldás. Nem volna pedig azért, mert hisz, hogy a választói reform még eddig elintézte nem volt, ez éppen annak a következménye, hogy a függetlenségi párt előbb a bankkérdést akarja az önállóság alapján rendezni. Alig hihető, hogy a rendezés kitolásába beleegyeznek, mikor tudja, hogy a cél az, hogy akkor esetleg egyáltalán nem lesz majd az önálló magyar jegybank felállítható.

Wekerle fentemlített tervéről egyáltalán nem lehet tudni, hogy az mennyiben komoly, vagy mennyiben akar csak tapogatózás lenni. De hogy a tervet nem tarthatjuk szerencsésnek, az kétségtelen. A helyzet eléggé megérett már arra, hogy a válság kitörését a kormány siettesse. Kétségtelen, hogy addig, míg az önálló jegybank kérdése valamiképpen el nem intéztetik, addig ez a parlament nem munkaképes s a kormány mögött nem ül megbízható többség. Ez minden céltudatos kormányzást lehetetlenné tesz. A kormánynak tehát nem szabad az erőpróbától megriadnia. Ha magát és a közös bank híveit érzi erősebbnek, akkor lépjen fel

Vas Gerebenről.

Írta: Váradi Antal.

(Utánnyomás tilos.)

Emléktáblát lepleznek le a vidéken, teaestély kíséretében, amely Vas Gereben emlékeztetőt lesz hivatva őrizni. Szükséges ez a tábla, mert ma holnap kérdeznék fogják, hogy szomorúságára az igazi tözsgyökeres magyar írásmód barátainak, hogy ki is volt az a Gereben?

Nem ezen a néven köröztölték. Nagyon nézett volna a fürge diák, ha Radankovits József, a herceg Batthyány huszára, azzal a kércselle jött volna hozzá, hogy az 1823. április 7-ikén született fiát Gereben néven írja be a matrikulába. Radankovits, az apa, mint említettem, a herceg huszára volt s mint ilyen, hűségese szolgálatai, becsületesége és magatartása által megnyerte a tisztartó bizalmát s a herceg kedvezése folytán lassankint a gazdaságban foglalatosságot s idővel ispán lett. A fia ezalatt nőtt, nőtt és folytón a béresek, meg a marhák körül ögyelgvén, haszontalan ficzkóvá kezdett serdülni.

Az egykori urasági huszár, most ispán, vajmi keveset értett ahhoz, hogyan kell fiút nevelni? Az ő szülei őt valamikor szabadjárta orosztették s mert természetül jó modoru, esimes alkalmu fiu volt, mihamarabb az uraság belső portáján nyert alkalmazást. Ki az ördög gondolt volna arra, hogy a huszár-ispán fiát uri nevelésben részesítse? Az apa folytón a nagy gazdaságot járta, elvesztette a

fiút szem elől s az, mint a gazdátlan esikó, szaladgált erdőn és mezőn, míg végre elérkezett az ideje, hogy a börtövtetésre is megtanítottassék.

A herceg is érdeklődött a csintalan, de jóképű fiu iránt s elküldötték Veszprémbe, iskolázni. De hát ott csak a hatodik osztályig bírta ki, mert huncutságaival már-már lehetetlenm tette magát. Ekkor Pécsre vitték, hogy a négytornyú dom városában szedje tovább a tudomány rózsáit. Anyja azt akarta, hogy pap legyen. Mikor tehát 1838-ban Pécsre ment, az édesanyja azzal bocsátotta el, hogy majd csak a primitiájára fog elmenni.

De hát Pécsen jó mulató fiuk voltak a hatodik-hetedik osztályban s a pécsi borok sem voltak megvetendők. Az öreg Kablár, nyugalmazott huszárkapitány, akit az ötvenes évek végén ismertem meg, azt regélte, hogy annál duhajabb kompániát, mint a Radankovits-gyerek társasága, még a huszárekkruták között sem talált. Ordítva járták végig a várost éjjel s minden kitelhető huncutságot elkövettek. Leszedték a bolti ezimereket s levelet irtak a budai külvárosi plébánusnak, amely levél sokáig nagy kacagás tárgya volt. A budai külvároson Pécsen állott egy kőkereszt — én még gyerekkoromban láttam elégszer — amely köré a szemetet rakták le csöndes éjszakákon a bosnyákok. Vas Gereben — akkor Radankovits József — egyszer levelet irt a plébánusnak, a Jézus urunk nevében, amely így hangzott:

— „Te vén naplopó!... Te ott hüszesz a divánodon, mialatt én itt szagolom ezt a bosnyák szemetet? no megállj! gyere csak a

másvilágra! majd dörgölök én a te orrod alá valamit!... ”

aláírva: a budai városi Jézus Krisztus.”

Pécsen, másnapra el volt takarítva a szemet, de a stiklit szerzte beszélték s Radankovits urannak nem ez volt az egyetlen huncutsága; elég az hozzá, hogy a jeles papjelölt nem részesülhetett az egyházi rend szentségében, mert 1840. február 26-ikán a filozófiai osztályból kicsapták. Mehetett hát világra.

Apja, az ispán, ekkor maga mellé fogta a gazdaságra. De ott is huncutkodott, mert lepingálta a tisztartót, utánozta krákoró hangját és uton-utfélen csuffá tette. Két esztendő múlva, 1842. április elsején itt is utalapot kötöttek a talpa alá s Radankovits József ment, ment újra világra...

Vándorlás közben elbushulta magát. Kezdeti eszmélődni. Magába mélyedt. Megbánsást érzett. Ez nem mehet így tovább. Kivált az nyomta a lelkét, hogy az ő számárságai miatt az apját is nyugalomba küldték s az ispán abból a pár forintból nagyon keservesen élhetett meg. Ennek már egészen ő volt az oka.

Erősen elhatározta, hogy tanul s Győrré ment. De ott már elkésett a beiratkozástól, elment hát Pápára s ott beállott írónak, a mellett kis gyerekeket tanított s abból éldegélt.

Kablár, akivel Pécsről való távozása után is találkozott, egy verset idézett, melyet állítólag ő szerzett az akkori mesterségére, elmondván egy kvaterka bor mellett Kablárnak, hogy ő most precceptor s az ajtajára ezt a verset fogja fölírni:

ezzel nyíltan, ha pedig az önálló bank hivat, akkor mondjon le s mint már ismételt megirtuk, dolgozzon ki egy önálló programot, oszlassa fel a Lépviselőházat s aztán a programja számára igyekezzen többséget szerezni. Ez világos, tiszta és egyenes út. De a bujkálás, a válság elodázása, a vegetálás ellenkezik az ország érdekeivel, sőt a kormány érdekeivel is, mert kétségtelen, hogy más módon megbízható többséget maga mögött biztosítani nem tud. Ez pedig egyértelmű azzal, hogy csak folytonos alkudozások, fufangok segítségével tudná magát ideig-óráig fentartani. De ez olyan kiváló politikusokhoz, mint a jelenlegi kormány tagjai, sokkal méltatlanabb, semhogy ezzel ők maguk is tisztában ne volnának s maguk is ne igyekeznének minél előbb teljesen tiszta és konszolidált helyzetet teremteni.

A politika világából.

Budapest, április 7.

A harmadik évfordulón.

— A választói reform előtérben.

Három esztendeje lesz holnap, hogy a koalíciós kormány átvette az ország ügyeinek vezetését. A harmadik évforduló válságig feszülő helyzetben találja a kormányt, a koalíciót és a parlamentet. A politikai világban a hetek óta tartó izgalmak után már szinte kikristályosodott az a fölfogás, hogy az után az utolsó heti szünet után, amely most következik be a politikában, a jövő héten nagy átalakulásnak kell következnie. Várják pedig ezt az alakulást a bécsi banktárgyalások eredményétől, illetve eredménytelenségétől, mert azt egészen biztosra veszik, hogy az osztrák kormány nem fogadja el a magyar kormányt a kartelbankra vonatkozó javaslatait.

Az „Egyetértés” mai számában kitünően informált helyről kapott információja már

megmutatta, hogy a kormány tudatában van annak, hogy a közös bankot, amelyhez a király föltétlenül ragaszkodik, meg kell hosszabbítani, s ezért csak arra fekteti a súlyt, hogy létrehozza fuzió útján azt az új többséget, amely a kormányt jelenlegi politikájában továbbra is támogassa. Ennek az információnak megerősítését látja az egész politikai világ gróf Apponyi Albert miniszter tegnapi nyilatkozatában, amely nagy feltűnést keltett a politikusok között.

Ebben a nyilatkozatban ugyanis gróf Apponyi azt vitatja, hogy a mostani helyzet nem okvetlenül köveleli a kormányválságot. Ebből a nyilatkozatból méltán azt következtetik, hogy a kormánynak olyan terve van, mely lehetővé teszi még egy ideig a koalíció együttműködését, de legalább addig, amíg a Ház a választói reformot a paktum értelmében törvényerőre nem emeli. Arról is beszélnek, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök sem tartja lehetetlennek a függő kérdések sima és békés megoldását, ami különben tegnapi információinkból is kiderült. Nyilvánvaló ezek után, hogy a kormány abban az esetben, ha a kartelbank terve meghiúsul, bankprovizóriumot szándékozik kötni bizonyos időre. Ez alatt az idő alatt a képviselőház elintézi a választói reformot és a bankkérdés megoldása a jövő országgyűlésre várna.

A helyzet tehát ma úgy kezd kialakulni, hogy a kormány ismét előtérbe hozza a koalíciónak a paktumban vállalt utolsó kötelezettségét, a választói reformot, s a kormányváltás harmadik évfordulóján a bankkérdés megoldása előtt való elintézésének szükségességét hangsúlyozza.

Forma szerint a helyzetnek ez az újabb kialakulása, beavatott körök információja szerint, úgy fog történni, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert miniszterekkel a jövő héten szordán utazik Bécsbe, ahol csütörtökön érintkezésbe lépve az osztrák kormánnyal, rövidesen megállapítják, hogy a kartelbank kérdésében egyetértés nem jöhet létre. Ekkor már Bécsben lesznek gróf Andrássy Gyula és

gróf Zichy Aladár miniszterek is s Wekerle Sándor miniszterelnök pénteken azzal fog a király elé járulni, hogy a bankkérdésben a kormány kebelében megszünt a szolidaritás s ezért beadja a kabinet lemondását. Utána még Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert fognak előterjesztést tenni az önálló jegybank föllállítására vonatkozólag, de a király — miután a kormányt megbizta, hogy az a válság elintézéséig folytassa az ügyek vezetését — a döntést magának fogja fentartani. A miniszterek ezután visszatérnek Budapestre a miniszterelnök fölkérésére Justh Gyula azonnal intézkedni fog és a képviselőházat hétfőre, e hó tizenkilencedikére ülésre hívja össze. Ezen az ülésen, amelynek napja még az eredetileg megállapított husvétii szünetre esik, Wekerle be fogja jelenteni a kormány lemondását, s kérni fogja, hogy a Ház, tekintet nélkül a huszonhatodikára összehívott ülésre, a válság elintézéséig napolja el magát. Huszonkettedikén aztán a király Budapestre jön és megkezdi a politikusok kihallgatását. A válság elintézésében a királyt is az a szándék fogja vezetni, hogy a mostani kormány és parlament nem teljesítette még a választói reform megalkotására vonatkozó kötelezettségét és ezért kötelezni fogja, hogy a helyzet ne változzék ennek a kérdésnek elintézéséig. A bankkérdést valószínűleg úgy fogják megoldani, hogy az öt éves bankprovizóriumot azzal a kikötéssel adják meg, hogy már most törvénybe iktatják az önálló magyar jegybanknak 1917-ben leendő föllállítását. Ezt a formulát Kossuth Ferencz is elfogadja, s ezen az alapon létre is jön az új kormány, amelyben — mint már megirtuk — legfeljebb Darányi és Günther cserélik ki, s a koalíció, esetleg az új országos 48-as párt formájában, megmarad a választói reform megalkotásáig. Ez az a terv, amelyet a mostani válság elintézésénél követni szándékoznak.

Budapest, április 7.

Zichy Aladár Budapestben. Bécsből jelentik, hogy gróf Zichy Aladár, ő felsége személye körüli miniszter ma délelőtt Budapestre utazott.

„Én kis gyerekeket nevelek...
Emberségesen bánok velek,
De a rosszaknak alfélre verok,
Ételt és italt ebből veszek.”

Amely költemény nem válik díszere pedagógiai tudásának.

Végre megismerkedett egy Radákovits nevű jogászzal, gazdasági gyakornokkal, elkérte annak a bizonyítványait, melyekre Radákovitsnak már nem volt szüksége s azok révén beiratkozott jogásznak Győrben. Itt aztán végre nekifeküdt a tanuláshoz, letette a vizsgálatokat s amellet népszerű jogászfígürája volt Győrnek, ott volt mindenütt, ahol jogászyerekek mulattak s nem pénzzel, de a maga anekdotáival, maró élceivel, talpraesett megjegyzéseivel fűszerezte a társaságot. Nem is volt est, ha Józsi nem volt ott. Egyszer, mikor gazdatiszti praxisából idézett humoros emlékeket s közben kiviccelt az egész jelenlévő társaságot, az egyik jogász azt mondja:

— No, te Józsi olyan vagy, mint a vas gereben!... végigkarmolsz mindnyájunkat!

Innen ragadt rajta a Vas Gereben név s ezt vette föl írói álnévül. Mert ekkor már szeretett irogatni, abban a tőzgyökeres magyas és őshumoros szellemben, mely minden munkáját jellemzi. Atádi barátaival egy kis önképző-kör félét alakított s ott munkálkodtak egy „Kétgarasos Tár” című folyóirat kiadásán, amely jó élcei és találó megjegyzései miatt Győrött nagy népszerűségnek örvendett. Két garas volt az ára s még Kovács Pál, a híres győri író figyelmét is magára vonta, aki nagy jövőt jósolt neki.

Ezalatt szegény apja megint hivatalhoz jutott, Kasznár lett Egerszeghen s a fiu már mint jogvégzett ember kereshette föl. Ezután Eszterházy herceg uradalmában nyert alkalmazást s a herceg főügyésze mellett Sopronban dolgozott. A forradalom előtt két esztendővel ment Pestre, juratériára s 1847-ben tette le az ügyvédi vizsgálatot. A diplomájában azonban már nem Radákovics Bódog név áll, hanem Radankovics József, a saját neve. Így jutott Vas Gereben a fiskálissághoz. Pesten Frankenburg körében forgott s nemsokára Vahot Imre Pesti Divatlapja mellé jutott munkatársnak. Itt ebbe, a Jelenkorba, az Életképekbe, rajzokat, novellákat, hosszabb elbeszéléseket. Nemsokára Győrbe ment ügyvédnek s mert elmenetele előtt egy „ABC öreg emberek számára” című röpiratot adott ki, melyet maga a minisztérium terjesztett megbizták a kormány „Népbarát” című néplapjának szerkesztésével.

A kormány aztán a szabadságharc alatt igen fontos és kényes küldetésekkel bizta meg, melyeket titokban kellett végeznie, akár csak egy hadi kémnek. Ezért bujdosott Világos utáú vagy tíz hónapig, de akkor megunt a hányt-vetett életet s Pestre ment, jelentkezni. Elfogták s ezt szegény felesége annyira a szívére vette, hogy belehalt.

Silentiumot kapott, mint fiskális s ezért teljesen az irodalomnak élt. Az ötvenes években s a hatvanas évek elején népszerűsége olyan nagy volt, mint a Jókaié.

A korrajznak mestere. Többnyire a maga dunántúli embereit, mágnásait, táblabíráit, nemes urait és falusi biráit szerepelteti, akiket személyesen ösmert és alaposan megösmert. Amellet jut a magyar közműve-

lődés sok más harezosának is szín a paletáján. Így az „egy alispán” meg a dunai átvágás nagy kivitele mesteri műve. Ezt gyönyörű korrajz keretében mutatja be. Felejthetetlen olvasmánya ifjunak, öregnek.

Valami sajtáságos táblabírói filozófia ömlik el minden írásán. Soha ebből nem enged. Még a szerelmesei is táblabíró-stílusban beszélnek. Rendkívül szereti a rébuszos beszédet, amin törje a fejét az olvasó. Csakhogy mai nap nem törí, hanem az asztal alá vágja a könyvet. Pedig kár, mert tartalmas, nemes, vérbéli olvasmány a Radákovics minden munkája.

Pesti zsurnaliszta korában nagyon megváltozott. Amilyen nemtörődöm legény volt fiatal korában, olyan zsurgi lett venségre. Már amennyire a hatvanas években dolgozó negyvenéves Gerebent öregnek lehet nevezni. De affektálta a kort s mindig a fiatalabbak társaságát kereste. Ezeknek aztán szívesen kölcsönözgetett, de csak kézi zálog ellenében, amelyet, ha ki nem váltották, jól értékesített. A vén Lauka azonban egyszer föllültette...

Egy rengeteg fekete gyűrűt hordott néhanapján a mutatónjára. Nagy vörös kő volt benne. Azt mondja, hogy históriai emlék. Valamelyik Árpád sirjából ásták ki s az ő nagyapja tisztartó korában megszerzte drága pénzen. Benne van a Lauka familiának vagy száz forintjába.

Egyszer a Komlóban üldögélvén, pénztelenségről panaszkodik. Vas Gereben, aki régen szemet vetett a fekete gyűrűre, amely hite szerint oxidált ezüst lehetett, — fölkínálja a segítségét.

— Nem adsz te nekem annyit, amennyi kell...

Politikai hangulatok.

Apponyi nyilatkozatai, melyekkel most a publicisztika foglalkozik, megerősítik ama fejtegetéseket, melyeket tegnap ebben a rovatban a koalíció helyzetéről közöltünk. Mivelhogy a gróf Apponyi Albert nyilatkozatának tartalma lényegében, sőt teljes jelentőségében az, hogy olyan válság nem következik, amely miatt a koalíció felbomlanék. És mi is váltig azt hangoztattuk, hogy a koalíció együtt marad. Az indokolásban persze eltérés van. A miniszteri és pártvezéri állás a nyilatkozót óvatosságra és az érzékenység kimelésére kényszeríti. Gróf Apponyi Albert nem mondhatja, hogy a koalíció pártjai azért maradnak együtt, mert a képviselők ki akarják huzni a mandátum birtokában az országgyűlési ciklus még hátralévő idejét és hozzájárulnak minden oly megoldási módhoz, ami nekik ezt biztosítja s amivel elkerülhetik, hogy a ciklus lejártá előtt a választók elé kelljen menniök. Gróf Apponyi Albert ellenben hangoztatja a koalíció nemzeti célú vállalkozását, ami még nincs befejezve, s amire vonatkozólag a parlamentnek s a pártoknak a paktumot támogatni kötelességük. A hátralévő feladatról pedig mindenki tudja, hogy az: a választási reform.

Most aztán egyszerűen elő kell venni azt a levelet, amit Kossuth Ferencz a bankbizottsági dolgok miatt forrongó függetlenségi párt értekezletének küldött, s melynek szövegezésében gróf Apponyi Albertnek legalább is annyi része volt, mint Kossuth Ferencznek és amely levélben fontos tény gyanánt ki volt emelve, hogy azzal gróf Apponyi Albert is teljesen egyetért. Elő kell venni a levelet és összeolvasztani gróf Apponyi Albert nyilatkozataival, avagy egyiket a másikkal kiegészíteni. A levél hangoztatja, hogy a függetlenségi párt tagjai engedelmisséggel tartoznak vezéreiknek, s a vezérek gondoskodnak róla, hogy emiatt a párt vállalhassa a nemzet előtt a felelősséget. Másképen szólva ez annyit is jelent, hogy akinek nem tetszik, le

is ut, fel is ut. A bankkérdésben Kossuth Ferencz nyilatkozott, de tovább a mellékmozgalmakat s ezekkel együtt a mellékvezérendést nem fogja tűrni. Hasonlóképpen foglaltatik a levélben egy passzus, amelyik fuzió hangulatu s amelyet akképen fognak fel, hogy ha a bank miatt szakadás keletkezik, hát a pártból eltávozókat mások fogják pótolni, akik a megállapítandó programot vállalják, s ebben a kormányt támogatják. Gróf Apponyi Albertnek a bankkattellról tett nyilatkozatait csak be kell kapcsolni a Kossuth-levél eme passzusába és megvan a magyarázat, hogy a bankkérdésben találnak formulát, melyet függetlenségi és alkotmánypártiak egyaránt elfogadnak és ezzel a megegyezéssel egyidejűleg megállapodhatnak a választói reform keresztülvitelére is. És ez koalícionális alakulás lesz akkor is, hogy ha az elégtelenek ki is mennek a függetlenségi pártból. Amint hogy koalíciós maradt a parlament azután is, hogy egyenként, párosan és hármasan addig lépegettek ki a függetlenségi pártból Nagy Györgyék, amíg megalakították a balpártot. Ha tehát a Justh-Holló-csoport kimenne, a koalíció annak dacára is koalíció maradna. Ahogy a helyzet most mutatkozik, az ugynevezett fuziót egyelőre nem tekintik egyébnek és nem tervezik másként, mint a koalíció feladatai biztosítására való törekvésnek, vagyis, hogy ezzel a megoldást lehetővé tehetik. Nem terveznek messzebbmenő fuziót és érintetlenül hagyják a pártkereteket, mivelhogy úgy látszik, nagyobb mértékű átalakítás létesítésére részint kifogytak az időből, részint pedig nem találtak hozzá kellő hajlandóságot. Ez a mostani ad hoc fuzió tehát tulajdonképpen a megbizhatlanok kiküszöbölése és az együttes vállalkozásra hajlandósággal bírónak erősebb összetartása lenne. Így aztán az Apponyi-nyilatkozat inkább harciasnak, mint békésnek látszik. Harcias azokkal szemben, akik bizalmatlankodtak, akik zavarokat igyekeznek kelteni és akik a kormányon kívül lévő előretörekvő egyéniségeknek igyekeztek pártot szervezni a pártban.

Mennyivel világosabb a helyzet, mihelyt rámutatnak arra, hogy a bankkérdés miatt körülbelül ugyanazok nyugtalankodtak, akik a választói reform ellen emeltek kifogásokat. Ha tehát ezeket színvallásra készítetik, a kormány rögtön megtudja, hogy kik vannak mellette és mert azt a hitet vallja, hogy táborra így is erős nagy többség lesz, megkísérli ezt a megoldási módot.

Távolabbi jövő gondoljai közé tartozik, hogy mi lesz azután. De különös jóstehetség nem kell annak megállapításához, hogy ebből az ad hoc fuzióból fog kialakulni a végleges abban az esetben is, hogyha a parlament a választói reformot elintézi, de még akkor is, ha a reform megszavazását valamilyen módon meg tudnák hiúsítani, akár obstrukcióval, akár más módon. Az első esetben az általános választás küzdelmeibe az új reformmal együtt mennének. A második esetben, ha a mostani törvény szerint kellene választást elrendelni, akkor a választási program legfőbb része az új reform lenne, aminek a támogatására ők vállalkoztak, tehát azzal egyuttal készek a választók elé is menni.

A perspektívából ennyit megmutatott az Apponyi-nyilatkozat, ha a Kossuth-levéllel együtt világítják meg.

Az eképpen megvilágított helyzet mindenki részére világos lehet. De viszont aki politikát csinál, az a legegyszerűbb dolgokat is bonyolultaknak tudja feltüntetni és a legvilágosabbakra is homályt tud börtani. Egyszerű és világos dolog, hogy sem Kossuth Ferencz, sem gróf Apponyi Albert nem értenek egyet azokkal, akik a banklármat csinálják. Egyszerű és világos, hogy Kossuth és Apponyi arra törekednek, hogy ha megtéríteni őket nem sikerül, hát kibeszélik a függetlenségi pártból. Egyszerű és világos, hogy az így válságra kényszerítettek aránytalanul kevesebben vannak, sem hogy az ő távozásuk folytán a kormánynak kellő nagy többsége ne maradjon. Sőt a többséget már a szerint számítják, mint hogyha ők nem lennének benne.

Minderről azonban a frondörködők abszolúte nem akarnak tudomást venni. Ugy tesznek, mintha semmit se hallanának és semmit se látnának. Mintha nem is ők lennének azok, akik közé Kossuth Ferencz a pártkörbe küldött levelével odacserített s akik akkor meghunyászkodtak és üdvözlő beszédekkel dadogtak. Mintha nem is ők hátráltak volna meg a bankbizottsági határozattal, melyet már Justh Gyulával összebeszélve megszavaztatásra a Ház elé akartak terjeszteni. Hanem előlről kezdik az egész komédiát, a már ismeretes programmal a hiszékenyek elámitására.

Okoskodásuk azon kezdődik, hogy a kartelbankra nézve nem fog létre jönni a megegyezés a magyar és az osztrák kormány között, tehát akkor a többségnek kell döntenie. És hol van a többség? — kérdezik. A többség a miénk! — felelik saját maguknak teljes önértéssel. Tudniillik azoké, akik váltig diktálni akarnak a kormánynak, hogy mit tegyen és mit ne tegyen s akik külön direktoriumot akarnak alakítani a függetlenségi pártban. De hogy homályosabb legyen a dolog aképpen is lehet érteni, hogy a „miénk“ alatt azt értik, hogy a függetlenségi párté, amelyik pedig a Kossuth Ferencz vezetésével áll. Következik azután, hogy Kossuth Ferenczet és miniszterétársait kitanítják. Hátha véletlenül nem tudná Kossuth Ferencz, meg Apponyi, meg a többi, hogy ha a

— Adok én, csak legyen valami izé: hipotéka...

— Van is nekem hipotékám! Zöld ördögöm van. Szegény vagyok mint a templom egere...

— Hát az a gyűrű? — jegyzi meg félénken Gereben.

Lauka rémes szemeket vetett rá.

— Az istenért! Ki ne ejtsd a szádon! Jövő héten lemegeyek az öreg anyámhoz. Annak első kérdése a gyűrű. Ha nem tudom felmutatni, megátkoz az öreg asszony és belehal bánatában. A köve, úgy tudom: rubin.

És Gusztó jól dresszírozott szempilláin két ragyogó könyesepp reszketett.

No persze, hogy megkapta az ötven pengő kölcsönt ezekre a könyekre, meg a fekete gyűrűre. Gereben felhuzta és hazáig úgy biggyesztette a kezét, hogy még az emelet-ről is lássák.

Eltelt azonban az egy hét, el a kettő is. Gereben nógatja Laukát, hogy menjen már az öreganyjához.

Gusztó nem akaródzott. Most beteg. Most nincs otthon. Most nincs utazásra való pénze.

Végre kifakadt Gereben, aki nagyon szeretne volna örökre magához esatolni a fekete histórikumot. Rátámad Gusztóra:

— Te Lauka! én nem itéletnapi terminusra adtam neked a pénzt! Tudd meg, hogy ha két hét múlva ki nem váltod: örökre enyém a gyűrű!

Lauka erősen megjárta a kétségbeesést. Adj hát még tíz pengőt, hadd utazzam haza s meghozom a hatvan forintot!

Gereben kénytelen-kelletlen kiizzadta a summát s Lauka eltűnt.

Oda is maradt hat hétig. Végre hazakerül.

Gereben találkozik vele a törzsasztalnál s feltűnően hordja a gyűrűt. Lauka mélyen és nemesen sóhajt.

— Tied a gyűrű, Gereben! — s nedves szemekkel elfordult.

Gereben pedig büszkén vitte Brunnhuberhez, megbecsültetni.

Majd a guta ütötte meg, mikor az aranyműves azt ordítja a fülébe — süket volt az öreg s mindenkit annak tartott — hogy menjen a fenébe a gyűrűjével. Hiszen ez vas. Nem ér négy garast!

Gereben dühösen rontott don Gunárosz lakására. Már akkor a Császárfürdőben lakott. Persze: ingyen. Szörnyű flegmával hallgatta végig a Gereben átkait.

— Hát mondtam én neked, vén számár, csak egy szóval is, hogy ez a gyűrű arany vagy ezüst? Ennek pretium affectionis-sza van. Minden ökör nem érti azt, de te érted. Árpádsírban találták. Megér ezer pengőt.

És szegény Gereben örülhetett, ha még egy pár forintot ki nem vasalt belőle történelmi révén.

Bécsben halt meg 1868-ban, mikor a delegációk tárgyalására ment föl. Rosszul érezte magát s bement egy patikába, hogy Seidlitz-port vegyen be, mert azt tartotta minden baj remédjének. Megitta, összerogyott s meghalt. Utolsó szavai állítólag ezek voltak:

— Nem magyar földön...

A bécsi Concordia temettette el. Az Isten áldja meg érte!

kartelbankot nem sikerül megcsinálni, akkor mindenekelőtt mindnyájuknak le kell mondanunk s aztán a király felszólítja őket Wekerlével együtt, hogy valamely javaslatot tegyenek más megoldási módra. És hátha nem tudnak ők, hogy akkor a külön nemzeti bankot kell ajánlaniok. Esetleg Kossuth Ferencz azt Hóltó Lajoséktól tanulja meg, hogy ha a kabinetben felveti az önálló nemzeti bank követelését, hát akkor gróf Andrassy Gyula, gróf Zichy Aladár, Darányi Ignác, sőt esetleg, de nem bizonyosan, Wekerle is kiugrik, Kossuth Ferencz marad a helyzet ura és ha a király egyezkedni akar, csak vele alkudhatik, minnek következtében miniszteri helyek üresednek meg. Justhék, Hollókék, Batthyányék bevonulhatnak s aztán majd — nemzeti bank nem lesz. Nemzeti bank nem lesz, de mind függetlenségi miniszterek lesznek. A közös bankot aztán meghagyhatják és megszűnik a láрма és senki sem veszi észre, hogy az ország nem nyert semmit, ellenben néhány temperamentumos ur miniszteri állásokat nyer. Más tekintetben is a régi komédia kezdődik. Kossuth Ferencznek egy időben hizelegnek és ugyanakkor ijesztgetik. Hangosan hirdetik, hogy Kossuth Ferencz a függetlenségi eszme letéteményese, a nemzet vezére és az ő akarata dönt, de az akarata nem lehet más, mint a nemzeti bank feltétlen követelése olyan módon, hogy a kormány többi tagjai ettől megszabadjanak. És biztatják Kossuth Ferenczet, hogy ne engedjen a függetlenségi elvekből mindaddig, amíg ők be nem ülnek a hatvanhetes miniszterek helyébe. Akkor aztán majd csevegni lehet róla. Aktuálisá válik a Vázsonyi Vilmos jellemzése, aki Justh Gyulát megszólaltatta. Justh Gyula így szólott:

— Ti akarjátok eladni a mi elveinket? A kutyafáját! A mi elveinket majd csak mi adjuk el.

Nem először lendülnek neki nagy igyekezettel ez ábrándjuk megvalósítására. Nem egyszer érte őket kudarc.

Most, hogy ismét megkísérelhessék, ahöz szükséges volt vakoknak és siketeknek tétetni magukat és nem látják és nem hallják, hogy már megint visszautasították őket.

Budapest, április 7.

A fuzió mellett. Zemplén vármegye tudvalevőleg feliratot intézett a kormányhoz, melyben a koalícióban levő pártok egyesítésére hívja fel a parlamenti többség vezéreit. Ezt a feliratot tudomásulvétel végett megküldötte az ország összes törvényhatóságainak. Abauj-Torna vármegye márczius 3-án tartott rendes közgyűlésében foglalkozott az átirattal, melyhez pártolólá járult hozzá és a maga részéről szintén hasonló értelmű felirattal fordult Wekerle Sándor miniszterelnökhöz. A felirat, melyet tegnap küldöttek meg a kormány elnökének, kijelenti a törvényhatósági bizottságnak azt a meggyőződését, hogy valóban elérkezett az az idő, amikor a kormányzó pártoknak egy párt kötelékében kell tömörülniök, egységes szerves program alapján.

Báró Bánffy Dezső beszámolója. Báró Bánffy Dezső, Szeged I. kerületének országgyűlési képviselője áprilisban beszámolót tart Szegeden. Báró Bánffy Dezső tegnap tudatta dr. Végman Ferencz pártelnökkel, hogy április 18-án, húsvét utáni vasárnap érkezik Szegedre s aznap szeretné beszámolóját elmondani. A beszámoló délután 4 órakor lesz, a Tisza-szálló emeleti nagytermében.

A tengeri magánjog. Az „Igazságügyi javaslatok tára” közli a tengeri magánjogról szóló újonnan átdolgozott előadói tervezetet, amelyet az igazságügyminiszter megbízásából dr. Nagy Ferencz

készített. Az első tervezetet is ő készítette Szilágyi Dezső igazságügyminiszter megbízásából. Ez az első tervezet oly időben készült, midőn a tengeri magánjog a vám- és kereskedelmi szövetség értelmében Ausztriával annyiban közös egyetértéssel intézendő ügy volt, amennyiben ki volt mondva, hogy „mindkét fél tengerpartjain s kereskedelmi tengerészeteinél egyforma tengeri magánjog fog alkalmaztatni és annak korszerű átalakítása minél előbb fog eszközöltetni.” E rendelkezésnél fogva a tengeri magánjog régen sürgetett reformja csak a magyar és az osztrák kormány megegyezése alapján lett volna keresztülvihető, amely megegyezés azonban nem volt elérhető. A folytonos halogatás mindinkább azt a meggyőződést érlelte meg a magyar közvéleményben, hogy a tengeri magánjog reformja az Ausztriával való közösség fentartása mellett még nagyon sokáig fogna elhúzódni, ha egyáltalában megvalósítható. Kifejezést talált a meggyőződés többrendbeli előterjesztésben, melyek arra irányultak, hogy a tengeri magánjog általános reformjától függetlenül legalább a tengerészet fejlődésére nézve annyira fontos tengeri jelzőleg intézménye szabályoztassék, különösen pedig az 1902-ben alakított s gróf Apponyi Albert elnöklése alatt sikeresen működő „nemzetközi tengerjogi magyar egyesület” kebelében, mely egyenesen azzal a kérelemmel fordult a magyar kormányhoz, hogy a tengeri magánjog az Ausztriával megújítandó kereskedelmi szerződésben megállapítandó közérdeki ügyek közül kihagyassék s Magyarország e téren épp úgy, mint a szárazföldi kereskedelmi jog terén, teljesen szabad rendelkezési jogot nyerjen. A magyar kormány e kívánság jogosultságát éppen a tengeri magánjog reformja érdekében készségesen elismerte s tényleg keresztülvitte, hogy a tengeri magánjog az új kereskedelmi és forgalmi szerződésben mint Ausztriával közös egyetértéssel és egyenlő elvek szerint szabályozandó ügy többé ne szerepeljen. Az 1908. évi XII. t.-cz.-be iktatott szerződés erre vonatkozó 7. cikkelye a megelőző vám- és kereskedelmi szövetségnek fentebb idézett kijelentését már nem tartalmazza. A magyar kormány az új kereskedelmi és forgalmi szerződés megkötése után haladéktalanul intézkedett, hogy az oly sokáig vajudó reformmunka sürgősen felvétessék. E célból Günther Antal jelenlegi igazságügyminiszter 1908. évi márczius hónap 8-ikán kelt leiratával megbízta Nagy Ferencz azzal, hogy az 1894-ben közzétett első tervezetet „az arra vonatkozólag beérkezett vélemények és újabb törvényhozási fejlemények figyelembevételével átvizsgálja s azt az esetleg szükségesnek talált módosításokkal lehetőleg mielőbb bemutassa.” E megbízatás eredménye a most közzétett tervezet.

KÜLFÖLD.

Izland autonómiaja. Azok a tárgyalások, amelyek Izland-sziget megbízottjai a kopenhágai kormányval Izland számára elnyerendő új államjogi koncessziók tárgyában folytattak, hajótörést szenvedtek. Izland új minisztere, Björn Jonsson kinevezése után való napokban beszélgetést folytatott Neergaard dán miniszterelnökkel, aki kijelentette, hogy Dánia semmiesetre sem ad több engedélyt Izlandnak, mint amelyek az 1908. évi dán-izlandi bizottság javaslatában foglaltatnak.

Intrika Stolypin ellen. Stolypin ellen a birodalmi tanács szélső jobboldala Akimovval az élen erősen intrikál és ezt az intrikát az udvari párt is támogatja. A birodalmi tanácsnak abban az ülésében, amelyben arról tárgyaltak, vajjon a hadi tengerészeti költségvetésről szóló javaslat rászorú-e a birodalmi дума és a birodalmi tanács jóváhagyására vagy pedig csak a császár döntése szükséges-e, a birodalmi tanács többsége, közte hét miniszter is, a császár prerogatívája ellen szavazott. Akimov erről jelentést tett a császárnak, aki még nem erősítette meg a költségvetést, hanem előbb megvárja Stolypin visszaérkezését. Ha a császár a birodalmi tanács határozatától megtagadja a jóváhagyást, akkor az egész kabinetnek le kell mondania. Stolypin ellenségei már össze is állították az új kabinet névsorát. E szerint Krivosin lesz az új miniszterelnök.

Anglia Németország ellen. A brit külügyi hivatal táviratilag utasította a pekíngi angol követet, tiltakozék erőlyesen a kínai kormány azon szándéka ellen, hogy német pénzemberekkel kölcsönügyletet kössön a Kanton-Hankau-vasut építésére, miután a kölcsön kérdése nem terjesztett az angol kormány elé.

A balkáni események.

Budapest, április 7.

A balkáni kérdés rendezése békésen halad megkezdett útján s a nyugalom immár — a szerb tisztikarban mutatkozó összeesküvő hajlandóságok leszámításával — teljesen helyreállott, aminek legjobb bizonyossága az, hogy a szerb bank aranykészletét Nisből Belgrádba visszazállították. A szerb kormány intézkedéseket tett aziránt, hogy a kereskedelmi tárgyalások mielőbb fölvehetők legyenek s Montenegro is elfogadta a berlini szerződés 29-ik szakaszának megváltoztatására vonatkozó formulát.

Konstantinápolyban nagy izgalmat keltett Hasszán Fehmi pasának a meggyilkolása, akiről azt sejtik, hogy politikai konspiráció áldozata lett.

Mai hireink a következők:

Forrongó szerb tiszték.

Az összes szerb politikai körökben kínos feltűnést kelt, hogy Péter király Okanovics őrnagyot kihallgatáson fogadta. Okanovicsot, aki résztvett Sándor király meggyilkolásában, néhány nap előtt, mint a második lovasezred parancsnokát, megfosztották állásától, állítólag azért, mert miatta az ezred tisztjei tömegesen lemondtak. A király az őrnagyot a hadügyminiszter tudta és megkérdezése nélkül fogadta, amiből a hadügyminiszter le akarja vonni a konkvencziát. A katonatisztek körében különben is nagy az elégedetlenség a királynak az ellenösszeesküvőkkel szemben való nagy engedékenysége miatt. Zivkovic hadügyminiszter hasztalan fáradozik, hogy a mozgalmat szigorú intézkedésekkel elnyomja. Ebből az alkalomból közte és Bojovics ezredes, a nisi hadosztályparancsnok közt már heves konfliktus is támadt. Bojovics ezredes, hogy a helyőrségben fenyegető zavaroknak elejét vegye, elrendelte több tüntetés miatt letartóztatott tisztnek a szabadonbocsátását és minthogy a hadügyminiszter ezt az intézkedést nem hagyta jóvá, lemondott. A nisi helyőrség most azt követeli, hogy egy összeesküvő tisztet nevezzenek ki a nisi hadosztály parancsnokává, amit, ha nem teljesítenek, a nisi helyőrségben zavargások várhatóak, amelyek a dinasztiaira esetleg nagyon veszedelmessé válhatnak.

A kormány új sajtótörvényjavaslatot dolgoz ki, amelyet mindjárt a szkupstina összehívása után elő fog terjeszteni. Az új törvény drákói rendszabályokat fog tartalmazni a király és a dinasztia ellen irányuló sajtóvétségére, megszünteti az utcai kolportágot és ha a pénzbírság behajthatatlan, akkor a lap besztűnhető lesz. Az új javaslat megszabja, hogy politikai lap felelős szerkesztője csak az lehet, aki legalább 35 éves és bizonyos meghatározott vagyona van.

Angol gyűlölet.

Néhány londoni ujság újabban ismét állást foglal Ausztria és Magyarország ellen. Élesen kerülholja Németországgal való szoros barátsága miatt s ezért még nagyobb szemrehányással illetik Ausztriát és Magyarországot, mint Németországot. Így a „Standard” ma azt jelenti, hogy Ausztria és Magyarország elhajározta három Dreadnought-hajó építését, amelynek az lesz a rendeltetése, hogy Németországot Anglia ellen való háborújában támogassa. Az ujság emiatt felszólítja a kabinetet, hogy haladéktalanul fogantasson újabb Dreadnought-hajó építését. Ezzel kapcsolatosan a „Standard” állítólag berlini kormánykörökből azt jelenti, hogy Bülow herceg, aki kezdetben nem tudott Ausztriát és Magyarországot elkeseredni, később mégis minden energiáját latba vetette, hogy Ausztria és Magyarország annexió politikáját diadalra juttassa. A „Times” hivatalosan meg van ugyan elégedve a Balkán-válság elintézésével, s azt mondja, hogy Angliának most már semmi érdeke sincs a Balkán-konferenciában, de hozzátesszi, hogy Ausz-

tria és Magyarország talán nem messzi időben meg fogja adni az árát mostani diadalának.

A konferencia kérdése.

Az angol alsóház tegnapi ülésén Lynch liberális azt a kérdést intézte a kormányhoz, hogy a berlini egyezmény legutóbbi megsértése által sújtott államokkal kötött egyezmények szükségessé teszik-e a hatalmak konferenciáját és ha a konferencia egybehivatnék, mi volna a feladata. Grey államtitkár ezt felelte:

— Még nem mondhatom, egybegyűl-e a konferencia, vagy sem.

Konstantinápolyi jelentések szerint a porta fölöslegesnek tartja a konferenciát. A porta valószínűleg hozzájárulását fogja adni a berlini szerződés 29. cikkének törlésére.

Interview György trónörökösrel.

A Daily Mail interviút közöl a volt szerb trónörökösrel, aki megjósolja, hogy a Balkán-kérdés nemsokára újból fel fog éledni, de akkor aztán nemcsak magáról Szerbiáról, hanem az európai egyensúly helyreállításáról lesz szó. Három-négy év fog még odáig eltelni s ez idő alatt Szerbia és Montenegró együttesen több mint 300.000 jól felszerelt és begyakorolt katonával fog rendelkezni.

— Lemondásomnak okairól szívesen beszélek, így folytatta a volt trónörökös. Böven gondolkodtam erről az osztrák lapok, amelyeknek rágalmait már megszoktam. Nem tagadom, heves a vérem, féktelen a természetem s a habozást nem ismerem. A törvényszéki vizsgálat majd ki fogja deríteni, hogy ártatlan voltam Kolakovic halálában, de mikor a szerb nemzet minden erejét megfeszítette, hogy szembeszállhasson a túlhatalommal, az volt a meggyőződésem, hogy Szerbia jövődi királyára még a gyamu árnyékának sem szabad esni. Ezért mondtam le. Husvét után Párisba, aztán Angolországba utazom, ahol hosszabb időt fogok tölteni.

Montenegró is engedett.

Montenegró a berlini szerződés 29. cikkének megváltoztatására vonatkozó formulát elfogadta. Az erre vonatkozó hivatalos közlemény ma este jelent meg.

A békeszerzők kitüntetése.

Egy berlini könyvkiadó lap tudósító értesülése szerint Ferenc József király azoknak a német államférfiaknak, akik a Balkán-válság elsimítása körül érdemeket szereztek, magas kitüntéseket fog adományozni. Ferenc József király már értesítette szándékáról Vilmos császárt. A kitüntetendő diplomaták között van Bülow herceg birodalmi kancellár, Schoen birodalmi külügyi államtitkár, Kiderlen-Waechter bukaresti követ, Tschirschky bécsi nagykövet, báró Marshal konstantinápolyi nagykövet és Ratibor herceg belgrádi követ.

Megtámadott járőr.

Bujatlovic-Potok mellett, a Drina szerbiai partjáról három szerb lovas átlőtt az ott cirkáló őrszolgátra. Az őrszolgátra a támadást, aminek következtében egy szerb meghalt. A szerbek Robotica irányában elmenekültek. Az őrségből senki sem sebesült meg.

Bolgár vámunió terve.

A Lokalanzeiger tudósítója táviratozza Belgrádból, hogy a bolgár kormányval sokkal szélesebb alapon fognak megindulni a tárgyalások, semmint eleinte tervezték, de vámunió kötéséről nem lehet szó, mert az 1917-ig érvényben lévő szerződések azt kizárják.

Hassan Fehmi pasa gyilkosa.

Hassan Fehmi gyilkosáról a rendőrniszter úgy nyilatkozott, hogy a tiszti egyenruhában nem bizonyít semmit, valószínűleg a rendőrség megfékezésére vette magára a merénylő a tiszti uniformist. Hassan Fehmi kísérője, Chakir bey, a következőket beszéli:

— Ejjel féltizenegy órakor mentünk át a Karaküi-hídon, mikor szembe jött velünk egy katonatiszt s szó nélkül Hassan Fehmi

lőtt kétszer egymásután. Az első golyó balszemém érte barátomat, a második golyó a hasába fúródott. Mind a kettő feltétlenül halálos volt. A harmadik golyó az én csipőmbé hatolt s azután még kétszer lőtt a gyilkos. A merénylet minden bizonynyal politikai bosszú műve. Egyikünk sem ismerte és sohasem látta a gyilkost. Chakir bey nemrégiben megalapította a függetlenségi párt lapját, amelynek körülbelül 30 képviselője van.

Izvozszi bukása.

Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Izvozszi külügyminiszter még bevárja a Balkán-kérdés teljes tisztázását és csak azután fogja elhagyni helyét.

„Bosznia királya.”

Az „Ostdeutsche Rundschau“ hírt ad róla, hogy az osztrák-magyar monarchia külügyi kormánya a római szentszéknél lépéseket tett a végül, hogy Ferenc József császár és király felvehesse Bosznia-Hercegovina királyának címét. A római távirat szerint most, hogy megszűnt a szultán szuverenitása az okkupált tartományok felett, magától értetődő, hogy Ausztria-Magyarország uralkodója hozzácsatolja címéhez Bosznia-Hercegovina királyának címét is, amelyet először I. Twerklo István viselt 1377-ben. Gróf Szécheny vatikáni osztrák-magyar nagykövet a pápai székek már megkezdte a tárgyalásokat, mert a pápától kell kérni Bosznia-Hercegovina királyi címének átruházását. Az utolsó boszniai király ugyanis Ostoja István volt, aki 1398-tól 1418-ig uralkodott s 1418-ban a pápára ruházta azt a jogot, hogy ő nevezze ki majdan Bosznia-Hercegovina leendő királyát. Látszólag semmi akadályja sincs annak, hogy Ferenc József király felvegye Bosznia-Hercegovina királyának címét.

Ehhez a római értesüléshez a „Taegliche Rundschau“ a következő megjegyzéseket fűzi: Elgondolni is képtelenség, hogy a római szentszék jogforrásnak tekintse azt az évszázadokkal ezelőtti történet hagyományt s abból jogcímet tulajdonítson magának egy élő jog adományozására. Még nehezebb elgondolni, hogy egy állam a XX. században — még ha a klerikális Ausztriáról van is szó — ezt a bohózatot komolyan fogja fel, azonban történelem még csodák a nap alatt.

Merénylet egy lapszerkesztő ellen.

Konstantinápolyban leírhatatlan nagy riadalmat keltett, hogy tegnap éjfélkor gyilkos merényletet követtek el a „Serbesti“ című szabadelvű lap főszerkesztője, Hassan Fehmi és barátja, Chakir magasrangú hivatalnok ellen. Hassan Fehmi Chakir bey-jel a Karaküi hídon hazafelé tartott, mikor szembekerülő vele egy katonatiszt és ötször rálőtt. Hassan Fehmi holtan rogyott össze, Chakir bey súlyosan megsebesült. A gyilkos tiszti a nagy zavarában megugrott, pedig a híd mindkét fejénél rendőr-őrszemek állanak. A merénylőknek kétségtelenül politikai háttere van. A „Serbesti“ mozgalmat indított meg a sajtószabadság érdekében és holnapra nagy népgyűlést hívott össze. Hassan Fehmi szálka volt a régi abszolutisztikus uralom szemében, egykor katonatiszt volt s a kormány addig üldözte, amíg kénytelen volt menekülni. Évekig élt száműzetésben Párisban s csak legutóbb tért haza. Elkeseredett antagonizmus volt mindig közte és Achmed Riza között s az ő agitálása idézte elő a szeptemberi az Union Ottomane Liberale kebelében. Ez a szakadás hozta azután létre Párisban az ifjútörök komitét. Hassan Fehmi az alkotmány helyreállítása után hazatért és Sabah Eddin herceg pénzével megalapította a „Serbesti“ című újságot, amely radikális reformokat követelt mindig és amellyel agitált, hogy egész Törökországba hozzák be a teljes önkormányzatot. A Karaküi híd, amely az Aranyszarvon vezet át a zsidólakta Haskoi külvárosból a másik partra, Stambul legélőnebb forgalmu hídja.

A szerb bank kincse.

A nemzeti bank aranykészletét, amelyet a háborús veszedelemre való tekintettel a tőlen Nisbe szállítottak, ma visszahozták Belgrádba.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Szentes város közgyűlése. Szentes város képviselőtestülete hétfőn tartotta közgyűlését a városi képviselők rendkívüli érdeklődése mellett. A tanács javasolta az utaknak aszfalttal való burkolását, összesen 337.953 korona költséggel, amelynek fedezete a vámjövdelem, az utadó-alap, a nem fedezett rész pedig 2 százalékos pótdadó útján irányoztassék elő. Hosszas vita után a közgyűlés névszerűtlen szavazással a tanács javaslatát elfogadta. Ezután következett az ügyészi helyettes választása, melyre 4 pályázó közül dr. Purjesz Jánost választották meg 76 szavazattal.

Megsemmisített pótdadó-kivetés. Érdekes elvi jelentőségű döntés meghozására volt alkalma a napokban a közigazgatási bíróságnak.

A közigazgatási bírósági határozat előzménye az, hogy Bihar vármegye törvényhatósága 1906-ban a vármegyei közszükségleti alap céljaira az 1883. évi XV. törvényzikké 9. és 13. szakaszai alapján az 1907. évre 4½%-os vármegyei pótdadó kivetését határozta el. A belügyminiszter azonban 1907 októberében csak 4% pótdadó kivetését engedélyezte, mert a kivetni szándékolta 4½% pótdadón kívül a vármegye 1907. évre a közjegyzői nyugdíjalap javára is 1% pótdadót vetett ki, vagyis az 1907. évben ekként 5½% lett volna a vármegyei pótdadó. 5%-on felüli pótdadó pedig csak a törvényhozás külön felhatalmazása alapján vehető ki. Bihar vármegye alispánja ezzel a rendelettel szemben azt vitatta egy felterjesztésében, hogy a jegyzői alap javára kivetett pótdadót nem lehet az 5 százalékba beszámítani, mert azt a megye az 1886:XXII. t.-cz. 66. szakasza alapján vetette ki. A belügyminiszter egy újabb rendeletében ezt az alaptalan törvénymagyarázatot visszautasította. A vármegye a belügyminiszter e figyelmeztetése dacára 1907-ben a következő — 1908 — évre újra a törvényesnél nagyobb pótdadót vetett ki. 1908-ra ugyanis együttvéve 7½% pótdadót vetett ki Bihar vármegye, még pedig 1 százalékot a jegyzői nyugdíjalap, 1½ százalékot a tisztviselői nyugdíjalap és 5 százalékot a közszükségleti alap javára. A belügyminiszter ezzel az újabb határozattal szemben fenntartva korábbi rendeletében kifejtett álláspontját, úgy döntött, hogy azt a pénzügyminiszterrel egyetértőleg oly módosítással hagyja jóvá, hogy a megszavazott 5% pótdadó helyett csak 3½ százalék pótdadó kivetését engedélyezi s azt is csak oly feltétel mellett, ha a vármegye a jegyzői alap javára 1908. évre kivetett 1%-os pótdadó szedését beszünteti és ennek az alapnak a fizetőképességéről a belügyminiszter egy korábbi rendeletének megfelelően más uton gondoskodik. A vármegye ugyanis a vármegyei tiszti nyugdíjalapra 1908-ra máris 1½% pótdadót vetett ki és így ez hozzászámítva a 3½ százalékhoz, eléri az 5 százalékot, melynél többet törvényhozási felhatalmazás nélkül nem vehet ki a megye. Bihar vármegye a belügyminiszter e rendeletével szemben panaszt adott be a közigazgatási bírósághoz, de ott is ráolvasták eljárása törvényellenes voltát, s elutasították a panaszt.

A közigazgatási bíróság döntése mögött politikai rugókat sejtene azok, akik a törvénytelenséget egymagában nem tartják eléggé szennyezős témának. Politikáról lehet talán szó olyan intézkedéseknél, ahol egy miniszter a maga diszkreczionális jogkörébe eső ügyben dönt jobbra vagy balra. De abszurdum politikát sejtene ott, ahol a miniszter a törvény világos rendelkezését érvényesíti és a legfőbb közigazgatási bíróság ebben neki igazat ad. Olyan hírek is kerültek a nyilvánosság elé, mintha a miniszter intézkedése és a közigazgatási bíróság döntése olyan zavart támasztana, hogy a megye kénytelen lesz minden kulturális beruházását megszüntetni. Ez az állítás nem állhat meg, mert a belügyminiszter rendelete ugyan redukálta a közszükségleti költségvetést, de olyan módon, hogy ennek keretében minden felvett kulturális szükséglet fedezetet nyer.

TÁVIRATOK.

Királyunk Velencében.

London, április 7. (Saját tudósítónktól.) Római távirat jelenti, hogy Ferenc József király a Miramare-jachton Velencébe utazik és Viktor Emánuel király a jacht fedélzetén fogja üdvözölni fejedelmi vendégét. Nem lehetetlen, hogy ugyanakkor lesz Velencében az angol királyi pár is. — Bécsből jelenti tudósítónk: A római távirat hihetetlenül hangzik, mert Ferenc József király magas korára való tekintettel külföldi utra már évek

óta nem vállalkozik s majdnem teljesen ki van zárva, hogy Velenczébe utazzék.

Az új portugál minisztérium.

Lisszabon, április 7. Az új kormány a következőképp alakult meg: Miniszterelnök és hadügyi tárcza: *Delles Sebestyón*. Igazságügy: *Alarcao*. Pénzügy: *Soares Branco*, belügy: *Alexandra Cabral*, külügy: *Carlos Bocage*, közmunkaügy: *Luís Castro*, haditengerészet: *Azevedo*.

Közgazdasági táviratok.

Az orosz vasuti kölcsön.

Berlin, április 7. (Saját tudósítónktól.) A hatvanmilliós orosz vasuti kölcsönre eddig több milliárdot jegyeztek.

A berlini villamos vállalatok közgyűlése.

Berlin, április 7. (Saját tudósítónktól.) A villamosági vállalatok társaságának mai közgyűlésén 8 százalékosan állapították meg az osztalékot e egyhangulag elhatározták, hogy az alaptőkét 45 millió márkára emelik. Az új részvényeket 110 százalékos árfolyamon egy konzorcium veszi át és a részvényeseknek 115 százalékkal fogja felkínálni.

UJDONSÁGOK.

Kis népek könnyű.

A militarizmus formáihoz szokott szemünk kissé zavarodottan fogja olvasni azt a hírt, amely egy gyűlésről számol be. A gyűlést Zürichben tartották a svájci ezredek parancsnokai. Az ezredek urak arról tanácskoztak, milyen fegyverrel lássák el a gyalogságot. Napokig tanácskoztak és végül elhatározták, hogy a szövetségi tanácsnak új puskamintát fognak ajánlani. A határozathoz hozzáfűzték azt is, hogy vélekedésük szerint az új felszerelésre huszmillió korona lesz elégséges.

Ez a hír rögtön filozofálgatásra csábítja az embert. Lám, milyen egyszerű módon járnak el Svájcban. Nem egyesekre bizzák a nagylentesség számadásokat, hanem a legilletékesebb emberekre, akik napi tapasztalatokból tudják, mire van szükség a katonának. S nyomban tovább fűzik a rezonirozást. Lám, Svájcban csak három hónapig szolgálnak a katonák, de az alatt az idő alatt kitűnő harezost tudnak belőle formálni. Minden katona haza viszi a maga felszerelését és otthon sűrűn gyakorolja a ezéllövészetet. Mikor fegyvergyakorlatra vonulnak be, már a bevonulás napján reggel kilenc órákor megkezdődhetik a gyakorlat, kihasználnak minden pillanatot és éppen ezért nincs szükségük arra, hogy minden második évben harminczöt napos manőverekre hívják be a tartalékost. És még száz más vonást tudnak a svájci hadsereg dicséretére — amely mind azt bizonyítja, hogy demokratikus szellemben, minden czopfot elvágva, hihetetlen egyszerűséggel és könnyedséggel lehet nagy intézményeket kormányozni.

Akik így okoskodnak, elfelejtik, hogy a kormányzás módja nem lehet azonos kis és nagy csoportalakulásoknál. Kis ember-csoport eladmirálisrállására szimpla gépezet is elegendő, míg nagy tömeg vezetésénél a vezetés gépezete szükségszerűen bonyolulttá válik. Lehetséges, hogy egykor kitalálják a módját, hogyan lehet egyszerűsíteni ezeket a funkcionáló szerveket; de ma törvényszerűnek lehet mondani azt az állapotot, hogy minél nagyobb valamely társadalmi alakulat és minél számosabbak az alakulat szükségletei, annál bonyolultabb a vezetés orgánuma. Lehet az egyszerűségről szép strófákat énekelni, a valóság mégis az, hogy a gyors tempóban szaporodó szükségletek mindig új és új „adminisztratív” szerveket teremtenek a maguk számára.

Epen ezért, ami lehetséges a maroknyi svájci hadseregben, az lehetetlen például a monarchia hadseregében. Ha nálunk a svájci mintát akceptálnák, hadseregünk abba belepusztulna.

Az iskolában még ma is úgy tanítják a görög civilizációt, mint amelyikről példát vehetne akármelyik mai nép. Még ha ez a civilizáció csakugyan olyan lenne, mint amilyennek öreg professzorok főtlik, átültetni még akkor sem lenne lehetséges. Néhány százezer görögnek teljesen más intézmények kellettek, mint amilyenekre harmincz-negyven milliónyi nemzeteknek szükségük van. Esztelenység a kettő között párhuzamot vonni és még nagyobb esztelenység föltételezni, hogy egy negyven milliónyi nép tanulhat valamit egy háromszázezer főből álló nép intézményeiből.

NAPIREND. Napár. Csütörtök, április 8.

Róm, kath.: Nagyszüttörtök. — Prot.: Dénes. — Görög-ország: márcz. 26. Gábor. — Zsidó: Niz. 17. — A nap két reggel: 5 óra 28 perczkor, nyugszik 6 óra 37 perczkor. — A hold két este 9 óra 30 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 43 perczkor.

A miniszterelnök fogad a pénzügyminisztériumban d. u. 4 órákor.

A honvédelmi miniszter fogad d. e. 10 órákor.

A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig.

A közoktatásügyi államtitkár fogad 12—2-ig.

Tavaszi Tárlat a Műcsarnokban nyitva 9—6-ig és fél 8-tól 11-ig. Belépődíj 1 korona. — A Miénk kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Állandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Fényképkiallítás az Urániában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 50 fillér. — A Nemzeti Múzeum állattára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi Múzeum nyitva 10—12-ig. — A Technológiai Múzeum és könyvtára nyitva 9—1-ig. — A magy. kir. orsz. levéltár oklevélkiállítás nyitva 9—2-ig. — A Ráth György Múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára nyitva 3—7 óráig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 9—12-ig és 3—6-ig.

— Személyi hír. *Molnár Viktor* kultuszminisztériumi államtitkár Brassóból, ahol az evangélikus esperesség közgyűlésén résztvett, holnap visszatér Budapestre. — *Isabella* főhercegnő, leányával, *Isabella* főhercegnővel ma reggel gróf Cappy Fülöp kamarai előjáró kíséretében mohácsi birtokáról Bécsbe utazott.

— A király husvétja. A király ma reggel nyolcz órákor Bécsből Wallseebe utazott, hogy a husvétet és a husvétit ünnepeket *Ferenc Szalvátor* főhercegnél és *Mária Valéria* főhercegnőnél töltsen.

— *Lajos Viktor* főherceg állapota. A klesheimi kastély udvarmesterei hivatala jelenti, hogy *Lajos Viktor* főherceg állapota nem ad okot aggodalomra. A király udvari orvosa megvizsgálta a beteg főherceget és már el is utazott.

— *Kitüntetés*. A svéd király *Kondor Alfréd* író, a Gró- és Pénztáregylet r.-t. igazgatóját az első osztályú Wasa-rend lovagjává nevezte ki azoknak az érdemeknek jutalmazására, amelyeket *Kondor Svédország* irodalmi ismertetésével szerzett.

— *Kossuth Lajos Tódor* elutazása. *Kossuth Lajos Tódor* ma este 8 órákor a déli vasuton visszautazott Milánóba. A pályaudvarra dr. *Pallay Sándor* titkár kísérte ki.

— *Rendjeladományozás*. A király *Szeferenyessy Árpád*nak, Borsod vármegye közgazdasági előadója, borsodi földbirtokosnak a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a III. osztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— *Uj ténparancsnok* Budapesten. A budapesti ténparancsnok, nagysurányi *Surányi Ferenc* altábornagy nyugalmra vonult és helyébe az eddig a 4-ik hadtestnél beosztott tábornok, vértesi *Weisz Ernő* vezérőrnagy lép.

— *Az olasz király* *Calabriában*. *Viktor Emauel* király ma reggel egy torpedóuzon *Reggio di Calabria*ba ment, hol megtekintette a romokat és a barakkokat, majd autómódon *Pellaro*ba ment, honnan visszatért *Reggio*ba. A király megelégedésének adott kifejezést a város újjáépítése felett, majd visszatért az „*Umberto*” hajóra. A királyné *Messinában* szállt partra, újból megtekintette *Reggio*ba Elena helységet, valamint több partmenti falut s azután ő is visszafut az „*Umberto*” fedélzetére.

— *Husvét*. A nagyheti ájtatosságok sorrendje a következő:

A *Ferencvárosi* belvárosi templomában: *Nagyszüttörtökön* 9 órákor nagymise; délután 4 órákor *Jeremiás* siralma. *Nagypénteken* 9 órákor esonkamise és az oltári szentség áthelyezése után szentbeszédet mond *Buttykay Antal* házfőnök, délután 4 órákor *Jeremiás* siralma. *Nagyszombaton* a reggel fél 8 órákor kezdődő czeremóniák után nagymise; délután fél 5 órákor ünnepélyes feltámadás. *Husvétvasárnapján* reggel 9 órákor nagymise és utána szentbeszédet mond *Buttykay Antal*. Délután vécsernye. *Husvéthétfőjén* az istentiszteletek ugyanilyen sorrendben tartatnak.

A *Szerévtátyák* belvárosi templomában: *Nagyszüttörtökön* reggel 9 órákor nagymise; délután 4 órákor *Jeremiás* siralma. *Nagypénteken*: 9 órákor esonkamise és az oltári szentség áthelyezése után magyar szentbeszéd; délután 4 órákor *Jeremiás* siralma és este 7 órákor szentbeszédet. *Nagyszombaton* reggel 6 órákor az oltári szentség kitétele, 8 órákor üllszentelés és 9 órákor zenés nagymise; este 7 órákor ünnepélyes feltámadás. A feltámadási körmenet *Városház—Párisi—Váci-utczán*, *Kristóf-téren* és *Szerévtáty-téren* át tér vissza a templomba. *Husvétvasárnap* reggel 6 órákor orgonás-mise, utána husvéti cledetek szentelése, 7, 8 és fél 12 órákor esendes misek, fél 12 órákor magyar szentbeszéd, 10 órákor ünnepélyes zenés-mise; délután fél 5 órákor vécsernye, utána német szentbeszéd. *Husvéthétfőn* a szertartások ugyanilyen sorrendben történnek, mint az előző napon.

A *Belvárosi plébánia*-templomban: *Nagypénteken* délelőtt 10 órákor kezdődnek a szertartások a Passio elnevelésével, utána következik a szent kereszt lefátyolozása, a esonka-mise, ennek végeztével az oltári szentséget a szent sir felett imádsárra helyezik el, végül szentbeszéd tartatik; délután 2 órákor körmenet a belvárosi plébánia területén lévő szent sirokhoz. Visszatérve a plébániatemplomban rövid szentégimádás lesz, fél 7 órákor este a szent sirmál litánja. *Nagyszombaton* a rendes misek után 6 órákor este az ünnepélyes feltámadási körmenet. *Husvétvasárnap* minden órában esendes mise, 10 órákor ünnepélyes nagymise, utána pedig szentbeszéd. Délutáni 4 órákor ünnepélyes litánia. *Husvéthétfőn* az istentiszteletek ugyanilyen sorrendben történnek.

A *terézvárosi plébánia*-templomban: *Nagyszüttörtökön* reggel 9 órákor nagy szentmise, alatta szent áldozás, utána az oltári szentség körmeneti elhelyezése és az oltár lefosztása. Délután 3 órákor keresztúti ájtatosság. *Nagypénteken* reggel 9 órákor esonka-mise, passio, a szent kereszt leleplezése, azután az oltári szentség elhelyezése a szent-sírnál. Végül szentbeszédet mond *Pápay Ferenc* segédlelkész. *Nagyszombaton* reggel 8 órákor tűz, tömjéngerezek, husvéti gyertya és keresztük szentelés, azután nagy szentmise. Délután 6 órákor feltámadási körmenet. *Husvétvasárnapon* reggel 6 órákor áldásos szentmise, utána elede/szentelés és szentbeszédet mond dr. *Zolliger Vilmos* segédlelkész; fél 9 órákor ifjúsági mise és szentbeszédet mond *Hunkár Géza* segédlelkész, háromnegyed 10 órákor ünnepélyes nagy szentmise, végül és utána szentbeszédet mond *Stieber Vince* apátplébános; fél 12 órákor esendes szent-mise. Délután 4 órákor ünnepélyes vécsernye. *Husvéthétfőn* a rend ugyanaz, mint vasárnap, 9 órákor szentbeszédet mond *Hunkár Géza*; 11 órákor *Pápay Ferenc*.

A *Józsefvárosi plébánia*-templomban: *Nagyszüttörtökön* 9 órákor nagymise, délután 3 órákor utolsó keresztúti ájtatosság. *Nagypénteken* 8 órákor passiók, utána magyar szentbeszéd. *Nagyszombaton* reggel 7 órákor kezdődő czeremóniák után nagymise, este 7 órákor feltámadás. *Husvétvasárnapján* reggel 6 órától esendes misek, 10 órákor nagy zenés-mise, tartja *Kriszán Mihály* pápai kamarás, apátplébános nagy segédlelkész. Délután 4 órákor vécsernye. *Husvéthétfőjén* az istentiszteletek ugyanilyen sorrendben történnek.

A *hercegprímás nagytemplom*. *Vasary Károly* bíboros hercegprímás a nagytemplom teljes visszavonulásában tölti bulavári palotájában, melynek házikapujában naponta lelkigyakorlatokat végez.

Múzeumok és könyvtárak husvétja. *Husvétvasárnap* és *husvéthétfőn* a múzeumok és a könyvtárak is ünnepelek. *Husvétvasárnap* a Nemzeti Múzeum, a Szépművészeti Múzeum, valamint a többi múzeumok is majdnem mind egész nap zárva maradnak, ugyancsak a vármennyi nyilvános könyvtár is. *Husvéthétfőn* a Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva lesznek 9 órától 12 óráig, a Szépművészeti Múzeum gyűjteményei és a *Kaufmann* Angélikakiállítás 10 órától 12 óráig, az *Erzsébet* Múzeum: 9 órától fél egy óráig s a délelőtti tartamára a többi múzeum is megnyílik akkor a közönségnek. A nyilvános könyvtárak *husvéthétfőjén* is zárva lesznek. A Technológiai Iparmúzeum gyűjteményei *vasárnap* zárva lesznek, hétfőn pedig délelőttől 9 órától 1 óráig lesznek nyitva. A Néprajzi Múzeum, a Fővárosi Múzeum és a Közlekedési Múzeum mindkét napon zárva lesznek, a Mezőgazdasági Múzeum *vasárnap* zárva lesz, de hétfőn 10 órától 1 óráig megtekinthető. Az aquineumi múzeum mindkét nap nyitva lesz, illetőleg megtekinthető.

— *Perezel Mór* szobra. Ifj. *Weber János* orsz. képviselő kezdeményezésére *Tolna vármegye* közönsége akciót indított, hogy *Perezel Mór* szobrát, a szabadságláncz vitéz tábornokának szobrát emeljék. A mozgalom szervezésére bizottságot alakítottak, amelynek elnöke ifj. *Weber János* orsz. képviselőt választották meg. A nagybizottság ki-mondotta, hogy a szobor felállítására országos akciót indít és egy 30 tagú szűkebb körű bizottságot küldött ki.

— A német császár ajándéka a czárnak. Berlinből táviratozzák, hogy az az udvari futár, aki legközelebb indul Berlinből Pétervárra, Vilmos császár nevében ajándékot visz a czárnak. A császár ajándéka egy nagyértékű porcellán szoborcsoport, amely a királyi porcellángyárban készült.

— Marmorek Oszkár öngyilkossága. Marmorek Oszkár építőmester, ki a budapesti Ös-Budavárát tervezte annak idején, ma reggel a bécsi központi temetőben, atyjának sírján agyonlötölte magát. Marmoreket néhány nappal ezelőtt megoperálták s azóta nagyfokú idegességet vettek rajta észre. Valószínű, hogy megbomlott elmével követte el az öngyilkosságot, Marmoreket külföldön elsőrendű műépítőnek ismerték.

— A czárné töviskoronája. A czárné betegsége napról-napra rosszabbodik. Az a folytonos aggodalom és ijedelem, mely koronás férj és gyermekei élete miatt lelkére nehezedett, teljesen megrongálta az idegeit. A czárné, aki májusban lesz harminczhét éves, az utolsó hónapokban nagyon meőregedett és lesoványodott. A szegény asszony annyira ideges, hogy a legkisebb nesze ijedten fölriad s görcsös zokogásba kezd. Az udvari orvosok eddig hiába küzdöttek a czárné idegessége és buskomorsága ellen. Most azt tanácsolták neki, hogy legalább is két hónapot töltsön a tengeren egyfolytában. A czárné szót fogad orvosainak és a legközelebbi időben a jahtján a Földközi-tengerre utazik. Az utazásnak szigorúan privát jellege lesz és a kikötőkben minden ünnepies fogadást mellőznek. A czárné valószínűleg magával viszi a gyermekét is.

— Castro és az angolok. Az Egyesült-Államok kormánya megkérte az angol külügyi hivatalt, hogy Castro volt venezuelai elnöknek a partraszállását Trinidadban ne engedje meg. Anglia, hír szerint, eleget tett ennek a kérésnek, minek következtében Castro Quadeloupeban fog partraszállani. Az Egyesült-Államok kormánya ugyanis attól tart, hogy ha Castro Venezuela közvetlen-közélemben tartózkodnék, ennek következtében Venezuelában a forradalom újból kitörhetne.

— Vilmos császár és Roosevelt. Vilmos császár a nápolyi német főkonzul útján Rooseveltnek egy pompás virágkosarat nyújtott át. Az ajándékhoz a császár levelet is mellékel, amelyben afelelt való örömet fejezte ki, hogy Roosevelt német gözönsön utazik, és azt a reményét fejezi ki, hogy ígéretéhez képest látogatást fog tenni Berlinben. Roosevelt meleghangú táviratban mondott a császárnak köszönetet és megígérte, hogy a jövő évben Berlinbe megy. Roosevelt tegnap Messinába utazott, ahol találkozott az olasz királyal és este folytatta útját Afrika felé. Az olasz lapok melegen üdvözlölk Rooseveltet abból az alkalomból, hogy a királyi párral Messina romjain találkozott. A lakosság Heléna királynét, amikor az új barakktelepeket megnézte és ott a nők és gyermekek kéréseit és panaszait részvétellel hallgatta, nagy orvosiókban részesítette. A királyné kocsiját virágokkal megkoszorúzták. Roosevelt bucsuzáskor azt mondta, hogy ő soha nem olvasott a katasztrófákról, de az, amit látott, értelmű teszi előtte, hogy emberi lélek ezeknek a borzalmaknak teljes hatását át sem érezheti. A „Le Journal” című párisi lap munkatársának tiszta francia nyelven, inkább németes mint amerikaius kifejtéssel azt mondotta Roosevelt, hogy ő mindig arra törekedett, hogy használjon hazájának. A hadsereget kardjává, a haditengerészetet pajzsává tette az Egyesült-Államoknak. Békét teremtett, amit szervezte a haderőt. Ő megrögzött optimista. Hite a népek fizikai és erkölcsi erőgyarapodásában megingathatatlan. Az emberek számítanak csak a tökéletesen, nem pedig az intézménynek. Csak az emberi erő képes a mulandó intézményekre rányomni az örökkévalóság peccsétjét. Ami az ő személyét illeti, ezután csak vadászik és újságíróskodik. Fiával és barátjaival előbb a vadászat örömeinek áldoz, ezután pedig dolgozik a „Outlook”-ba, amelynek főszerkesztője. Ő már régi újságíró, a könyvet és újságot mindig harozni szokott tartotta.

— Az újságíróknak — ugymond — nem szabad azzal megelégednie, hogy csak olyat írjon, ami a közönségnek tetszik. Nem szabad azonban a közönség izlése ellen törnie, sőt ellenkezőleg, annak meg-nemesítésére kell törekednie.

— Az áprilisi ünnep. Az áprilisi ünnepet, az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját április 11-én, husvétvasárnapján tartják meg a budavári koronázó Mátyástemplomban. A látogatás izentisztelet délelőtt 10 órakor lesz és résztvevnek az ünnepségen a kormány tagjai, valamint a polgári és katonai hatóságok fejei. A nagymisét Vasváry Kólos bíboros hercegprímás képviselvényében dr. Köhl Medárd püspök fogja mondani. A templomi ének- és zenekar Vavrincez Mór főegyházi karnagy C-moll miséjét adja elő.

— Elmaradt audienciák. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter e hó 9-én, nagypénteken általános kihallgatást nem tart. — Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternek rendszeres pénteki audienciája ugy ezen a héten, mint a jövő héten elmarad.

— Megtámadott miniszteri tanácsos. Az éjszaka Bosnyák Zoltán belügyminiszteri osztálytanácsos hazafelé igyekezett, amikor az Erzsébetkörúton egy ember állott elé és pénzt kért. A miniszteri tanácsos megsajnálta a rongyos embert s egy koronát adott neki. Ez azonban követelőző lépett fel és meg akarta támadni. Erre Bosnyák Zoltán revolvert rántott, amitől az utonálló futásnak eredt, de Bosnyák elfogta és átadta a rendőrnek. Bevitették a hetedik kerületi kapitányságra, ahol megállapították, hogy Bernstein Henrik harminczöt éves munkátalan ember. Letartóztatták.

— A boroszlói rejtélyes öngyilkosság. Lapunk legutóbbi számában közöltük, hogy Boroszlóban öngyilkosságot követett el egy magyar ember, akinek nevét titkolták. Az első híradás szerint az öngyilkos magyar mágnás és volt országgyűlési képviselő volt. Most már világosság van a tragikus dologban. Az öngyilkos nem más, mint Fest Lajos volt szabadalványpárti képviselő, aki Eperjesről utazott Boroszlóba, hogy végzetes tettet végrehajtsa. Fest Lajost a nyomászató adósságai kergették a halálba. Ezelőtt tizenkét nappal utazott el Eperjesről, hogy pénzt szerezzen. Budapesten meghiusult fáradozása. A mult pénteken elbucuzott fiától, ifjabb dr. Fest Lajos miniszteri osztálytanácsostól, aki a József-körút 29. szám alatt lakik. Mielőtt a pályaudvarra hajtatott volna, fölkereste még Blau Mátyás pénzügynököt, aki évtizedek óta eljárt az ügyeiben s pénzt adott át neki, hogy sürgős fizetnivalókat intézzen el. Ott irt levelet is a Desseffy grófoknak, akiknek királyteleki és más nagybirtokain, mint a család ügyvédje, pénzt is kezelt. Szomorúan monddta Blau-nak:

— Minden elveszett, de azt remélem, hogy a nevem moosoktalan marad. Desseffyékkel most nem tudok leszámolni, gondoskodom azonban, hogy meg ne hárosodjanak. Az utolsó kísérletet fogom megtenni holnap.

A szerencsétlen embert özvegye s két fia gyászolja. Egyik fia el is utazott a német-oroszvárosba.

— A hírlapírók nyugdíjintézetének közgyűlése. A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete e hó 25-én, vasárnap délelőtt tizenegy órakor az Otthon írók és hírlapírók köre üléstermében tartja huszonnyolcadik rendes közgyűlést, amelynek napirendje a következő: 1. Emléksbeszéd néhai Falk Miksa, volt intézeti elnök fölött. 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1908. évi számadások előterjesztése, valamint az ezzel kapcsolatos javaslatok. 3. Elnök és két alelnök választása. 4. Négy igazgatósági tagnak és a felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása. 5. Az intézet tagjainak indítványai.

— Sikasztás Triesztben. Stein Ignác triezsti kereskedő a napokban tizenegy ezer koronát adott át Uromovics Pál állatkereskedőnek, hogy a Fiumével szomszédos horvát helyiségekből szarvasmarhakat vásároljon a számára. Uromovics további négy ezer koronát kért megbízójától, aki a pénzt azonnal utána is küldötte. Mikor a környékre ment, újból táviratozott neki, hogy küldjön sürgősen további tizenkét ezer koronát, mert az állatok nagyon drágák. A kereskedő ezt a pénzt is elküldte neki, de aztán nem hallott hírt többé róla. Erre Stein Fiuméba jött és a rendőrségnél feljelentette Uromovicsot. Most Noriba ment két tikosrendőr, hogy az oda-utazott szélhámost kikutassa, akinek a huszonnyolcz ezer koronával együtt nyoma veszett.

— A naptár reformja. Adtunk hírt róla, hogy a magyarországi görög katolikusok és a magyar kormány azon dolgoznak, hogy a görög keleti naptárt egyesítsék. Firczak munkácsi püspök a naptár egyesítéséről így nyilatkozott:

— Örömmel konstátálom, hogy a naptár egyesítés iránt a püspöki kar és a kormány feszült figyelemmel érdeklődik. Ez egészen természetes. A dolog már megérett. A dolog így áll: Én a naptár egyesítést üdvösnék tartom a szerb unió legnagyobb kifejezésére és hasznosnak valom gazdasági és társadalmi szempontból. Midőn tehát ennek nyílt kijelentésével a magam részéről hozzájárulok ahhoz, hogy a naptár egyesítés a Rómába már évekkel ezelőtt beküldött kérvények függőben lévő elintézésének szorgalmazásával a gyakorlati életben mielőbb megvalósuljon, engedve papságom egyöntetű óhajának, az állami hatalom részéről csak annyit kívánok, hogy a papságomnak a hívők részéről törvényesen járó és a mai viszonyoknak már meg nem felelő, középkori eredetű párbért az állam váltsa meg és fizesse készpénzben. Ez, azt hiszem, nem sok. És mikor ezt kívánom, tulajdonképpen nyitott ajtón kopogtatok. Mert a párbér megváltására nemrég ünnepélyes ígértelet tett a főrendilázban a kormány egyik illusztris tagja, gróf Apponyi Albert kultuszminiszter ur. Én tehát a párbér tervbe vett megváltásának munkáját csak siettetem, hogy gyümölcsöseit mielőbb élvezzük. Hiszem, hogy a naptár egyesítés tárgyában irásbelileg beterjesztendő állásfoglalásom e sarkalatos pontja a kormány részéről teljes méltánylással fog részesülni. Ami a naptár egyesítés gyakorlati életbeléptetését illeti, tudni kell, hogy mi görög katolikusok, miután egyszer kimondottuk, hogy egyházi életünkben a Gergely-naptárral fogunk élni, a mi egyházi évünket nem kezdhetjük a rendes polgári évvel, vagyis január elsejével. Mert akkor, abban az évben nem volna karácsonyunk. Ugyanis, mi a görög szertartás szerint tizenhárom nappal később, vagyis január hatodikán tartjuk a karácsonyt, mikor a latin szertartásu katolikusok a vikeresztet ünneplik. Mi ugy fogunk tenni, hogy a naptár egyesítés megkezdése alkalmával együtt fogjuk tartani a husvétot, utána a pünkösödöt, a karácsonyt. Közbe beillesztjük a mi speciális görög ünnepeinket, csodátevő szent Miklós, a Szentszüz védelmének ünnepeit. A mi naptárunkban levő tizenhárom napi többletet pedig egyszerűen elfagyjuk. Természetes dolog, hogy hívő népem szelid modorban, meggyőző hangon kell erre rábeszélni. E tekintetben buzgó munkatársaim vannak felvilágosult papjaim személyében, akik meg vannak arról győződve, hogy a naptár egyesítés sok haszonnal fog járni népem buzgó vallásosságának megerősítésére és hosszú időn át hangoztatott és egyesek által rosszakaratulag félreismert őszinte hazafiságának bebizonyítására és népem tehetségesebb fainak a közpályákon való megérdemelt érvényesülésére.

— Halálra ítélt asszony. Prágában az esküdtsek ma halálra ítélté Wewerka Mária nap-számosnét, aki mostoha gyermekét irtózatoss kegyetlenséggel megölte. Az elvetemült asszony a boldogtalan gyermek altestébe egy 24 centiméter hosszú fatuskót taszított, amely a májat és a tüdőt megsértette. A tanúk egytől-egytig az asszony ellen vallottak, aki a terhelő bizonyítékok sulya alatt töredelmesen beismerte bűnét.

— Letartóztatott szülésznő. A minap a Holló-utca 12. számú ház padlásán egy csecsemőholttestet találtak. A rendőrség tegnap letartóztatta a gyilkos anyát Csonka Julia személyében, ma pedig elfogták azt a szülésznőt, aki a leány bűnében, eségékezett. A szülésznő Szabó Mária, aki a Vise-grádi-utczában lakott.

— Öngyilkos szerelmesek. Ma reggel félhatkor egy huszonnyolcz évesnek látszó fiatalember és egy magas, sovány nő tért be a dohány-utczai Diana-szállóba. A férfi, aki Piltz Antalnak írta be magát a vendégkönyvbe, meghagyta, hogy esti hat óráig ne zavarják őket, mert aludni akarnak. A takarító azonban délelőtt tíz órakor és déli tizenkét órakor bezörgetett a szobába, ahonnan férfiú idegesen kiszólt, hogy hagyják békén. Este félhatkor újra kopogott a takarító, erre azonban már nem érkezett felelet. A szálló személyzete rendőrt hívott, aki feltörte a szoba atjáját. A belépők elé rémes látvány tárult. Az ágyon viaszsárga arccsal feküdt a pár — holtan. A szobában erős gőzszag terjengett, amely a nyitott gázcsőből származott. A rendőrség a férfinél talált munkakönyvből és egy 800 koronás takarékpénztári könyvből megállapította, hogy az öngyilkos férfi Piltz Antal be-tüszedő. Az öngyilkosok hulláit a bonczatani intézetbe szállították.

— A VII. kerületi függetlenségi pártkör ülése. A VII. kerületi függetlenségi és 48-as pártkör ma este Földiák Gyula elnöklésével választmányi ülést tartott, amelyen a választmányi tagok sorába a következőket választották be: Balogh László, Blonder Lajos, Zippauer János, Kohn Gábor, Halász Hubert, Hetessy Károly, Jajczay János, Kovald Emil, Kovách Antal, László Lajos, Serényi Miksa és dr. Stein Miksa. A választmányi ülés után bankett volt, amelyen meleg ünneplésben részesítették a kör agilis főtitkárát, B. Virágh Gézát, akit Bródy Lajos üdvözölt lendületes szavakban.

— Megdézsmált pénzeslevél. Ziperovszky Károly budapesti műgyemati tanárnak és feleségének az *Aradi Polgári Takarékpénztárban* egy tizenhatezernegyszáz koronás betétje volt, amelyet nemrégiben felmondottak. Az aradi pénzügyintézet a fölmondás értelmében tegnap utnak is indította a tanár teljes összegű betétjét s Ziperovszkyék lakásán a levélhordó tegnap délután kézbesítette az ötpeccéses nehéz levelet. Ziperovszky tanár éppen vidéken tartózkodik s így a felesége vette át a postástól az aradi küldeményt. Amikor a borítékot felvágta, abból apró papírosdarabokon kívül egyéb nem került elő s bár ketten is átvizsgálták a küldeményt, pénzt nem tudtak benne találni. Minthogy nyilvánvaló volt, hogy a pénzt valaki kilopta a levélből, Ziperovszkyé azonnal a főkapitányságra sietett és megtette a feljelentést. A rendőrség értesítette a dolgról azonnal a postaigazgatóságot is, amelynek kebelében Alfay Zoltán posta- és távirótanácsos indított széleskörű nyomozást.

Aradon Grén Nándor indította meg a vizsgálatot és csakhamar kiderült, hogy a lopást Aradon követte el Tászkál Péter, huszonekét éves bankgyakornok, egy görög-keleti pap fia. Tászkál Pétert, az Aradi polgári takarékpénztár gyakornokát tegnapelőtt megbízták, hogy néhány levelet adjon föl a postára. A gyakornok valamilyen ürügy alatt elhagyta az öt kísérő Kovács Péter szolgát és ezalatt követte el a lopást. Kihallgatásánál tagadta bűnösségét, de csakhamar kiderült, hogy a lopás napján több száz koronáért ékszereket vásárolt Temesvárott lakó barátnőjének, ugyanakkor körülbelül tizenötezer koronát adott postára a leány címére. Ennyi bizonyíték sulya alatt a gyakornok bevallotta a lopást és elmondta, hogy régen készült egy nagyobb összeg megkaparítására. A rendőrség letartóztatta.

Ma délben Aradra érkezett Rákóczy Mihály postatitkár és Holló József postai vizsgálóbiztos több budapesti detektívvel. Első sorban megállapították a postán, hogy ott nem történt semmi szabálytalanság és az Aradon feladott pénzeslevelet sértetlenül továbbították Budapestre. Ezután a vizsgálatot áttették az aradi polgári Takarékpénztárra, ahol konstátálták, hogy a pénzt Tászkál Péter 22 éves banktisztviselő csomagolta be s állítólag átadta a szolgának, aki azt a postára vitte. Azonban megállapították, hogy Tászkál a pénzt elsikkasztotta és a szolgának előre elkészített levelet adott át. Tászkált letartóztatták és a rendőrségre vitték, de mindent tagad. Azonban miután megállapították, hogy több ékszerésznél és banknál több ezer koronást váltott fel, beismerete a sikkasztást és bevallotta, hogy a pénzből 1400 koronát elköltött és a többi postán temesvári pénzügyintézetbe küldte és az most is ott van. Tászkált fogva tartották.

— Megszökött apagyilkos. Orsován Bibeszkü Illés ötvennyolczéves kavicszállító állandóan szépen keresett és mindig nagyobb pénzüsséggel rendelkezett, amelyet hatalmas bőrvöben derekán viselt. Bibeszkünek Mihály nevű harminczéves fia, aki már többször követett el lopásokat és emiatt börtönbüntetést is szenvedett, megtudta azt, hogy édesatyja nagyobb összeggel rendelkezik. Egy este, amikor egy szobában együtt aludtak, éles késsel megtámadta atyját és három késszurással meggyilkolta és az övben elrejtett 200 koronát ellopta. A lopás után kiosont a házból és mulatni ment. Reggel öt órakor visszatért a házba, ott azonban már édesanyját kétségbeesett sirással találta édesatyja meggyilkoltatása felett. Mialatt összeszalad-

tak a szomszédok, hogy a csendőrséget értesítsék, a fiu megszökött. A csendőrségnek mindedig nem sikerült a gyilkos fiut elfogni.

— A gyilkosság vádja alatt. Szatmárnémetiből érkezik az alábbi rejtélyes esemény híre: Pár nappal ezelőtt *Sovány Dezső* mátészalkai aljárásbíró vendéglői mulatozás után kissé ittas állapotban hazafelé tartott. Utközben egy házban világozást látott és zenét hallott. Bement a házba, ahol éppen a tüzoltózenekar tartott próbát. A bírót a zenekar tagjai szívesen fogadták. Később odament *Kovácsics János* kéményseprő is, aki a bíróra haragudott, mert egy peres ügyben elmarasztalta. A kéményseprő *Sovány*-nal kötekedni kezdett, majd sértette, mire a tüzoltók kidobták. Jóval később a bíró is hazament. Másnap reggel a kéményseprőt udvarán vérpöfagyva találták. A haldokló ember azt mondta, hogy *Sovány* ölte meg. A megvádolt aljáró, aki Mátészalkán köztisztviselőben áll, tagadta, hogy ő szurta le a kéményseprőt és azonnal Szatmárra ment, ahol *Róth Ferencz* törvényszéki elnöknel jelentkezett. Az elnök a vizsgálóbíróhoz utasította az aljárót és egyezersmind szabadságra küldte. A titokzatos ügyben szigorú vizsgálatot indítottak. A kéményseprő holttestének boncolására Mátészalkára ment *Morvay* középonti vizsgálóbíró *Vajay és Göbl* törvényszéki orvosokkal.

— A megszökött milliomas. A szökevény *Reicher Frigyes* ellen ma sem tettek feljelentést a bécsi rendőrségen, azonban már akadtak egyesek, akik polgári per útján iparkodnak megmenteni veszteségeiket és dr. Beck ügyvéd útján foglalást kértek a megszökött bankár ingatlan vagyonára. Ezek között van *Reichenstein* tőzsdebizományos, aki 49,000 korona erejéig károsodott és egy másik hitelező 200,000 koronára indított keresetet. Előreláthatólag a hitelezők már a napokban összeállanak, hogy csődöt kérjenek *Reicher* vagyonára.

— Amikor *Sherlock Holmes* téved. Az amerikai detektívregényekbe illő tragikus betörőtörténet híre jön Newyorkból. A legelőkelőbb utcák egyikében, a Tifth Avenue-n egy házban a Pinkerton-társaság egyik detektívje, *Parise*, a liftben agyonlőtte a liftkézelt. A házban ugyanis nagy betörés történt s *Parise*-t megbízták, hogy nyomozza ki a tetteseket. A detektív este elbujt abban a szobában, ahol a betörés történt s leskelődött. Egyszerre csak belépett a liftkézelt. *Parise* kezében töltött revolverrel elébe ugrott, kijelentette, hogy letartóztatja, s nyomban ráparancsolt, hogy vigye őt le a liftet. A megriadt ember engedelmeskedett. Alig léptek be azonban a liftbe, amikor a kézelő egyet fordított a csapon, mire a gép ahelyett hogy lefelé ment volna, örült gyorsasággal elindult fölfelé és csak a padlásnál állapodott meg. A detektív és a gépész közt a liftben örült küzdelem támadt s a vége az lett, hogy a detektív egy lövéssel megölte ellenfelét. A vizsgálatnak meglepő eredménye lett. Kiderült, hogy a liftkézelt teljesen ártatlan volt. Ő maga is nyomozta a betörőket s mikor a detektív alkonyatkor belépett a szobába, betörőnek tartotta és azért ment utána. Amikor a liftbe léptek, még akkor is azt hitte, hogy nem detektívvel, hanem betörővel van dolga s azért indította fölfelé a liftet, hogy ártalmatlanná tegye a betörőt. A szerencsétlen ember életével fizetett tévedéséért.

— Veszedelmes leánykereskedők. A rendőrségnek már régóta sok dolgot ad *Jakobovits Sándor* 19 éves kereskedősegéd és *Szilágyi Hugó* 26 éves zongoramester. Veszedelmes leánykereskedők, akik főleg eselédleányokat keritettek hálójukba és azokkal kereskedtek vidéki nyilvános házakban. *Jakobovits* legutóbb két eselédleánnyal ismerkedett meg, akikkel együtt lakott a Kisfuvaros-utczában. A leányokat elvitte *Szilágyi*-hoz, aki a Szövetség-utca és Dohány-utca sarkán levő Lyon-kávéházban szokta hasonló ügyleteit lebonyolítani. *Szilágyi* kecsgetető ígéreteket tett a leányoknak, azt mondotta, hogy ezeket fognak keresni, majd egyiknek udvarolgatott s megígérte neki, hogy ha kis tőkét gyűjt össze, feleségül veszi és Budapestet üzletet nyitnak. A leányok végül is hallgattak a csábítóra, aki Komáromba vitte őket. Itt a két leányért mindössze tíz koronát kaptak s ebből 6-ot *Szilágyi* magának tartott meg. A rendőrség megtudta a dolgot, *Jakobovits Sándor* tegnap letartóztatta, *Szilágyi Hugó* azonban megszökött. A rendőrség nyomozza.

— Haditengerészetünk új viz alatt járó hajói. A kieli „Germania“ hajógyárban haditengerészetünk számára épített IV. számú tenger alatt járó hajó elindult Kielből Pólába s tegnap Gibraltárba érkezett. A tenger alatt járó hajó hossza 43.2 méter, szélessége 3.75 méter és 2.25 méternyire jár a víz alatt. Gyorsasága a víz felett 12, a víz alatt pedig 8 tengeri mértföld óránként. A hajó belseje öt vízhatlan részre oszlik. Személyzete 2 tisztből, 3 altisztből és 12 emberből áll. Ha a hajó a víz alatt van, egy bojára erősített telefonkészülék segítségével közlekedhetik a külvilággal. A hajó oldalai erős páncéllemezből vannak összeállítva, úgy hogy a könnyebb ágyutűznek sikerrel ellentállhat. A gondos óvintézkedések folytán a „Germania“ tenger alatt járó hajói nincsenek kitéve annak a veszedelemnek, mely az utóbbi időben egy francia tenger alatt járó hajót ért. Az új tenger alatt járó hajók beosztására nézve meg kell jegyezni, hogy azokat csak a parti szolgálatban lehet használni. Nyílt tengeren használhatóságuk jelentékenyen csökken. Dalmácia és Isztria szakadozott partjait és a sok apró sziget között azonban nagy szolgálatot tehetnek s különösen a helyi szolgálatra igen alkalmasak. A tervbe vett hat tenger alatt járó hajó közül eddig három készült el, melyek közül kettőt Kielben, egyet pedig Fiumében építettek. Kettő még a pólai haditengerészeti arsenálban felszerelés alatt áll. A haditengerészeti vezetőség mind a fiemei Whitehead-gyárnál, mind a kieli Germánianál két újabb tenger alatt járó hajó építésére adott megbízást.

— Elfogott rabló. Megirtuk tegnap, hogy egy ismeretlen munkáskülsejű ember a minap beállított *Jánosi János* festőművész lakására azzal, hogy egy ur küldi, aki *Jánositól* négy képet akar vásárolni és őt bizta meg, hogy a képeket a lakására vigye. *Jánosi* átadott az ismeretlennek négy képet, de kísérőül melléje barátját, *Ivanác Sándor* festőművészt kérte fel. Az ismeretlen aztán az *Andrássy-ut* és *Sziv-utca* sarkán bement egy házba, ott *Ivanác*-ot mellébe vágta s a képekkel elfutott. A rendőrség ma kinyomozta a rablót *Szadlovski Jenő* 26 éves kőműves személyében. Letartóztatták.

— Négy menyasszony elől a halálba. Nagyon is merészen játszott a tüzzel Berlinben egy *Krausz Albert* nevű kereskedősegéd, de életével lakolt érte. Egyszerre négy leánynak udvarolt s valamennyinek házasságot ígért. Még a lakodalom napját is kitűzte a szerelmes kereskedősegéd: májusra ígerte hölgyeinek a boldogító napot. Eleinte kitünően érezte magát menyasszonyai között, akik természetesen nem tudtak egymásról, később azonban kissé kellemetlennek találta helyzetét s mindénáron menekülni igyekezett belőle. Amilyen mértékben a lakodalom terminusa közeledett, úgy hidegült el ő is a menyasszonyaitól: elmaradt az egyikőtől, a másiktól, a harmadiktól s végül a negyediket is faképnél hagyta s megugrott. A leányok azonban nem hagyták annyiban a dolgot, fölkereskedtek és elmentek a hűtelent keresni s egy szomszédos községben meg is találták. A négyszeres vőlegény, amikor menyasszonyait egy csoportban megpillantotta, úgy megrémült, hogy fölzaladt a padlásra és fölakasztotta magát. Mire ráakadtak, már halott volt.

— Eltűnt emberek. Bejelentették a rendőrségen, hogy *Friedmann Adolf* ötvenkétes gyárhivatalnok a minap eltávozott *Pacsirta-utca* 26. számú lakásáról s azóta nyoma veszett. Levelet irt hozzátartozóinak amelyben bejelenti öngyilkosságát. Eltűntek még: *Nepomutsky János* asztalossegéd húszéves *Gizella* nevű leányával *Levente-utca* 10. számú lakásáról, *Gallóka Emil* műgyemati hallgató *József-körút* 38. szám.

— Házasság. *Tyroler Árpád* Trsztenán eljegyezte *Donáth Lia* okl. tanítónőt Páparól. *Ehrenfreund Gusztáv* Zágrábról folyó hó 14-én vezeti oltárhoz *Schwarz Irén* kisasszonyt.

— Nászajándékok. jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár Kálmán* műőrás ékszerterelő, Budapest, VII., *Erzsébet-körút* 29. l. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Rendőri hírek. *Osszegélt leány*. Ma reggel a *Polidos János* vendéglős *Hajós-utca* 4. számú lakásán *Kerlovics Erzsébet* tizennégyéves eseléd feldöntötte a petroleum-lámpát. Az égő petroleum meggyújtotta a leány ruháját s mire észrevették, a szerencsétlen leány súlyos égési sebeket szenvedett. A mentő bevitték a *Rökus-kórházba*. — *Letartóztatott orgazdák*. A rendőrség megtudta, hogy *Lichtenstein Miksa* ócskavaskereskedő *Damjanich-utca* üzletében lopott holmit rejté-

get. Házkutatást tartottak nála s tünérdek értékes lo-
komotívalkatrészt és egyéb főmöntvényt találtak. Ki-
derült, hogy *Lichtenstein* állandó öszeköttetésben volt
tovajakkal, akik villamosköcsikről és álamvasuti loko-
motívokról lopták a fémalkatrészeket. *Lichtensteinnek*
büntetése volt Weisz Sámuel tünkrement óskavaskeres-
kedő. A rendőrség a két orgazdát letartóztatta, a tolvaj-
okat pedig keresi.

— Halálozás. *Avedik* Lukács körületi fő-
esperes, öm. szert. plébános, a Ferencz József-rend lo-
vagja életének 63-ik, papságának 33-ik évében elhunyt
Erzsébetvárosban.

Bokán Szever pécskai tb. főszolgabíró 43 éves ko-
rában Pécskán meghalt.

Beria Kálmán, az Acsev. tisztviselője, a városi
menház gondnoka Aradon meghalt.

Körössy Antal 1818—49-iki honvédhadnagy, nyug.
kir. pénzügyi számvizsgáló 77 éves korában Ungváron
meghalt.

Özv. Schmausz Károlyné, Schmausz Endre, Sza-
badka és Baja város nyugalmazott főispánjának özve-
nyja 95 éves korában Apatinban meghalt.

Stein Ferencz nyugalmazott mórözöldi plébános
békén hosszas szenvedés után 69 éves korában Szegeden
meghalt. Mórözöldön 23 éven át működött mint plé-
bános.

Dobieszky József, nyug. ezredes, a Magyar védő-
egyesület megalapítója, később pedig a Tulipánegyesület
és védőegyesület igazgatója elhunyt Münchenben 58 éves
korában. Dobieszky már régóta betegeskedett és gyó-
gyulás céljából hosszabb idő óta tartózkodott külföldön.
Holttestét Budapestre hozták.

Gróf Károlyi Viktorné, szül. báró *Orosy* Irma te-
metése a hó 10-én, szombaton d. u. lesz a szatmármezei
Kaponyban, ahol az elhunytat a gróf Károlyi nemzeli-
ség ösrégi sírboltjában helyezik el.

Szalóczy Dániel ref. másodlelkész Rimaszombathban,
aki 36 év óta volt lelképásztor, ma 70 éves korában
meghalt.

x *Fodor-féle vívóterem* a Koronaherczeg-utca
3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felsze-
relt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a
gyermektorna- és vívásra.

x *Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.*

x *Különös figyelmebe* ajánljuk olvasóinknak
a Magyar Orvosi Műszertárt, ahol az orvosi műszerek
paratlan választékban és kiváló minőségben szere-
ltek be.

x *Szívhajók és véredényelmeszesedés ellen*
Finson-féle ivámpafürdők alkalmaz dr. Hönig
Izso villanygyógyító intézetében (Budapest, V., Károly-
körút 24.) Ezt az eljárást a kopenhágai Finson-intézet-
ben több, mint ezer szívbetegnél sikerrel alkalmazták,
hazánkban először dr. Hönig próbálta ki és a javult
és gyógyult betegek egész sora igazolja ezen kényelmes
és fájdalommentes gyógyeljárás sikerét szívbillentyűhajók,
szervizommesztesedés, véredényelmeszesedés, ideges
szívhaj és szívizomgöngyölös rohamok (asthma, angina pec-
toris) esetében.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Az ideál.

— Színmű három felvonásban, írta: *Rózsahegy*
Kálmánné Bemutatták a Vígyszínházban szerdán,
április 7-én. —

Szeretnék valami szépet, valami meghatóan li-
ráit mondani előljáróban, hogy bükket is az a
férfonyos, meleg hangulat tartsa fogva mindvégig,
amelyeknek onko kibékülésével én néztem végig a
Rózsahegy Kálmánné darabját.

Now tudom szó szerint idézni, de körülbelül
ezt mondja Hegedüs valahol a harmadik felvonás-
ban egy asszonyának:

— Menjén . . . és várjon rám . . . Várjon!
Hiszen ez az asszony sorsa. Várni . . . És ez a
legesudálatosabb mártíromsága a világnak, amire
egyedül csak az asszony képes . . . Várni! . . .

Ilyen kevés szóval nem mondott el még író a
nőről ilyen sokat. És ilyen meghatóan szépet. Eb-
ben a legutolsó egy szóban benne van az asszony
minden sorsa, minden élete. Várni, mindig várni
valakire, vagy valamire.

Megvallom őszintén, én a legkedvezőbb elfo-
gultságjal mentem el a Vígyszínházba, hogy a
Rózsahegy Kálmánné darabját megnézzem. Nem
vártam azt, hogy színpadi rutinnal, ócska, kemény
férfigondolkodással boncolgató drámai alkotást
fogok kapni, de hittem ténna, hogy azokat a
belső, lehetőszerű női intimitásokat, azokat az
asszonyi vallomásokat megkapom, amelyeket egy
a színpad forráságú kristályosult asszonyi lélek
öntudatosan meg tud adni az öntudatlan asszonyi-

ságból. Amit vártam a darabtól, azt teljes értékű
aranyban meg is kaptam. Maga a darab csupa haj-
szálfinom lelki thézis, majdnem azt mondhat-
nám: — keresem a szót, és nem találom
csak egy német szót rája; — azt mondhatnám:
„Welt entrückt.“ Nincs benne semmi abból, ami
élet, ami reálisan nyersen emberi. De benne
van minden, amiről egy 16 éves leány és egy két-
gyermekes asszony álmodozni tud. Amit fantaszt-
tikusan novellásat, amit Sheherezáda csillogót,
amit fájdalmasan szomorut, amit önkínzóan
kőnyreindítót, szivóttató asszonyit össze lehet mar-
kolni, az ebben a darabban mind együtt van. Szinte
az az érzésem, hogy a szerző lelke minden titkát,
alkonyuló délutánok minden csöndes szomorúságát
kibeszélte. Szinte azt hiszem, azért írta meg ezt a
darabot, hogy hangulatos szomorú délutánokon sok-
szor, sokszor elolvassa . . . önmagának . . .

A meséje az, hogy egy asszony, akinek ura és
két gyermeke van, megszeret egy svihákot, aki
meglopja a lelkét. Salome dalát zongorázza az asz-
szony és az első testiség akkor csarja meg a lelkét.
Az a svihák forrón, brutálisan megcsokolja. Az
asszony beteg lesz. Betego annak a csóknak . . . És
deliriumában hívja szerelmését. Elhozzák neki.
Mikor felépül, semmit sem tud az áruló lázálmoik
felől és egyszerre szakad rá a férj itélete, aki meg-
mondja neki, hogy becsstelennék hiszi és válik tőle.
Pedig az asszony nem becstelen; szereti az urát
éppen olyan melegen és tisztán, mint ahogyan a
szerelmését szereti . . . Mert a szerző, — aki asz-
szony — azt magyarázza, hogy az asszonyi szív
tisztán és egyformán szerethet kettőt. A férjet és
a lelkének élő ideált, akihez testben semmi köze
nincsen, de aki lehet csirkefogó és elbukthatja.

Azt feleli a férj szavaira: Ha megértenél, meg-
bocsátanál. Már most egészen jelentéktelen dolog,
hogy amikor ez a nagy jelenet lefolyik, az ideál
egy 16 éves leánnyal is eljátszatja magának a
Salome-dalt, végig csinálja az asszonnyal átél
jelenetét és az asszony, akit megcsaltak s akinek
meg nem bocsátottak, leveti magát egy szilárdól a
tengerbe.

Ez a darab gyöngye meséje. A mese gyöngesé-
gének azonban és a technika naivságának semmi
köze a darab értékeihez. Bernsteinag merészebb ru-
tinja van és Sudermannak ravaszabb a mesészövege.
Aki tehát színpadi kitanultságot és írói mester-
fogásokat vár, az csalódnai fog, de aki az asszony-
tól a színpadon sem akar egyebet asszonyi vallo-
másoknál, az megkapja mindazt, amit egy intelli-
gens, okos, szép és kedves asszonyi lélektől várni
lehet. Én megkaptam.

A férjet Balassa játszotta. Az asszonyt Var-
sányi. Az ideált Fenyvesi. Egy nagyon okos házi-
orvos szerepét Hegedüs vállalta magára az ő gaz-
dag művészetével. Gazsi Mariska egy boldogtalan,
de vizsgálatódnai tudó jóbarátón szerepében volt
partnere Varsányinak. Katót pedig, a 16 éves in-
ternátusbeli kislányt Harmath Hedvig játszotta.
Mindem szereplő meleg szeretettel viselte gondját
szerepének, harcolt a sikerért, amennyire az asz-
szonyos kézzel megírott szerepek lehetővé tették.
Nagyon szívesen állította ki a darabot.

A premier közönsége a darabot rendkívül me-
leg fogadtatásban részesítette s a szerzőt minden
felvonás után igen sokszor hívta a lámpák elé.
Kétségtelen, hogy Rózsahegy Kálmánné nagy,
igazi sikere volt.

Garvay Andor.

(*) Az Ur Jézus. Hoek János a nagybét alkal-
mából összefoglalta azt a sok érdekes és költői le-
gendát, amit Jézus életéről feljegyeztek. Ezt az
anyagot aztán feldolgozta a maga lendületes, pré-
dikációs modorában, átszötte egy hívő, vallásos
lélek reflexióival, felosztotta három részre és ma,
nagybét szerdáján, felolvasta az Urániában. Egé-
szen megtelt a színház, eljöttek a népszerű prédi-
kátor hívei a színházba és — valamintha tem-

plomban lettek volna, hallgatták a szép, meleg
hangu prédikációt. Bizonyos, hogy ez a felolvasás
nagyon aktuális husvét hetében, de bizonyos az is,
hogy nem illik belé egy „tudományos színház“ ke-
retébe. Ám Hoek János maga megunondja beve-
zetőben, hogy ő nem tudományos megállapításo-
kat akar adni, nem is Jézus életéről prelegál, ha-
nem elpredikálja szépen, lendületesen „az Ur Jé-
zus“ életörténetét, az új testamentum nyomán,
miként hogy ezt megírja vala Lukács, János,
Máthé és Márk evangelisták. Maga kérdi, vajjon
lehet-e tárgyalni ezen a helyen Jézus életét, a
szentséget és megfelel rá mindjárt, hogy: lehet,
mert az áhitatos tárgyalás nem szennyezi be a
szentséget. Az Uránia átváltozott templommá és
bizony, mondjuk: szépséges bójtí prédikációban
volt részük a híveknek. Egyszerűen van megírva a
felolvasás minden mondata, olyan egyszerűen,
hogy még az apró gyerek is megérthesse, — de
azért van benne bensőség, forma, mint mindenben,
amihez Hoek János hozzányul. Hajlékony, kelle-
mes, behizelő mondatok sorakoznak egymástán,
sokszor himes, prédikáció-virágos, de sohasem né-
hez és sohasem dagályos. Lendületesen van meg-
csinálva ez az egész felolvasás, kellemesen, simán
és gördülékenyen van formába öntve. Belécseng a
mondatokba a Hoek János áhitatos lelke és sok-
szor szolozmaszerűen hangzik a szava. És ezzel a
nagy erősségével hat Hoek János annyira, hogy el
is felejt belőlünk kitörni a sóhaj: óh Renan, óh Dá-
vid Friedrich Strauss! Csak halgatjuk a színes
predikációt, annál szívesebben, mert maga Hoek
János olvassa, az ő kellemesen zengő hangján. A
közönség áhitatos volt és hálás. Sokat tapsolt.

(*) A Vígyszínházban holnap, nagycsütörtök-
kőn, két előadás lesz. Este az „Ideál“-t, *Rózsah-
hegyi* Kálmánné új darabját adják másodszer. Dél-
utáni gyermekelőadásul a „Jóka ördögöt“, Komor
Gyula énekes meséjátétét frissítik fel.

(*) *Sonnenthal* halálához. A bécsi Burgthea-
ter elhunyt nagy művészet holnap, csütörtökön
temetik a pályatársai és a császárváros lakosságá-
nak nagy részvéte mellett. A gyászoló családhoz
és a színházhoz özönével érkeznek a részvétnyilat-
kozatok és a szobbnál szebb koszorúk. *Sonnenthal*
— aki már évek óta özvegy volt — egy leányt és
három fiút hagyott hátra. Leánya, *Sonnenthal*
Hermina szenvedélyes szeretettel csüngött atyján,
s ismételtlen fényes házassági ajánlatokat utasi-
tott vissza, hogy mellette maradhasson. Hir szerint
a királynak egy 1902. április 23-án kelt rendelke-
zéséből kifolyólag *Sonnenthal* leányának a Burg-
theater pénztára terhére jelentékeny nyugdíj fog
folyósíttatni. Az elhunyt nagy művész végrende-
letét tegnap délután bontották fel a művész bécsi
lakásán. A végrendelet 1902. június 8-ról van kel-
tezve, mikor *Sonnenthal* amerikai körútra indult.
Szerény vagyonát négy gyermeke között osztja fel
egyenlő arányban. Ezenkívül a végrendelet a kö-
vetkező passzust tartalmazza: Hamlet bronz szob-
rát, amit kollégáim adtak jubileumi ajándékkul, a
Burg-színháznak ajándékozom. Temetésem zsidó
ritus szerint menjén végbe. Mint zsidó éltem és
mint ilyen is akarom eltemettetni magam. Ha
Bécsen kívül érme utól a halál, úgy holttestemet
okvetlenül szállítsák Bécsbe. Bécs második szülő-
városom és ebben a városban, a döblingi temető-
ben akarok pihenni. Gyermekeim egy-egy pálmá-
gát tegyenek a síromra, a többi koszoru- és virág-
adományokat köszönettel mellőzni kérem. A vég-
rendelet így végződik: Utolsó üdvözlétem kedvelt
Burg-színházamnak, melyen szívvel-lélekkel csüng-
tem, hű társaimnak és barátaimnak és mindzok-
nak, akik megőrzik emlékem.

(*) *Táncos huszárok*. Fall Leó és Leon Vik-
tor nagyszerű operettjének, „Az elvált asszony“-
nak sorozatos előadásait holnap, csütörtökön, Raj-
na Ferencz és Szirmai Albert népszerű operettje,
a „Táncos huszárok“ váltja fel. Ez alkalommal
lép fel szabadsága utáni először Petrás Sári
egyik legkiválóbb szerepében, Theában, amelyet
hatvannál többször játszott nagy sikerrel.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-
rangú uri szabó-termek
szállít mérték szerint,
kifogástalan kelméből,
többes óri próbával.
prima munka.

Atmeneti kabátot) 35 frtért
angol kelméből)
Felöltöt) 30 „
Smoking-öltönyt) 35 „
selyem béléssel)
Prima utcai öltönyt) 30 „

IV., BELVÁROS,
Magyar-u. 3.
I. emelet,
Kossuth L.-u. mellett.
Telefon 116-93

(*) Gy. Czikle Valéria versei. Puha, álmodozó, asszonyi lélek vágyai, küzdelmei és szenvedései megszólalnak valami furcsa hangszereken. Olyasmint ez az instrumentum, mint a hárfá: lágyan osengő, halkan zsongó, de még egy fokkal gyöngébb, letompítottabb, halkabb. Mintha valami különös sordínó szűrné át a muzsikát csendesre, halkra, álmodozóra és úgy ontaná magából a tisztán ömülő harmóniákat. Ez a hangszer az asszonyi lélek maga. Az álmodozó, egyszerű, őszinte, a minden sötétségtől ment női lélek dalolja el a vágyait és az érzéseit, amelyek éppen olyan finomak, éppen olyan fehérek, mint ő maga. A témái mind őszinték, mind közvetlenek. Nincsen bennük semmi affektáció. Meglátszik rajtuk, hogy önmagukból fakadtak ki, hogy azért íródtak le, mert ez az írójuknak lelki szükséglete volt. És éppen ilyen a versek formája is. Egyszerű, közvetlen és őszinte. Könnyen folyó verssorok, amelyekben nincs meg az erőltettségnek egy szikrája sem. Inkább a taktus zökken egyet, inkább a formában esik egy gondolatnyi hiba, de a közvetlenség, az őszinteség rovására nem megy semmi. Maguktól ömlenek a sorok, minden megerőltetés nélkül. Talán éppen ez az erős közvetlenség teszi, hogy a forma mindig pompásan alkalmazkodik a tárgyhoz: mint valami fel-futó inda, úgy fonja körül a témát. Ez pedig nagyon nagy előny. A feltétlen, abszolút őszinteség. És ez a Czikle Valéria verseinek a legszembeötlőbb sajátja. Az ő lyrája nem ostromolja az eget, nem zug és nem harsog, hanem őszinte, egyszerű, mély érzések meleg kifejezője. És mégsem lehet azt mondani, hogy a Czikle Valéria kobza szűk regiszterű. Mindaz, ami érzés megfogán egy finoman rezgő női lélekben, kifejezést talál ebben a verskötetben. Ez a skála pedig nagyon is széles. És a mi vers van a kötetben: az mind szép és mind kedves.

(*) A debreczeni iparművészeti kiállítás. A debreczeni iparművészeti kiállításnak, amelyet a debreczeni iparkamara az Országos Iparművészeti Társulattal együttesen rendezett, ma délután volt az ünnepélyes megnyitása. A kamara nevében Szent-Királyi Tivadár elnök üdvözölte a miniszterek képviselőit, az iparművészeti társulatot, a védnöki tisztet képviselő hét vármegye főispánjait és Debreczen polgármesterét. Veszprémi főispán a kultuszminiszter és a védnökök nevében mondott beszédet, végül Szűry miniszteri tanácsos a kormány iparművészeti programját vázolta, megnyitotta a kiállítást. Rácz segédtitkár, a kiállítás rendezője és Györgyi Dénes építész mint installáló mutatták be ezután a kiállítást, amelynek szakszerű berendezése s a kiállított tárgyak gazdag változatossága mindenkit meglepett. A kiállítás tizenhárom napig marad nyitva. A kamarai kerület minden részéről nagy látogató csoportok jelentek érkezők. A délután az iparkamara a vendégek tiszteltetére fényes ebédet rendezett. Kosztuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez, Sztéryni Államtitkárhoz, gróf Apponyi Albehrhez és az Iparművészeti Társaság elnököhöz, gróf Hadik-Barkóczy Endréhez üdvözlő táviratokat küldtek.

(*) Stefániai Imre kitüntetése. A weimari nagyherceg Stefániai Imre magyar zongoraművésznek a „pro litteris et artibus” rendelet adományozta.

(*) A képzőművészeti főiskola új tanára. Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter a képzőművészeti főiskola új tanárává Bosznay István jeles tájképfestőművészt nevezte ki és nem mint a nevet hibásan közöltük: *Voszlaít*.

(*) A Magyar Képzőművészek Egyesülete csütörtökön, a hó 8-án délután öt órakor a Mücsarnok tanácstermében együttes választmányi ülést tart. Az ülés tárgyát képezik az évi közgyűlés előkészítése és a tagajánlások.

(*) Gyermekszínház. Holnap, csütörtökön ezidén utoljára adják a nagyhatású énekes és táncos mesejátékot, „Robinson Crusoe”-t. Husvétvasárnap és hétfőn Föld Aurél közkedvelt énekes és táncos varázsszeregeje „Aranyhajacska vagy Rübe-czál ajándéka” kerül színre új és fényes kiállítással.

FŐVÁROS.

Az építési program.

— A főváros rendkívüli közgyűlése. —

Budapest, április 7.

A főváros törvényhatósági bizottsága ma délután rendkívüli közgyűlésben tárgyalta azt a szabványos építési programot, amelyet dr. Bárczy István polgármester a fővárosban lévő lakásnyomor enyhítésére kidolgozott és amelyet a főváros pénzügyi bizottsága is tudvalevően magáévá tett. A kérdés nagy horderejét és fontosságát mindenfelé megérezték s ennek tudható be, hogy amikor Fülöp Kálmán főpolgármester a közgyűlést megnyitotta, a nagy terem egészen megtelt.

A tanács előterjesztését, amely teljesen egyezik a pénzügyi bizottság határozati javaslatával, dr. Wildner Odön tanácsjegyző, aki a program elkészítésében a polgármesternek munkatársa volt, ismertette. Alig fogott bele dr. Wildner az előterjesztés ismertetésébe, amikor Polónyi Géza beleszólt:

— Hol a tanácsos? Miért nem a tanácsos referál?

— Éljen Bárczy! — tüntettek a demokraták a polgármester mellett.

A tüntető éljenzés csillapultával az előadó tanácsjegyző folytatta az előterjesztés ismertetését, s amikor befejezte, újból lelkesen éljenztek a városatyák.

Polónyi Géza: Minthogy egy rendkívül nagyfontosságú kérdés van szőnyegen, arra figyelmeztet, nem forognak-e fenn olyan akadályok, amelyek a mai határozat megsemmisítését vonhatják maguk után. A kérdés a középítési ügyosztály elé tartozik, ezt pedig nem hallgatták meg.

Bródy Ernő: Lakás kell, nem előadás! (Zaj.)

Pető: A háziurak mulatainak!

Polónyi: Csak azért hozta fel ezeket, mert jóhiszeműen szeret eljárni. Ami az előadást illeti, annak is szívesen helyt ad, hogy jegyző referáljon. Kérdezi az előadó jegyzőt, hogy melyik ügyosztálynak a jegyzője?

Pető: A polgármester jegyzője! (Zaj. Halljuk! Halljuk!)

Polónyi: Mély tisztelettel viseltetik az előadó iránt, de nem tartja megengedhetőnek, hogy ilyen fontos kérdésben a törvényes felelősség terhe mellett ő adja elő az ügyet.

Bárczy István dr. polgármester: A Polónyi részéről felvetett kérdés könnyen tisztázható. Mindenekelőtt konstataálja, hogy az építkezések nem minden tekintetben tartoznak a középítési ügyosztály elé. Mindig az építkezés célja határozza meg, hogy mely ügy hova tartozik. A lakáskérdés mindenestre szociális kérdés s ő az ilyen természetű ügyeket — ez az ő joga — az elnöki ügyosztályba utalta. A szociális ügyek referálásával külön jegyzőt bízott meg, mert ezeknek az ügyeknek eddig nem volt gazdájuk. A jegyző jogosítva van itt az ő intézkedésére referálni és ezt az ügyrenddel bizonyítja. Ami a szakbizottságokat illeti, a törvény nem mondja imperatívus, hogy melyik ügy melyik szakbizottság elé tartozik. (Zajos éljenzés és taps.)

Az elnök annak a nótának ad kifejezést, hogy a polgármester nyilatkozata teljesen megnyugtató és a referáda törvényes alapon áll. Mielőtt az ügy érdemére térnének át, konstataálni kívánja, hogy névszerűen szavazásra és kétharmad többségre lesz szükség.

A közgyűlés ezután áttért a program érdemben való tárgyalására.

Az első szónok dr. Preyer Hugó, aki szintén kifogásolja, hogy a kérdést, mielőtt az illetékes szakbizottságok előtt megfordult volna, egyszerre ide hozta a polgármester. A programból elfogadja a barakkok, a barakktermek és a népszállók építésére vonatkozó tételket, a többi pontot azonban ellenzi. Legfeljebb ahhoz hajlandó még hozzájárulni, hogy azokat az iskolákat és óvodákat, amelyek jelenleg bérházakban vannak elhelyezve, külön erre a célra építendő iskolaépületekben helyezze el. Ebben az értelemben határozati javaslatot is nyújt be. A határozati javaslat felolvasása közben nagy derűtséget keltett a javaslatnak az a része, amely azt kívánja, hogy a IV. kerület kispolgárainak leltári áron adjon telket a főváros.

Neuschloss Kornél: Hosszu idő óta figyelemmel kíséri a kérdést és megállapítja, hogy a lakás-szükség csaknem minden nagy városban állandóan napirenden van. Elsősorban iskolák építésére van

szükség. A kislakásokra vonatkozó javaslatot adják vissza a tanácsnak, hogy tanulmányozza, nem lehetne-e ezeknél a magánépítkezést foglalkoztatni. A barakkok, barakktermek és népszállók építését szükségesnek tartja. A munkásjelölet intézményeknek, munkáskaszinóknak a tervezet szerinti mértékben való keresztülvitele ma még időelőtti. A bérlakásokat sem szavazza meg.

Az elnök ezután az ülést felfüggesztette.

A szünet után Polónyi Géza szólalt föl. Szerinte ha szaporodnak a lakások, ezzel megszűnik a zsúfoltság, de olcsóbb azért még sem lesz a lakás. Kérdezi, miért nem öleli föl a javaslat az iparnak és kereskedelemnek azt a rétegét, amely drága boltberekkel küzdöködik. A lakásdrágaságnak vannak állandó és mulandó okai. Állandó, a többek közt, az a mostoha elbánás, amelyben — az adózás szempontjából — az állam részese a polgárait. Az okok közt van: az általános nagy drágaság, a nagy munkatér; ezek mind apasztották az építőkedvet. Ha nép-otthonokat szervezünk, akkor csak azt érjük el vele, hogy a marseillest kaszinóknak fogják énekelni, nem pedig sztrájkantányakon. (Zajos taps. Elentmondások.)

Az előterjesztésnek csak egy pontja van, amit ő sem ellenzi: az iskolák építése. De erre is konkrét előterjesztést kell tenni; átlagos számításokkal nem szabad keresztülvinni. Ha így megy keresztül ez és általában az előterjesztés, akkor ez perecedens lesz arra, hogyan lehet a közgyűlés hatásköréből az ügyeket kivenni és azokat 24 tagú bizottság kezébe letenni, amely szabadon rendelkezik. (Nagy zaj. Az elnök folytonosan csönget.) Hibáztatja, hogy nem terjesztették elő semmiféle részletes programot. Pontos tudomással akar bírni arról, hogy az építkezés anyaga drágult-e? Nem akarja szándékosan rontani a polgártársainak anyagi helyzetét. Harminczöt milliót a sztrájk-tanyának áldozatul nem fog oda dobni soha. (Óriási zaj.)

Pető Sándor Polónyi felé így kiált: „Ön a legkomiszabb demagóg!”

Erre még nagyobb zaj tört ki. Sokan a padokat verték s elégtételt követeltek. Pető pártbívei fölháztak s Polónyi felé „Elául!” „Elául!” szavakat kiáltottak.

Az elnök főpolgármester felszólítja Petőt, hogy a közgyűlés méltóságát sértő ezt a közbeszólását vonja vissza.

Pető Sándor: Amit mondtam, föntartom!

Leirhatatlan zaj, lármá, dörömbölés keletkezett erre. Polónyi pártbívei elégtételt követeltek, Pető barátai ellenben ismételték azt, amit ő mondott.

A főpolgármester, minthogy a rendet nem volt képes helyreállítani, a közgyűlést felfüggesztette s elhagyta az elnöki emelvényt.

A szünet után az elnök főpolgármester kijelentette, hogy a vita hevében a szenvedélyek is fölbredhetnek ugyan, de reméli és hiszi, hogy maga Pető Sándor is belátja, hogy a közgyűlés iránt való köteles tiszteletből a pillanat hevében megfélemedezett s ezt be is fogja ismerni.

Pető Sándor a főpolgármester iránt érzett tiszteleténél fogva elfogadja az az iránt való figyelemztetését, hogy a közbeszólásában sértette a közgyűlés méltóságát. Mivel pedig ez sohasem volt szándékában, ezért a közgyűléstől elnézést és bocsánatot kár. (Zajos helyeslés.)

Az elnök megköszönte Petőnek a tett férfias és lojális nyilatkozatot.

Polónyi folytatva beszédét, nagyon aggódik, hogy ezzel megbénítják a magánosok építkezését, anélkül, hogy segítenének valamilyen lakás-szükségen. Indítványozza, határozza el a közgyűlés, hogy addig, amíg ez meg nem történik, nem tárgyalja az előterjesztést. (Taps.)

A következő szónok Schiffer Miksa volt, aki nem osztja Preyer Hugó és Polónyi Géza aggodalmait.

Vársanyi Vilmos fölemlíti, hogy Budapesten 1904-től 1908-ig 21 millió koronával emelkedett a lakásbér. Ilyen abnormis helyzetben, amidőn a magánépítés szünetel, abnormis segítő-eszközökhöz kell nyulni. Bizonyos felőle, hogy ha a főváros megkezd az építkezéseket, akkor a magánépítkezés is lendületet fog kapni. Most 32.300.000 koronáról van szó; ebből 10 millió iskolákra esik; tehát a lakásviszonyok javítására 22 millió marad. A nép-otthonnak létesítése tulajdonképp nem is tartozik ide. A munkásoknak nincs is nagyon kedvükre ez az intézkedés, mert csak olyan intézményt fogadnak el, amit maguk szerveztek. Tulajdonképp csak a kis lakások építésére fölvett 10 millió korona az, amelyről rizikórol lehet szó. De hát ha mindig csak arról beszélnek a javaslat ellenzői, hogy milyen nagy a rizikó, akkor miért nem említik ugyancsak

Ha fáj a feje ne tétovázzék hanem **Beretvás-pastillát** használjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmunkasabb migráint és fájfájást elmulasztja.

Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.

Ára 1 korona 20 fillér.

Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerárban

Három doboznál ingyen postai szállítással.

a fővárosnak azt a károsodását, amely abban nyilvánul meg, hogy a fővárosnak számos telke üresen, kihasználatlanul, tehát érték és kamatvesztéssel hever. Az előterjesztést elfogadja. (Zajos taps.)

Bácsy István polgármester különösnek tartja azt, hogy most, amidőn a lakásviszonyok javításáról van szó, kerületenként alakulnak a vélemények és hogy van kerület (és ez a Belváros) amelynek egy a véleménye; az, hogy ellenzi a javaslatot. Épp ezért kételkedik abban, hogy Polónyi kapacitálható. Azzal végzi, hogy ő — mint polgármester — a javaslatának helyességéről meg van győződve s az állásában csakis addig lenne hajlandó megmaradni, amíg azt látja, hogy a törekvéseiben ellentét közt és a polgárság között nincs. (Hosszan tartó lelkes éljenzés és taps.)

Ezek után az elnök elrendelte a névszerinti szavazást arra, hogy a közgyűlés elfogadja-e en bloc a javaslatot, vagy sem.

A közgyűlés 111 szavazattal 49 ellen elfogadta az előterjesztett javaslatot. A közgyűlés ezt az eredményt a polgármesternek percekig tartó éljenzésével vette tudomásul.

A közgyűlés kevés híján éjjel tizenegy órakerült véget.

(A budapesti gázkérdés. A Magyar Mérnök-és Építész-Egyletben dr. Forbáth Imre tartotta már előrejelzett előadását a budapesti gázkérdésről. A hallgatóság sorában láttuk Bárczy István polgármestert, Kun Gyula tanácsnokot, Heuffel Adolf középítési igazgatót, Folkusházy és Buzáth tanácsjegyzőket, báró Herceg Péter, Kasics Péter, dr. Hecht Ernő, dr. Ripka, Fodor István, Beimel Sándor és több más bizottsági tagot. A francia csoport által beadott újabb ajánlat rövid ismertetése után, előadó áttért a házi kezelésnek és a város előtt fekvő két ajánlatnak egymáshoz való viszonylagos értékének ismertetéséhez. Kiszámította a gázgyárak jövedelmezőségét az 1911—1915 között fekvő összes évekre és pedig mind a három megoldás szerint. Előadó oda konkludál, hogy a város pénzügyi szempontjából a házi kezelés a legjobb megoldás.)

(A ferencvárosi plébánosi állás. Kurz Vilmos plébános halálával megüresedett ferencvárosi plébánosi állásra az egyházmegyei főhatóság már kiírta a pályázatot. A konkurzus határideje május 10-én jár le. A pályázati kérvények ez időpontig nyújtandók be a hercegprímási palotában. Az egyházi főhatóság a kérvényeket ajánlatával el látva még május hó folyamán leküldi a szűkös fővárosihoz, melynek törvényhatósági bizottsága egyik júniusi közgyűlésén ejti meg a választást.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Szluha Pálné gyermekei. Megirtuk, hogy a budapesti törvényszék vádtanácsa gyermekrablás, esetleg családi állás ellen való vétség miatt elrendelte a vizsgálatot özvegy Béli Balog Gyuláné ellen, mert elhunyt leányának, Szluha Pál nyugalmazott huszárszados elváltan élt feleségének gyermekeit a külföldre vitte. Özvegy Béli Balog Gyuláné a lapokból értesült Szluha Pál följelentéséről és a vádtanács határozatáról s nyomban hazajött, hogy a vád ellen védekezze. Ma délelőtt önként jelentkezett dr. Kreszák vizsgálóbírónál, aki nyomban kihallgatta. Balogné előadta, hogy neki nem volt tudomása arról, hogy az apa a maga részére követeli a gyermekeket. A gyermekek különben most is külföldön vannak s ő nem hajlandó őket az apa hatalma alá bocsátani. Leányának halálos ágya mellett ígéretet tett, hogy a gyermekeket gondozni fogja. Azonkívül elhalt leánya a végrendeletében is őt kérte fel gyermekei gondozójául. A vizsgálóbíró a vallomást jegyzőkönyvbe vette és Balognét azután elbocsátotta.

§ A végrendelet-hamisítók bünpöre. A vádtanács tudvalevőleg biztosíték letétele ellenében szabadlábra helyezte Gelléri-Szabó János hamis végrendeletét előttemező végrendeleti tanukat: Krudy Jenőt, Krudy Gyulát, Krudy Ferencet és Landau Samut. Most aztán a végrendelet hamisítási bünpör egyetlen szereplője van még fogva az alkotmány-utcai fogházban. Ez Battik Sándor. Battik is most lépéseket tett, hogy szabadlábra kerüljön. Kérvényt adott be s ebben elpanaszolja, hogy galádósi birtoka, amióta ő fogva van, teljesen tönkre megy, mert nincs aki felügyelne rá s különben is az adóságokkal megterhelt birtok árverés alatt állván, ennek megmentése érdekében az ő személyes eljárásaira mulhatatlanul szükség van. Így tehát további fogvatartása vagyoni romlását vonná maga után. Mindez alapon kéri szabadlábra helyezését. A kérelem felett a bíróság a napokban fog dönteni.

§ Felmentés után kétévi fegyház. Móser György kiskunmajsai 66 éves jómódu gazdálkodó a múlt év folyamán magához édesgette a házában lakó 9 éves Takács Honkát és a kisleányt egy éjjelen át magánál tartotta. A kalocsai törvényszék a kisleány anyjának panaszára a múlt év őszén foglalkozott a bestialis ember bünpörével, de bizonyítékok hiányában felmentette őt a vád alól. A budapesti kir. tábla ma tárgyalta ez ügyet és kihallgatván több újabb tanút, a vádlottat Balogh György dr. főügyész-helyettes indítványára két évi fegyházra ítélte. A vádlott semmisségi panaszszal élt.

Nyilttér.

Erovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Értesítés.

Azon t. betegeket, akiknek gyógyítását tavaszra elhalasztottam, ezennel értesítem, hogy tavaszi kuráimat most megkezdem. Ezen vérgyógyító kurákat 20 évi orvosi gyakorlatom alatt több ezer betegnél alkalmaztam és eredményeként találtam, hogy rendkívül fényes és tartós sikerrel beváltak: görvéllykór, köszvény, asztma, idült szív-, gyomor-, máj-, vese-, nehéz idegbajokban (neurasthenia, paralysis, tabes) és némely bőrbetegségeiben (psoriasis, lupus, eccema). Szélhűdések és elmezavar kitörését meg lehet akadályozni. Betegeket fogad rendelőintézetemben (Budapest, V., Váci-körút 18. sz. I. em.) ma pont 9—1-ig és 3—6-ig. Meghívásra fekvő betegeket is látogat a fővárosban és vidéken

Med. Dr. Kovács Izsó,
a vérgyógyítás megalapítója

Olvasóinkhoz!

Az „Üstökös“ április 1-ével új előfizetést nyit lapjára

Az „Üstökös“ hazánk egyik legjobb élezt lapja, mert minden héten szantalan színes képen kívül, tárczát, humoros elbeszéléseket és cikkeket közöl. Állandó alakjai közéleti felvilágosító és e mellett nem tartalmaznak trágár, bántó és bármely tetszetős formába öltöztetett izléstelen ékeket.

Minden új előfizető, ki most fizet elő az Üstökösre, ingyen kapja az április hó végén megjeenő

„ÜSTÖKÖS ALBUM“-ot
mely 100 oldalra terjedő díszes kötet lesz érdekes szöveggel

Minden új előfizető megkapja azonkívül ingyen a tavalyi bejött év 12 lapját csak a bejöttéért számítunk fel 2 koronát és 1909. január 1-től megjelent számokért 1 koronát.

Előfizetési árak:

1/4 évre áprilistól-júliusig ... kor. 3.—
1/2 „ „ „ októberig ... „ 6.—
3/4 „ „ „ deczemberig „ 9.—

Utalványozim:

„Üstökös“ kiadóhivatala
Budapest, V., Váci-körút 72. szám.

Hirdetmény.

A „Nemzeti“ Baleset-biztosító Részvénytársaság részvényeinek tizenhatodik számu szelvénye a mai naptól kezdve

12 koronával

fog beváltatni a társaság főpénztáránál (VII., Erzsébet-körút 13. sz.) reggel 9-től déli 12 óráig; a „Pesti Magyar Kereskedelmi Bank“ budapesti főpénztáránál és a „Mercur“ váltóintézet részvénytársaságánál Bécsben. Száz darabon felüli szelvény beváltásánál a szelvények aritmetikus sorrendben, száz darabonként jegyzékbe foglalandók. E célra szolgáló consignátóknál főpénztárunknál kaphatók.

Budapest, 1909. április hó 7-én.

„Nemzeti“ Baleset-biztosító Részvénytársaság.

(Utánnyomat nem díjaztatik)

Magyar királyi államvasutak.
Üzletvezetőség Szeged,
12828/909. szám.

III.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Az Anina állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdetetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1909. évi május hó 26-ával veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1914. évi május hó 25-ig. Bérletnek a következő helyiségek bocsátásának rendelkezésére: két szoba, egy csalódszoba, egy pinceszoba, egy konyha, egy italmérő és egy I/II. oszt. étterem.

Megjegyeztetik, hogy a vendéglő III. osztályu váró- és étterem fűtése és világításának felét a magyar királyi államvasutak viselik.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magyar királyi államvasutak fenti kiirt Anina állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre“ felirattal lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönböztetendő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1909. évi április hó 30-ig déli 12 óráig az alóírt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (Üzletvezetőségi palota II. emelet 1. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200 azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letételre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1909. évi április hó 29-én déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy wieni tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90 százaléka szerinti értékben számíttatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letételről nyert elismervény nem csatolandó. A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. em., 14. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tételt, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérletösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1909. márczius hóban.

Az üzletvezetőség.

Országos Magyar Háziipari Szövetség
háziipari detail-üzlete
Kigyó-ter 1. sz. alatt megnyilt.

SPORT.

() Mezei futóbajnokság. A Magyar Athletikai Szövetség csütörtökön délután 5 órakor Alagon a löversenypályán rendezte Magyarország 1909. évi mezei futóbajnokságát. A nevezések jól sikerültek, mert hazánk legjobb négy csapata: a Magyar Athletikai Club, a Magyar Testgyakorlók Köre, a Budapesti Egyetemi Athletikai Club és a Budapesti (Budai) Torna-Egylet 32 versenyzővel veszi fel a küzdelmet a bajnoksáért, amelyet a MAC. csapata véd. A verseny színhelye az alagi löversenypálya és annak rendkívül változatos, homokos, dombos, erdős vidéke lesz. A futók a pálya tribünje előtt startolnak s ugyanott finishelnek, azonkívül a táv közbeeső részében is elfutnak a tribün előtt s így a verseny minden érdekesebb mozzanatát a tribünről kényelmesen figyelheti meg a közönség. A versenyzők s a nézők délután 4 óra 20 perczkor a nyugati pályaudvarról utaznak ki Alagra. A verseny befejezése után hazautazásra este pont 7 órakor különvonat áll a közönség rendelkezésére. A menetdíj a rendes vonaton s a különvonaton a II. osztályon 44 fillér, a III. osztályon 30 fillér. A verseny rendezősége ez uton is figyelmezteti a közönséget, hogy oda-vissza szóló menetjegyet ne váltson, mert a rendes térti jegyek a különvonatra nem érvényesek. A belépés díjtalan, de a programot mindenkinek meg kell vennie.

() A husvétii serlegmértőzések. A Magyar Athletikai Club és a Budapesti Torna Club mai mértőzése után, mely a BTC. csapatának jól megérdemelt győzelmével (3:1) végződött, a husvétii serlegmértőzések programját következőképen alapította meg a klubközti rendező bizottság: **Április hó 10.**, szombat délután 3 órakor **FTC.—MTK.**, délután 1/2 órakor **FTC.—Lipscse.** **Április hó 11.**, vasárnap délután 3 órakor **FTC.—BTC.**, délután 1/2 órakor **MTK.—Lipscse.** **Április hó 12.**, hétfőn délután 3 órakor **BTC.—Lipscse**, délután 1/2 órakor **FTC.—MTK.**

KÖZGAZDASÁG.

A Ganz-féle Villamossági R.-T. új elnöke. A Ganz-féle Villamossági R.-T. elnöki széke tudvalevőleg megüresedett Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag elhunytával. A társaság most április 29-ére hívta össze rendes közgyűlését, melynek napirendjén egy igazgatósági tag választása is szerepel. Ez az igazgatósági tag — amint értesülünk — **Ullmann Adolf** lesz, a Hitelbank vezérigazgató-helyettese, míg az elnöki széket valószínűleg a mostani alelnökök egyikével töltik be.

Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság mai igazgatósági ülésében dr. Kovács József vezérbírókat a társulat helyettes-igazgatójává nevezte ki. Az új igazgató egyik legrokonosabb és legképzettebb tagja gazdasági életünknek és méltán részvett arra az elismerésre, amelyben társaságának igazgatósága mostani előléptetésével részesítette.

A Balkán szerződés. A háború veszélyének megszüntével újból a Balkán államokkal kötendő kereskedelmi szerződések felé fordul a figyelem. A hazai közgazdasági körök egyhangú követelése elől nem zárkozhattak el az illetékesek, úgy hogy most már az egész vonalon folynak a tárgyalások. A magyar-osztrák javaslatot a szerb kormány már két nap óta tárgyalja. A nehézségeket itt is, mint Romániában, az állatbehozatal kérdése okozza. Szerbia követelése minimális 35.000 szarvasmarhá és 70.000 sertésre irányul. — Forgách gróf viszont már kijelentette a szerb kormány előtt, hogy a monarchia az agrár körök hangulata, valamint a románoknak engedélyezett kontingens miatt nincs abban a helyzetben, hogy ezt a kívánást teljesítse, ennél fogva Szerbiának kisebb kontingenssel be kell érnie. Ezzel szemben viszont a monarchia beleegyezik az előmarháknak a Szerbia területén való átvitelbe. Természetesen a különböző érdekeltségek most is mindent elkövetnek arra, hogy a kormányt a maguk álláspontjának nyerjék meg. A gazdák, kiknek érdekében áll az, hogy a mostani hallatlanul magas husárak továbbra is megmaradjanak, élénken tiltakoznak az ellen, hogy a szerb állatbehozatal könnyítessék, viszont az iparosok egyrészt általános közjóléti szempontból joggal követelik azt, hogy a hus ár csökkentessék, másrészt pedig a Balkán piacok elvesztésének veszélye nélkül nem tűrhetik azt, hogy a Szerbiával kötendő szerződésben ismét hátrébe szoruljanak ipari érdekeink. Az előbbi értelemben legutóbb az Aradmegyei Gazdasági Egyesület, az utóbbi értelemben pedig a soproni kereskedelmi és iparkamara és Brün városa irtak föl a magyar, illetve az osztrák kormányhoz.

Belgrádból írják: Az osztrák-magyar monarchiával kötendő kereskedelmi szerződés tárgyalásaira kiküldendő bizottság elnökévé dr. Popovics volt minisztert nevezték ki. Popovics április hó 18-án utazik a szakelődökkel együtt Bécsbe, hogy a hivatalos tárgyalásokat megkezdje. A szerb kormány ma elhatározta, hogy a két hónap előtt kibocsátott élelmiszer- és takarmánykiviteli tilalmat megszünteti. Az erre vonatkozó rendeletet a legközelebbi napok valamelyikén teszik közzé.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védőgyűlés a következő fizetéképtelenségeket közli: Kovács Gyula kereskedő, Gyöngyös; Körösi Mihály kereskedő cég, Budapest.

Felszámol a Valutabank. 1906-ban alakult meg a Valutabank Részvénytársaság kétmillió korona alaptőkével. A társaság az első két évben kedvező eredménnyel működött, amennyiben 1906-ban 149.183 korona, 1907-ben 164.515 korona nyereséget mutatott ki. Az 1907. évi gazdasági krízisből kifolyólag azonban 1908. évi mérlegében a „késes követelésekből eredő veszteség“ czimén 302.324 korona volt a társaság vesztesége és ezenkívül a mérleget 297.421 korona veszteséggel zárta. Emiatt a

társaság igazgatósága elhatározta az intézet felszámolását, amelyet az április 15-én tartandó közgyűlésen kereshetünk is vizsgálni. Az intézet ügyeinnek vezetését és a folyó ügyek lebonyolítását az **Általános Bank Részvénytársaság** vállalta magára. A bank 1908. évi mérlegszámlája különben ez: **Mérlegszámla** 1908. december 31-én. **Vagyon.** Pénztár-készlet 174.877,97 K, pénzügyintézeteknél elhelyezve 21.857,69 K, váltószámla 2.280.517,24 K, nyílt követelések 377.271,62, adósok 9.187.729,02, részletve befizetés 220.034,55 K, lombardelőleg 58.683,87 K, utánvételi üzlet 30.505,32 K, értékpapírok 88.927,23 K, külföldi értékek 4.479,36 K, leltár 48.986,18 K, késes követelésekből eredő leírás egyenlege 302.324,31 K, 1907. évi nyereségáthozat 4902,50 K, egyenleg mint veszteség 297.421,81 K. **Összesen** 4.522.291,86 K.

Teher. Alantőke 2.000.000 K, tartalékalap 60.000 K, takaréki- s folyószámla-betétek 834.375,02 K, visszeszámított váltószámla 1.455.891,11 K, különféle hitelezők 172.025,73 korona. **Összesen** 4.522.291,86 K.

Az osztályorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyertek: 26626 81452.
5000 koronát nyertek: 14469 47640 113562
2000 koronát nyertek: 2720 6102 8299 9981
11078 14310 16511 30051 44012 45914 52590 62325
69461 69935 73257 77294 82830 84171 87674 108861
114464 115034 121865.

1000 koronát nyertek: 2063 4164 4578 6615
10484 11684 13258 16080 20172 21479 29450 31391
34479 45146 48143 49448 51952 53960 57696 61540
61883 69128 69161 70657 73936 74003 81790 91560
99441 103083 103521 109727 112236 121005.

500 koronát nyertek: 729 3773 5676 6777 7365
11126 14118 14539 16382 17995 18426 19052 19697
19797 22469 28281 28557 29865 37897 38096 39330
39338 41574 42377 44149 44222 45762 44804 46230
47178 50691 51112 56021 56146 56461 56997 60403
60420 60761 61808 62374 66210 66420 72632 77325
79229 81268 85458 85982 86602 90207 91880 93465
94065 94800 97505 101357 102772 103657 105253
110381 113884 113996 115300 116233 116739
117518 122663 124372.

A többi kihuzott sorsjegyek 200 koronát nyertek.

Török szerencsése örök. A mai húzáson már ismét a szerencsés Török A. és Tsa Bank R.-T. Budapest, Szervita-tér 3. vevői 10.000 koronát a 26626 és 5000 koronát 113562, egy második 5000 koronát a 76259 számra nyerték.

A magyar bortörvény hatása külföldön. Külföldi, különösen osztrák és német borkereskedői körökben meglehetősen nagy ellenszenvvel fogadták a magyar bortörvényt, mely lehetetlenné teszi kiváló fajboraink, különösen a tokaji borok cizrozását. Kezdetben meglehetősen éles támadások hangzottak el emiatt a borkereskedők lapjaiban a magyar kormány ellen; most már azonban higgadtan ítélik meg ezek is a viszonyokat. A helyzet alakulását kezdetben sokkal rosszabbnak gondolták, mint az a valóságban bekövetkezett; a német vásárlók ugyanis már kezdenek megbarátkozni a tokaji bor-típussal s ha azt egyszer megkedvelték, — ami ezen borok kiválósága mellett csak rövid idő kérdése lehet — a „Medizinal Ungarwein“ s az „Ungarische Süßwein“ forgalma lassacskán magától meg fog szünni. Ebben a fel-fogásban megerősítenek a múlt héten a német birodalmi tanács által harmadik olvasásban elfogadott új német bortörvény rendelkezései. E most említett törvény 7., 11. és 13. szakaszai szerint ugyanis édes bort, amely nem Magyarországon állított elő, nem szabad többé a fennebb idézett jelzésekkel forgalomba hozni: minthogy pedig Magyarországon édes bort készíteni tilos, nem szabad sem a kereskedőnek, sem a gyógyszerésznek, vagy korcsmárosnak „Medizinal Ungarwein“-t, vagy „Ungarischer Süßwein“-t árusítani, avagy forgalomba hozni, annál kevésbé szabad nekik maguknak azt „készíteni“. Egyébként az új törvény 9. szakasza kifejezetten rendel, hogy „tilos borutánzatot készíteni“, már pedig magyar borok

előállítására Németországban a fenti tilalom alá esik, ami igen nagy nyereség a mi szempontunkból, mert éppen a „tokaji“ elnevezéssel történt eddig külföldön a legtöbb visszaélés.

Düledező minisztérium. Öreg, rogyadozó épület a Linczhid-utcai kereskedelmi minisztérium palotája. Palota, szinte komikus elnevezés arra a kivételre, omladozó falu, régi kőfalmarra, melyet fennállása óta folyton tataroznak, átalakítanak, évről-évre javítgatnak, gúzsosokkal átluggatnak, telefon- és távirat-huzalokkal össze-vissza drótoznak, állandóan főtóznak, időszakonként átépítenek, festenek, puczolnak, lifttelkel bevitelenek, s mégis mindig szűk, kényelmetlen és kevés benne a helyiség, úgy hogy több ügyosztályt és hozzá tartozó hivatalait hat különböző bérházban kellett elhelyezni. Most a sok hátrányos tulajdonsághoz még egy igen kellemetlen is járult, tudniillik **repedezik, düledézik.** A régi falakban már nincs tartóképeség, bizonytalan a helyiségekben való tartózkodás és elkezdett az ideje, hogy az első és második emelet főgerendáit vastraverzekkel cseréljék ki, illetőleg az összekötő falakat alátámasztsák, megerősítsék. Az épületet valamikor a Molnár György „Hazafiság a Nemzetiségnek“ büszke jelszavú színháza helyére a Nyugati Vasút igazgatósága emeltette, azóta több gazdát cserélt, míg tízezerkilenc évvel ezelőtt Baross Gábor miniszter alatt a kereskedelmi minisztérium költözött belé. A tatarozási munka serényen folyik, pedig kár érte, többet érne egy modern új épület, amelyben talán egyúvé lehetne koncentrálni a szanaszót elhelyezett hivatalokat s a feleknek nem kellene állványok között, maltertartók között bukdácsolni.

Fakereskedők bojkottja. A budapesti asztalos ipartestület tegnapi közgyűlésén kimondották, hogy a budapesti asztalosok bojkottálják mindazokat a fakereskedőket, akik az asztalosok hátrányára az osztrák fakereskedőkkel hirtelt kötötték. A határozat igen helyén való és a többi szakmánál is követésre méltó, mert valóban nem járja az, hogy még ilyen czikkben is, amelyekben pedig Magyarország termelése nem függ Ausztriától, a magyar fakereskedők az osztrák kereskedőkkel szövetkezzenek a fogyasztók kiszármányolására. Ezenkívül elhatározták még, hogy a általános lakásdrágaságra való tekintettel felkérendő a kereskedelmi kormány, hogy a mesterek részére közműhelytelepeket építtessen, ahol a kisebb mesterek műhelyeket bérelhessenek.

Kirakatverseny Budapesten. A budapesti kirakatverseny sikere eljutott a külföldre is és a tegnapi napon a bécsi kereskedőknek egy nagyobb csoportja járt nálunk a verseny tanulmányozása végett. A társaság tagjai kocsin bejárták a várost és nem győzték eleget dicsérni a látott pompás pompásabb kirakatokat. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés elnöksége értesítette a verseny rendezőbizottságát, hogy egy százkoronás díjat ajánl fel a versenyben résztvevő kirakatok rendezői valamelyikének díjazására. A bíráló-bizottság holnapi ülésében hozza meg döntését a díjak dolgában és a díjak a Pesti Lloyd Társulat dísztermében husvét vasárnapján délelőtt tíz órakor kerülnek nyilvános, ünnepélyes kiosztásra a verseny védnökeinek és tiszteltbeli elnökeinek jelenlétében. A rendezőbizottság az ünnepélyes díjkiosztásra ezután is meghívja az érdeklődőket.

Az „Adria“ mérlege. Az „Adria“ m. kir. tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága ma délután tartott ülésében állapította meg az 1908. üzletév mérlegét, amely 922.374,25 korona tiszta nyereséggel záródik. Hogy a lefolyt üzletév tiszta nyeresége 434.285,69 K-val kisebb, mint az előző évé volt, azt a kereskedelmi tengerészet terén világszerte uralkodott abnormálisan kedvezőtlen üzleti viszonyok okozták és csak az „Adria“ kipróbált szervezetének és consolidált pénzügyi helyzetének köszönhető, hogy ebben az évben, melyet nagyobb vállalatok is veszteséggel zártak le, ezt az aránylag kedvező eredményt sikerült elérnie. Az igazgatóság a folyó évi rendes közgyűlést április 30-ára fogja egybehívni s ezen részvényenkint 16 K osztalék kifizetése iránt tesz javaslatot.

Új gyorsvonatok a nyugati pályaudvaron. Tegnapi hírünket, amely a gyorsvonatoknak a leteti pályaudvarról a nyugati pályaudvarra való át-

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatát valódi áldás gyomorbagosok-
nak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

helyezéséről szólt, ma illetékes helyről azzal a loz-
zádáással erősítik meg, hogy a gyorsvonatok áthe-
lyezése már május 1-én megtörténik. Ez év május
elszejétől kezdve három gyorsvonat-pár forgalmát
irányítják át az újszászi vonalról a szolnok—czeg-
lédi vonalra, amelyek ennél fogva nem a keleti pá-
lyaútvarról, hanem a nyugatiról fognak indulni,
illetve odaérkezni. E gyorsvonatok május hó 1-től
kezdve Budapest—nyugati pályaudvarról indítottak
és odaérkeznek, és pedig az alábbi időben: A
Budapest—Debreczen—Nagyvárad—Brassó felé in-
duló gyorsvonat május hó 1-től kezdve reggel 6
óra 55 perccor indul a nyugati pályaudvarról, a
Kolozsvárra induló gyorsvonat a nyugati pályaud-
varról indul délután 2 órakor, a predeáli gyorsvonat
pedig este 9 óra 10 perccor indul a nyugatiról. A
gyorsvonatok érkezése a következő: A predeáli
gyorsvonat a nyugatira érkezik reggel 7 óra 30
perccor, a kolozsvári gyorsvonat délután 1 óra 50
perccor, a brassó—arad—nagyvárad—debreczeni
gyorsvonat este 9 óra 55 perccor. A személyszállító
vonatok Arad—Debreczen és Nagyvárad irányában,
ugy mint eddig, a keleti pályaudvarról fognak in-
dítani és oda fognak beérkezni.

Világválság a fapiacozon. Báró Ambrózy La-
jos washingtoni követségünk tanácsosa, terjedel-
mes jelentést terjesztett Darányi Ignác földmive-
lésügyi miniszterhez, melyben kifejti, hogy Ame-
rikát a keményfa bekövetkező hiánya miatt
olyan válság fenyegeti, melynek következményei az
európai fapiacozra is jelentős kihatással lesznek.
Darányi Ignác földmivélésügyi miniszter már ed-
dig is intézkedett, hogy az állami erdők tölgyállo-
mánya konzerváltassék s e téren a magán-erdőbir-
tosoknak példa nyújtassék. Intézkedett aziránt
is, hogy az erdőgazdaságok belterjességének foko-
zása érdekében szükséges beruházásokhoz az elő-
munkálatok még ez év folyamán eszközöltessenek.
Elrendelte végül, hogy sürgősen fogantossittassa-
nak egy dendrologiai egyesület szervezésének elő-
munkálatait, amely egyesület a külföldi és főleg
amerikai fa-fajok tenyésztését karolná fel, hogy
Magyarország idővel olyan fánemekkel is megjelen-
hessék a piacon, amelyeket eddig csak Amerika
szállított.

Az amerikai buzaringről. Megirtuk annak ide-
jén, hogy Chicagóban Paten nevű milliósos spe-
kuláns vezetése alatt, mult ősszel egy konzorcium
alakult, mely a chicagói határidőpiacon májusi
szállításra közel három millió métermázsa buzát
vásárolt össze. Most az a hír jön Chicagóból, hogy
a konzorcium buzájának felén tudott és pedig
nem kevesebb, mint 10 millió korona haszonnal. A
még birtokában maradt másik felével pedig tovább
spekulál, számítván arra, hogy azon még jóval ma-
gasabb áron fog tudhatni. A ringek krónikájában
alig volt még rá példa, hogy ez akármely cikkben
is sikerrel végződött volna. Ugy látszik, hogy Paten
ur merész vállalkozása most az egyszer nem várt
nagy eredménnyel fog járni. A buza az egész vi-
lágon megdrágult. Legelől járt vele a budapesti
piacz, hol már közvetlen a tavalyi aratás után is
13 koronás árak voltak érvényben. Németországban
akkor még 11 koronáért lehetett buzát kapni és ez
aránylag olcsó árak az volt a következménye, hogy
a német buzákat Európa minden irányába elvitték.
Most egyszerre a németek azon veszik magukat
észre, hogy saját maguknak nincs elegendő buzájuk
és a németországi gőzmalmok zavarban vannak a
buzaszükségletük beszerzésénél. Új év óta a buza
ára Berlinben métermázsaunként 4 márkával, vagyis
majdnem 5 koronával emelkedett és minthogy a
várva-várt argentinai elhajzások sokkal gyengé-
bek, mint tavaly, a német piacok ismét az ame-
rikaiakra szorulnak. Ezek pedig kihasználják és az
árak további felhajzásával még erősebben is kifog-
ják használni az európaiak szorultságát és kívá-
nságait lehetünk, hogy az amerikai nagy spekulánsok
meddig lesznek képesek a buza árát felhajtani.

Az Anker biztosító közgyűlése. Bécsből sür-
gönyzik lapunknak: Az Anker élet- és járadékbi-
tosító társaság ma délelőtt tartotta meg 50-dik
rendes közgyűlését. Az 1908. év végén a biztosítási
állomány 550 millió korona, a társaság vagyona
több mint 178 millió korona. A biztosítottaknak
nyereség-osztalék gyanánt B)-osztalékterv szerint
az évi díjnak 9—36.9%-a, A)-osztalék-terv szerint
30 százalék (conto vecchio), illetve 20 százalék
(conto nuovo), összesen 1 millió 93.000 korona
fizettetik. A részvényesek osztaléka részvényenként
240 korona.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, április 7.

A készáru piacon kifejezetten szilárd volt ma
az irányzat. Mérsékelt kínálatmal szemben a malmok
jó vételkedvet mutattak és nem idegenkedtek jobb
árak fizetésétől sem. Mivel másrészt az eladók sem
voltak túlkövetelők, meglehetősen élénk forgalom
fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 18.000 q
buza kelt el, a tegnapiaknál 10—30 fillérrel drá-
gább árakon. A legdrágább eladási ár 30 korona volt
79.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig
27.60 korona 77 kilós moholi úszkös buzáért. Egyéb
gabonaneműek közül rozs szilárd, zab 10 fillérrel,
korpa 5 fillérrel drágább, tengeri változatlan, árpa
forgalom nélkül. Forgalmomba került: 100 q rozs
19.80 koronás áron, 500 q zab 17.70—18.40 koronás
árakon és 200 q tengeri 14.90 koronás áron. A na-
táridőpiacon a mai üzlet majdnem 3 czenttel ma-
gasabb amerikai jegyzések következtében mindjárt
megnyitáskor szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval
magasabb jegyzésekkel indult meg. Kezdetben
kissé nehézkes és vontatott volt az üzlet, később
azonban egyre fokozódott a vételkedv, mire aztán
melegedősen élénk forgalom fejlődött ki, mi mel-
lett még tovább emelkedtek az árfolyamok. Az áp-
rilisi ügyletekre ma sem volt felmondás. Ma kü-
lönben, ha volna is felmondási anyag, akkor sem
mondtak volna fel semmit, mivel az átvételi nap
husvét-hétfőre esne, ekkor pedig munkaszünet van
és nem lehet szállítani. A tegnapi zárathoz viszo-
nyitva, végeredményképen ma az áprilisi buza hu-
szonnégyszáz fillérrel, a májusi buza harmincznégy fil-
lérrel, az októberi buza tizenkét fillérrel, az áprilisi
rozs négy fillérrel, az októberi rozs hat fillérrel az
áprilisi zab négy fillérrel, a májusi tengeri tizenkét
fillérrel emelkedett.

**A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ-
kező volt:**

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.55—29.05
"	76	27.60—28.30	80	28.80—29.35
"	77	28.20—28.80	81	28.95—28.55
"	78	28.20—29.—	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.20—28.90
"	76	27.75—28.15	80	28.85—28.95
"	77	28.05—28.20	81	—
"	78	27.20—28.60	82	—
Pestvidéki	74	—	78	28.25—28.65
"	75	—	79	28.2—28.80
"	76	27.90—28.20	80	28.60—28.85
"	77	28.10—28.55	81	—
Bácskai	74	—	78	28.50—29.—
"	75	—	79	28.45—28.55
"	76	27.95—28.40	80	28.70—29.10
"	77	28.05—28.60	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.05—20.20
" középminőségű új	—	—	—	20.—20.05
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.80—18.60
" II. rendű	—	—	—	17.30—17.10
Körles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.75—18.70
" II-rendű	—	—	—	17.35—17.65
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.95—15.25
Korpa:	—	—	—	12.30—12.65

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 600 q 79.5 k 30 K, 200 q 79.5 k 29.40 K felső, 150 q 79.2 k 29.40 K, 100 q 78.5 k 29.30 K, 100 q 78.5 k 29.40 K, 350 q 77.5 k 29.10 K.
Bácskai: 220 q 79 k 29.50 K, 100 q 79 k 29.40 K, 1240 q 78.5 k 29.30 K, 1200 q 78 k 28.55 K, úszköshegyű 100 q 77.5 k 29.10 K, 200 q 77 k 28.90 K, 2560 q 77 k 27.90 K úszkös.
Bánsági: 800 q 78.5 k 29.40 K.
Moholi: 120 q 80 k 100 q 29.50 K, 77 q 77 k 27.60 K úszkös.
Óbesszei: 400 q 78 k 29.10 K, 3920 q 76.5 k 27.70 K úszkös.
Fehérmegyei: 1000 q 76.5 k 28.30 K.
Szentesi: 500 q 79 k 29.60 K.
Felsőmagyarországi: 100 q 77 k 100 q 75 k 28.50 K.
Zab: 100 q 18 K, 100 q 18.20 K, 100 q 18.40

Rozs: 100 q 19.80 K kpf. par.

Tengeri: 200 q 14.90 K kpf. kocsi.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendő.

A határidőpiacon kötött:

Déllett:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisa	14.05—14.06—14.01—14.06—
Buza májusra	13.77—13.80—13.76 13.86—13.82—
Buza októberre	11.39—11.43—13.37—13.46—
Rozs áprilisa	10.03—9.98—10.04—
Rozs októberre	9.18—9.19—9.13—9.16—9.21—
Zab áprilisa	8.70—8.71—
Zab októberre	7.56—7.46—
Tengeri májusra	7.45—7.51—
Tengeri júliusra	7.68—7.70—

1 óra 30 perccor zárulnak:

1909. áprilisi buza	14.05—14.06
1909. májusi buza	13.82—13.83
1909. októbert buza	11.39—11.40
1909. áprilisi rozs	10.02—10.03
1909. októberi rozs	9.16—9.17
1909. áprilisi zab	8.70—8.71
1909. októberi zab	7.49—7.50
1909. májusi tengeri	7.68—7.67
1909. júliusi tengeri	7.—7.01

Budapesti gabonaforgalom.

1909. április 5-től 1909. április 6-ig.

	Érkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	4394	—
Rozs	1121	—
Árpa	244	—
Zab	3531	2500
Tengeri	105	12115
Liszt	5763	12985
Korpa	—	4487

Értéktőzsde.

A mai tőzsdei forgalom szilárd irányzattal
nyit meg, de már az előtőzsdén éreztette hatását,
a bécsi tőzsdén bányáértékekben megindult reali-
zálások, aminek következtében nálunk is gyengült
az irányzat. Az ünnepi hangulat is érezhető volt
már a mai tőzsdei forgalomban, mert a tőzsde lá-
togatottsága is gyengébb volt. A nemzetközi érté-
kek piaczán gyengültek az árfolyamok s ezekkel
együtt a bankértékek, amelyek a mérsékelt forga-
lomban gyengébb árfolyamokkal zárultak. A helyi
piacon az építőipari részvényekben volt üzlet;
ezek a helyi spekulánsok kedvező papírjai, köztük
első sorban a Drasche-féle részvények, melyek ár-
folyama állandóan javul. Kötés volt a Danubius, a
Városi vasút és a Kereskedelmi részvénytársaság
részvényeiben. Keresett volt az Athenaeum-rész-
vény is, melyről kedvező osztalékürek közöltek.
A járadékpiacz ma valamivel szilárdabb volt. A
mai üzlet folyamán forgalomba került: Osztrák hit-
el 645.50—646.50—645 koronás szelvénnyel és
631.50—631—631.25 koronán 14 koronás szelvénnyel
levonásával, Magyar hitel 734—734.50—733 koro-
nán. Államvasut 694.25 koronán, Jelzálog 422—
420.75 koronán, Rimamurányi 540.50—538.50 koro-
nán, Városi villamos vasut 267—269.50 koronán,
Közuti vasut 569.75 koronán, Déli vasut 108
koronán, Magyar koronajáradék 92.55 koronán,
Danubius 290—289 koronán, Drasche 488 koronán,
Ujlaki téglagyár 323 koronán, Salgótarjáni 565
koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 645.50—645.50—645, Magyar
hitel 734—734.50—733.50, Jelzálogbank 422—421,
Rimamurányi 540.50—538.50, Városi villamos vas-
ut 267—269.50 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 631.50—631—631.25 szelvénnyel nél-
kül, Magyar hitel 733.25—733.50—733, Osztrák-
magyar államvasut 694.35, Leszámitolóbank 475.50,
Jelzálogbank 421—420.75, Rimamurányi 538.50,
Városi villamos vasut 269.50, Közuti vaspálya
569.75, Déli vasut 108, Magyar koronajáradék
92.55 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: hol-
napra 5—6 korona, nyolcz napra 10—12 korona,
április hónap végére 24—26 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 631.25, Magyar hitel 732.75, Ál-

lamvasut 693, Leszámítoló 474, Jelzalog 750, Rimamurányi 540.25, Városi villamos 269, Közüti villamos 570.

BÉCSI GABONATÖZSDE:

Bécs, április 7. (Saját tudósítónktól.) A new-yorki terménytözsden az árak ujabban erősen emelkedtek s ez a körülmény tette, hogy az itteni piacon az irányzat buzában lényegesen javult és ára 10 fillérrel emelkedett, úgy hogy a tegnapi gyengülést behozta. Tengeri is 10 fillérrel magasabban jegyzett, rozs és zab ellenben nyugodt irányzat mellett árban nem változott.

Jegyzetelté búza: tiszavidéki 14.60-15.25, hánfai 14.65-15.05, mosoni 14.10-14.35, tötfelvidéki 14.10-14.45, délviasuti 14.15-14.50, marchfeldi 13.95-14.25.

Rozs: tötfelvidéki 10.30-10.50, csepeli 10.25-10.45, pestmegyei 10.40-10.60, délviasuti 10.30-10.50, külföldi magyar 10.25-10.45, osztrák 10.20-10.45.

Árpa: morvaországi 8.60-9.80, délviasuti 8.50-9.50 K.

Magyar tengeri 7.85-8.10, Cinquantin 9.40-9.90.

Magyar zab 9.35-9.85, válogatott 9.85-10.25, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9.00-9.75.

BÉCSI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, április 7. Az ünnepek közege a mai előtözsden már éreztette hatását. A forgalom csendes volt és a spekuláció felette tartózkodóan viselkedett. Vasműértékek a déli tözsdén ujabban is hanyatlottak, egyékként az irányzat nyugodt volt. A forgalom későbbi során egészen jelentéktelen kitések mellett az árfolyamok megtartották nívoikat. Berlin nyugodt irányzatot jelentett.

11 órákor zárultak:

Osztrák hitel 631, Anglo 293.50, Union 536, Bank-egyesület 524.25, Magyar hitel 734.25, Laenderbank 493.50, Államvasut 694, Délviasut 107.25, Prágai 2440, Rimamurányi 538, Fegyvergyár 626, Török sorsjegy 183.25, Májusi járadék 95.55, Magyar koronajáradék 92.45, Alpei 650, Márka 117.29 K.

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 631.50, Magyar hitel 734, Anglo 293.50, Bankegyesület 524.50, Laenderbank 439.50, Union 536, Államvasut 694, Déli vasut 108.25, Alpei 649.75, Prágai 2436, Rimamurányi 538, Orosz járadék 98, Török sorsjegy 185 K.

Bécs, április 7. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 112.30, Tiszai és szeg. köles sorsjegy 142.75, Magyar hitelbank részvény 733.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 472.-, Rimamurányi 539.50, Magyar cukoripar -., Adria hajózási részvénytársaság -., Magyar koronajáradék 92.55, 4 százalékos magyar földt. herm. kötv. -., Magyar nyer.-k. sorsjegy 194.75, Kassa-Oderbergi Vasutészvény -., Magyar Jelzalogbank 421.- Magyar keresk. bank -.

Bécs, április 7. (Osztrák értékek zárlata.) 4% százalékos papír-járadék 95.45, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.60, 1860-as sorsjegy 155.40, Osztrák hitel-sorsjegy 466.-, Angol-osztrák bankrészvény 291.50, Bécsi Bankverein 524.-, Osztrák-magyar bank 1760, Déli vasut 107.50, Dunagőzhajózási társ. 888.-, Dohány részv. 335.-, Cs. k. arany (vert) 11.34, Német bankv. 117.17, Osztr. Lloyd 426.-, 4.2 sz. ezüst jár. 95.40-99.40, Osztr. koronajáradék 95.45, 1864-es sorsj. 269.50, Osztrák hitelintézeti részvény 630.25, Union-Bank 536.-, Osztrák Landerbank 439.40, Osztrák-magyar államvasut 692.50, Elbevölgyi vasut 458.70, Alpei részvény 649.40, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 239.72, Lipótkohó 445.-, Töröksorsjegy 184.26.

KULFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Berlin, április 7. Bár a spekuláció a küszöbön álló ünnepekre való tekintettel, mint eddig, úgy most is, messzemenő tartózkodást tanusított, a tözsde alapirányzata a nyugati piacok kedvező magatartására támaszkodva, meglehetősen szilárd maradt és az árfolyamok színvonalá általában jól volt tartható. Csak bankokat realizáltak kezdetben nagyobb mértékben, úgy hogy 3/4%-ot veszítettek, később azonban fedezésekre megjavultak. Amerikai vasutak, egyes bányáértékek, továbbá a Nordd. Lloyd részvényei gyöngén lemorzsolódtak, járadékok azonban, amelyek ma is megőrizték szilárdságukat, kissé emelkedtek. A további forgalom jól

tartott árfolyamok mellett igen csöndes volt, az utolsó üzletórában azonban bank- és bányáértékek iránt kereslet nyilvánult meg, aminek következtében főleg utóbbiak tekintélyes javulásokat értek el. Az utótözsden a bányáértékek folytatták felfelé irányuló mozgalmukat, ami az összirányt is kedvezően befolyásolta. Orosz értékek az orosz vasuti obligációk emissziójának sikeréből ösztönzést merítettek. A készpénzpiac ipari értékei a vas- és szénértékek vezetésével szilárdak voltak. Napi pénz 2 1/2 százalékos, magánleszámitolási kamatláb 2 százalékos.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék -., 4 százalékos osztrák arany-járadék 99.70, osztrák hitelrészvény 204.40, Déli vasut 18.20, orosz bankjegyek 215.05, 4 százalékos új orosz kölesön 80.90, Disconto Commandit 183.90, Dinamittruszt 162.80, Harpeni 192.-, Unifikált török járadék -., 4.2 százalékos ezüst-járadék -., 4 százalékos magyar arany-járadék 95.-, Magyar koronajáradék 93.20, Osztrák-magyar államvasut 149.10, Bécsi váltóár 852.75, Olasz járadék -., Ált. villamosági Edison 229.90, Gelsenkircheni 187.20, Laurakohó 134.70, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) április 7. 4.2 százalékos papír-járadék -., 4 százalékos osztrák arany-járadék 99.95, Osztrák hitelintézeti részvény -., Osztrák-magyar államvasut 149.10, Északnyugati vasut -., Bustlehrad-i vasut -., Londoni váltóár 204.-, Bécsi Bankverein 132.70, Villamos részvény -., 3 százalékos magy. aranykölesön 79.30, 4.2 százalékos ezüstj. járadék 100.20, Osztrák koronajáradék 95.25, Magyar koronajáradék 97.20, Osztrák-magyar bank 127.-, Déli vasut részvény 18.30, Elbevölgyi vasut -., Bécsi váltóár 852.65, Párisi váltóár 812.33, Union bankrészvény -., Alpei bányarészvény -., Allandó.

Hamburg, (Zárlat) április 7. 4.2 százalékos ezüst-járadék 99.30, 1860, sorsjegy 158.75, Déli vasut 17.75, 4 százalékos arany-járadék -., Osztrák hitelrészvény 203.75, Osztrák-magyar államvasut 144.25, Olasz járadék 103.90, 4 százalékos Magyar arany-járadék 95.10, Nyugodt.

London, április 7. Angol consol 84 1/2.

Páris, (Zárlat) április 7. 3 sz. Francia járadék 98.07, Osztr. arany-járadék 101.-, Magyar arany-járadék 95.75, 3 százalékos Olasz járadék 104.25, Déli vasut elsőbbségi kötv. 295.-, 5 százalékos marokkói járadék 523.-, 4 százalékos spanyol járadék 98.55 4 százalékos unifikált török jár. 94.35, Török sorsjegy 176.-, Török dohányrészvény 366.-, Osztrák földhitelintézet 11.80, Osztr. Landerbank -., Magyar jelzalogbank 11.80, Banque de Paris 1627, Banque Ottomane 720, Osztr. magyar államvasut -., Déli vasut 115.-, Hartmann gépgyár 518.-, Uríkányi közsén 161 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.66, Váltó Bécsre (rövid) 105.-, Váltó Belgiura (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8, Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csek Londonra 251.75, Magánkamatláb 1.8 Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

rtéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatósága.) Április 7-én. Előző napi eladatlan maradvány 643 drb sertés. Pótelhajtás 139 drb sertés. Mai felhaj-

Dr. HÖNIG IZSÓ VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE Elektromágneses gyógyítás. Budapest, IV., Károly-körút 24, I. em. Lift Telefon 102-39.

Gyógytényezők: Finsen-féle vívilámpa fürdők szívhaj és veredényelmezés ellen. Elektromágneses gyógyítás Röntgen sugarakkal való kezelés. Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio). Kék fénykezelés. Villamos hőfürdők (Elektrotherm). Villamos fényfürdők. Villamos masszage (Vibratio). Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés. Villamos vízfürdők. Szénsavas fürdők. Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus

Table with multiple columns: Budapesti értéktözsde, Mai záró árfolyam, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Szállítók, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok. Includes various financial data points and exchange rates.

657 drb sertés, 8 drb südő, összesen 1409 drb sertés, 8 drb südő. Eladatott 945 drb sertés, 8 drb südő. Mai maradvány 464 drb sertés. Következő árak jegyzéletek: Zsirtsertés: Öreg I. rendű 250 kilogrammon felüli súlyban 108—112 fillér, II. rendű 280—350 kilogramm...

Kőbányai sertéspiact.

Április 7-én. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 143—144 fillér. Fialat közép (páronként 251—350 kilogramm terjedő súlyban) 144—146 fillér. Könnyű (páronként 250 kilogramm) 145—146 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 145—147 fillér. Könnyű (páronként 240 kgr.) 145—147 fillér. Sertéslétszám: április hó 5. napján volt készlet 22850 drb. — április hó 6-án felhajtott 308 drb. — április hó 6-án elszállított 179 drb. — április hó 7. napjára maradt készletben 22979 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duna, Morva, Vég, Rába, Dráva, Száva, Szamos, Kraszna, Laborca, Ung) and water level measurements for Apr. 7 and Apr. 8.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnassági intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnéztele:

Hazánkban száraz, tulnyomóan derült idő uralkodik. A hőmérséklet kissé emelkedett, de még 5—6 C. fokkal a normális alatt van és gyenge éjjeli fagy az ország tulnyomó részén volt; a maximum Piumében 14 C. fok és a minimum Kolozsvárott, meg Botfalun —5 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Weather forecast table with columns: Állomás, Legnagyobb mín. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

Advertisement for 'Üzletáthelyezés és nagyobbitás miatt' (Business relocation and renovation) for FÁI GÉZA, featuring a price of 33 forint.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 7. —

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter Lovag Asbóth Béla gazdasági intézőt az állami jószágok és telepítési szolgálat tisztii személyzeti létszámába főosztályfőosztályvezetővé, dr. Konek Frigyes tudományegyetemi magántanár, országos m. kir. kémiai intézeti vegyész...

Pályázatok. A soproni honvéd főreáliskolánál román kath. egyházi tanári állásra május 15-ig; a verseczi adóhivatalnál adóügyi állásra, a tordai pénzügyigazgatóságnál járási számvevői állásra 2 hét alatt; a nagybecskereki pénzügyigazgatóságnál több pénzügyi vizgázói állásra május 31-ig; a kiskunhalasi járásbírósnál írnoki állásra, a kovásznai járásbírósnál irodatiszti állásra 4 hét alatt; a budapesti törvényszék...

EGYETÉRTÉS political newspaper advertisement, published by Kladóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

SÖTÉT NAPLÓ.

— Orosz forradalmi kép. —

Írta: Ropsin V. Ford.: Szabó Endre.

Várjunk csak: holnap majd mások jönnek: tiszták. A fegyver nem nekik való, mert ők erősek. De mielőtt azok eljönnek, előbb mi elveszünk. S a mi fiaink unokáit szeretni fogják az istent, istenben fognak élni, a Krisztusnak örülni. A világ újra megnyílik előttük s meglátják azt, amit mi nem látunk. Ma pedig feltámadt a Krisztus, Zsorzszik, ma szent Husvét napja van. No hát ezen a napon feledjük el a sérelmeinket, ne verjük egymást szembe...

És eltűnődve elhallgat. — Mi lett Ványa? Miről beszélsz? — Értsd meg: a láncz széttephetetlen. Nem tudom hova legyek, merre menjek. Megyek gyilkolni, holott hiszek az Irgében. Meghajlok Krisztus előtt. Fáj, nagyon fáj...

A kocsmában részeges zaj. Az emberek tinnepelnek. Ványa lehajlik az asztalterítő felé és vár. Mit adhatok én neki? Talán szembe verjem?

Április 8.

Megint Ványával vagyok. Ő azt mondja: — Tudod, mikor ismertem én meg a Krisztust? mikor láttam meg legelőször az istent? Szibériában, számkivetésben voltam. Kimentem egyszer vadászni. Az obi öbölben volt. Az Ob az oceánál van; — tenger. Az ég alacsony, szürke. A folyó is szürke, a habok taraja is szürke. A partokat nem lehet látni, mintha nem is volnának. Kitétek engem a ladikosok egy szigetkére. Megállapodunk, hogy estére eljönnek értem. No, járok-kölek, kaesát lövöldözök. Köröskörü! dágvány, hitvány nyírfák, zöld foltok, moha. Mentem, mentem, a sziget szelétől egészen el...

meglelni nem tudom. Keresem mindenfelé. Aközben megjött az este. A folyó felől köd tödül, besötétedett. Vissza kellett térnem a parthoz. Valahogy a szél fúvása szerint tájékozódtam, úgy mentem. Amint lépegetek, érzem, hogy a lábam lesüpped. Fel akarok kapaszkodni egy zombékra, de nem lehet ám, még lejjebb süppedek a dágványban. Lassanként egyre lejjebb, perczenként úgy egy fél-hüvelyknyire. Hideg eső kezdett pernetezni. Felrántom a lábam, de kirántani nem bírom; még lejjebb süppedtem egy fél-hüvelyknyivel. Fogtam a puskámat s kétségbeesésben lövöldözni kezdtem. Talán meghallják, ide jönnek, kiségitenek. Dehogy! Néma esend, csak a szél fityülését hallom. Ugy állok, csaknem térdig a dágványban. Elgondoltam: amint majd egészen besüppedek, megbugyborékol felettem a híg sár és megint összefut a zöld hínár. Kelletlenül éreztem magam, szinte sirtam. Megint megrántottam a lábam: még rosszabb. Egészen elgémberedtem, reszketek, mint a nyárfalevél: szép végem lesz itt a világ végén; úgy veszek el, mint egy légy. És a szívem, mintha egészen üressé lett volna. Mindegy: el kell pusztulnom. Vérig harapdáltam a nyelvemet, s minden erőmet összeszedve még egyet rántottam magamon. Érzem, hogy kirántottam a lábam. Egyszeribe örömet éreztem. Nézem, hát a kareosz hínár összehasogatta a lábam. Nagynehezen felkapaszkodtam egyik lábammal egy zombékra, rátámaszkodtam a puskámra, felhúztam a másik lábamat is. Amint már mind a két lábammal fent voltam és megálltam, nem mertem mozdulni, mert attól féltem, hogy mihelyest megmoccanok, rögtön visszakerülök a dágványba. Ugy álltam aztán egész éjjel egy helyben. Azon az egy hosszú éjszákán, amelyet az ingoványon töltöttem az esőben, a sötét ég alatt, szélben, akkor értettem meg egész szívemmel, hogy isten van feletünk és velünk. És nem féltem, hanem örvendeztem s mintha egy nagy kő esett volna le a szívemről. Reggel az embereim eljöttek és el...

— Haláluk órájában sokan látják az istent. Ez a félelemtől van, Ványa.

— A félelemtől? Hát — meglehet. De mit gondolsz? Vajjon megjelenhet-e az isten itt, ebben a piszkos kocsmában? A halál órájában a lélek megfeszíti minden erejét, láthatók lesznek a lét határai. Ezért van az, hogy az emberek leginkább csak haláluk órájában látják az istent. Én is láttam.

— Halld tovább, — folytatta kis szünet után, — az istent meglátni nagy boldogság. Mi nem ismered Őt, addig nem is gondolsz rá. Mindenre gondolsz, csak Ő rá nem. Némelyek a felsőbb-emberről révedeznek. Gondold meg csak jól: felsőbb-ember! Pedig hisznek benne: meglelték a bölesek követ, az élet talányának megfejtését. Én szerintem pedig az egész csak rosszalkodás. Én nem szerettem a hozzám közelállókát, — azt mondja, — de szeretem a távoliakat. Hogy szeretted a távoliakat, mikor nincs benned szeretet az iránt, ami körülötted van? Tudod: könnyű másokért meghalni, odaadni az embereknek a halálunkat. Az életünk odaadni nehezebb. Napról-napra, perczről-perczre szeretettel élni, a mások iránti, minden élő iránti szeretettel. Elfelejteti magunkat, nem magunk számára rendezni az életet, de nem is valami távoliak számára. Elvadultunk, elálatiasodtunk. Ej, édesem, keserves azt látni, hogy az emberek tépelődnek, keresgélnek, hisznek kínai istenekben, fabálványokban, de istenben hinni nem tudnak, a Krisztust szeretni nem akarják. Gyermekekorunktól kezdve rágódik bennünk ez a mérge. Henrik például nem mondja, hogy virág, hanem azt, hogy ilyen fajból, olyan családból, ilyen nemből, olyan szírommal, olyan kehelyvel bíró növény. El formáságok mögött ő nem látja a virágot. Azonképea nem látja a formáságoktól az istent sem. Mindent az aritmetika s az ész szerint néz. De én ott, ahol a zombék állva vártam a halálom, ott én megértettem, hogy az ésen kívül van még valami, de halog van a szemünkön és nem látjuk, nem tudjuk. Mit nevétsz, Zsorzszik? (Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1909. április 8-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Az ember tragédiája.

Dramai költemény 6 szakaszban. Írta: Madách Imre. Színpadalkalmazta: Paulay Ede. Zenéjét szerzette: Erkel Gyula. A „Marseillesi” átiratát szerzette: Szabados Károly.

Személyek:
 Az Ur: V. Molnár R.
 Rafael: F. Dömjén R.
 Gábor: György I.
 Mihály: Gyenes
 Lucifer: Bakó
 Adam: S. Fáy Sz.
 Eva: Mihályi
 Föld szelleme: Hajdu
 Lovel: Horváth
 Catulus: Horváth
 Agg eretnek: Szacsavay

Kezdeté 1/8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Jóka ördöge.

Víg mesejáték enekessel és táncosokkal + felv. Írta: Komor Gyula.

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

Az ideál.

Színjáték 3 felvonásban. Írta: Korsányi Kalmáné.

Személyek:
 Ferencz: Balassa
 Marianne: Varsányi I.
 Charie: Fényesi
 A doktor: Hegedűs
 Margit: P. Gazsi M.
 Kati: Harmat H.
 Teréz: J. Kürthi S.
 A miss: Balass G.

Kezdeté 1/8 órákor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZÍNHÁZ.

VI. Révai-utca 18. szám.

Robinson Crusoe

az emberek szigetén.

Bohózatos tündéregye dalokkal és táncokkal. Írta: Komor Gy.

Személyek:
 Id. Robinson: Kovács H.
 Crusoe fia: Feld R.
 Hajóskapitány: Füzess A.
 Gizella, leánya: Hegedűs E.
 (Körmök Völcse): Herceg J.
 Hordós Bálint: Kakasy I.
 Emberek főnöke: Kövesi
 Kánya: Katona I.
 Nury (Péntek): Németh N.

Kezdeté 4 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

Drónékkül táviró által megmenyve. — Gyermeke nap Budapestén. (Saját fölvetel.) —

TOSCA. — Művészkör. — Cross-Country verseny Alagon. (Saját fölvetel.) — A német császári ház téli mulatságai.

A tehetőségelen gazember. (Saját fölvetel.) — A sárka veszedelme. Sportok és mulatságok Bataviában. — Úgyes pezsgőreklám. — **A beestelen.** Kezdeté 6 órákor, vasár- és ünnepepekokon 4 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nincs előadás.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A Zöld Kakadu.

Vígjáték egy felvonásban. Írta: Schnitzler Arthur.

Személyek:
 Emil de Cardignan: Vándory
 De Nogaent: Csizsér
 Albin de Tremoville: Tarnai
 De Lansac: Fényesi
 Séverine, neje: Mészáros G.
 Rollin, költő: Z. Molnár
 Prosperé: Vágó
 Henri: Csontos
 Bathasar: Thuróczy
 Guillaume: Körmendy
 Scaevole: Dobi
 Jules: Molnár
 Etienne: Faragó
 Maurice: Czobor
 Georgette: Tóth L.
 Michette: Lóránt I.
 Filippa: Zala K.
 Lucie: Báthory G.
 Grassot: Papp
 Lebrét: Réthely
 Grain: Hátkay
 Rendőrbiro: László Gy.

Utána:

Régi jó idők.

(WHEN KNIGHTS WERE BOLD)

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Marlowe Charles. — Fordította: Salgó Ernő.

Személyek:
 Sir Guy de Vere: Z. Molnár
 Wittke: Papp
 Barker: Körmendy
 Widdicombe: Hátkay
 Sir Brian: Sárosi
 Isaacson: Vágó
 Fottlebery: Dobi
 Waldegrawe báróné: Forrai R.
 Egington Rowena: Báthory G.
 Egington Millicent: Tóth L.
 Egington Marjorie: Lóránt I.
 Fottlebery Kata: Császár K.
 Isaacson Sarah: Mészáros G.
 Barker Alice: Zala K.
 Hírnök: Thuróczy

Kezdeté 1/8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Írta: Rajna Ferencz. Zenéjét Szép Erő versetire szerzette: Szirmai Albert.

Személyek:
 Hubert Egon herceg: Kirdy E.
 Von Flüggen: Szirmai
 Von Saarburg: Csizsér
 Von Dennenwitz: Sárosi
 Von Stackelberg: Margittay
 Heilbrück: Simai
 Canisius Wolf: Papir
 Herma, neje: Erdi B.
 Thea, leánya: Petráss S.
 Proksch Libor: Németh
 Ede, a fia: Ötvös G.
 Dürenstein: Pásztor
 Erna, a felesége: Nyáráiné
 Hertha, leányuk: T. Harmath
 Dr. Frolocker: Raskó

Kezdeté 1/8 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Az Ur Jézus.

Írta és felolvassa: Hock János.

Kezdeté 1/8 órákor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma és mindennap

: A nap hőse :

Conchas!

Róla beszél az egész város.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-88.

Minden este 9 1/2 órákor:

László Rózsi

(Conferencier: Dr. Szalay József.)

Azonkívül: Mozgósítás, vagy Berukkolt a conferencier. — **Városnyák.** — Eleven regény. 3 bohózat. 3 tréfa. — Jegyek: 4, 3 és 2 koronáért. (Zenekari és páholylülés 6 korona).

S' STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-út 68. sz. Telefon 54-23.

Szenzáció! Kezdeté pont 1/8 órákor. Szenzáció!

Budapest-Nagymaros. Jelenetek egy vasuti kupában. — Írták: Glinger és Tanssig. Fordította: Steinhardt Géza. — Ezt megelőzi:

CSAK ÖT PERCZ!

Bohózat. Írták: Glinger és Tanssig, fordította: Steinhardt. **Én és a Weiss Jenő.** A holdvilág óta parodiája írta: Szőke Szakál, éneklő: Steinhardt, valamint Gyárkás új műsorral. Továbbá: **Tanisson et Desmoines** és a **Harridinnis** csoport fellépte.

A remek téli kertben reggelig tánc és zene — Elsőrendű attrakciók — Belepő-díj nincs.

Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-út 68. sz. és özv. Kontiné dohánykülönlegességi áruáruházban, Andrassy-út 29. Vasár- és ünnepnap délután 1/4 órai kezdettel mérsékelt helyárú előadás. Színre kerül: **Budapest-Nagymaros.**

KERTÉSZ TÖDOR

Budapest Kristóffy

Feltűnést keltő tennis raket-újdonság 1909-re.

Slazenger-féle „Kertész-speciál” ütő, kizárólag a Kertész Tódor cég részére készült. K 36.—. Lawn-tennis felszerelések. Athletikai sportcikkpek. Angol és magyar sportjátékok. Árjegyzék ingyen.

200-300 nagyságban nyírott Jacquard-szőnyeg, tartós minőségben 5 ftt 80 krért.

Szőnyeg-újdonság! Rosenberg és Quitt.

női divat, szőnyeg- és vászon-árak nagy árubáza

Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzet.

Alapították 1895.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. — Telefon 107-46.

Szombaton, 1909. április hó 10-én este 8 1/2 órákor

nagy fényes megnyitó előadás

szenzációs műsorral.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben.

Kezdeté: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Pénztári órák d. e. 10-11-ig délután 3-9 óráig.

Helyárak 2, 3, 4, 5 és 6 korona.

Kezdeté 9 órákor.

A szenzációs áprilisi műsor. A csodaszép Louisa nővérek vendéglátéka. **AZ ELEVEN SZOBROK.** A piasztika csodája! A meztelenség a képzőművészetben. Művészeti, allegorikus képek Würmb G. festőművész terve alapján. Anny Louisa mint Salome. A világhírű társulat a bécsi Hölle-Theaterben 200 estén át vendégzerepelt. — 16 varieté különlegesség. — Spiesch Brothers and Mack amer. burleszk komikusok kacagató műtárgyai. Előadás után a remek téli kertben kabaret, előkelő művészeknek közreműködésével. — Vasárnap d. u. mérs. helyárakkal szívesen családos jellegű műsor. — **Kifűző könyve.** — **Pompás üvegsér.**

FOLIES CAPRICE

Igazgatóság: LEITNER és KELETI Révai-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/8 órákor.

1/10 órákor. Ma: 1/10 órákor.

A legszebb szörme kirakat!

Bohózat. Írta: Faun. Rendező: Erdélyi Emil.

Végül 11 órákor! Végül 11 órákor!

„Der Herr Ersatzmann“.

Bohózat. Írta: Armin József. Rendező: Werner M.

Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig.

Az I-ső emeleti „Casino de Parisban” elsőrangú táncatrakciók. Kezdeté 1/12 órákor.

Kaman

korunk elismert legtekéte-

tesebb cipője urak, höl-

gyek és gyermekek részére

Hygienikus, elegáns,

sikkes és tartós.

Telefon: 112-68. FŐRAGTÁR:

VAS ANDOR

Budapest, VI., ker.,

Andrássy-ut 17. sz.

Butor

kézpénzért és rézietre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért

mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba ál-

dosan készön saktáron a legújabb kivitelű a leg-

finomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér

bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési

vállalata.

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok)

Kalapkirály

Elsőrangú uri divat és kalapüzlet.

Panama kalapok 2 koronáért feltűnhetetlen

sikerrel tisztítottunk.

Különös gondot fordítunk Szíves pártfogásért esedezünk

műhelyünkben Hársfa u. 33.

női szalmakalapok átala-

kitására. Oszttermann és Stern

kalapos-mester

Szabott árak! Eskü-út 6. (Klotild-palota.)

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Ma és minden este 8 órákor:

a kolosszális áprilisi műsor.

KIORY

Jelenet az ésserdőben. The most comic sporting act.

Budapest szenzációs!

Julesa úgy van. ■ ■ Agról-ágyra bohó-

Már megint Rác Lac! Varjos Antal zatok

Az urna! A gyermeknapra spórolek. új slágere!

LA TOSCA!

A zongora-szelidítő. * The Jolly Boston's.

Azonkívül: **SANIN, SPÁRGA, BEREGISS, PESTI**

PRIMADONNÁK és még 6 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum nappali

pénztáránál, d. e. 10-11-ig és d. u. 3-6-ig. Művésznap

és húsvéthétfő d. u. 11-12-ig mérsékelt helyárú

előadás. A téli kertben éjfélikor Trianon és Grand-

Cabaret. Új táncatrakciók. — **Cigányzene reggel 5 óráig.**

Hull a haja?

Használja a **Petroleum-hajszeszt.**

Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszékhelye hely

Gara Géza és Isa drogéria Budapest, VIII., József-körút 80.

— Tessenék árjegyzéküket kórnál. —

Magyar Styria Kötőgépgyár
BUDAPEST.
 A legjobb és leghíresebb
kötőgépek

szabadalmazott sárgával ellátva.
 Teljes tanítás ingyen. Árjegyzék bórmentve
 For: József Lajos ügyvezető, iroda és előru-
 síthely Csengerly-u. 54/e

A már 34 év óta a kerékpár-
 világot uraló eredeti angol
He'ical Premier és The Champion
 kerékpárokat dupla három-asapágy-
 gyal és szabadonfutóval, 3 év jár-
 állással, minden árfelemelés nélkül
 szigorúan az eredeti gyári áron
 havi 12 és 15 koronás részlete-
 re adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső
 gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konu-
 szkat és csebeket oliai forgalmunk következtében melyen
 lezártított nagyban 30% árpelzállítással szállítunk vidék-
 eredeti gyári árban ra is bárhová

LÁNG JAKAB és FIA
 kerékpár és alkatrészek nagykereskedők
 Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
 Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz.
 Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár
 és alkatrészekről ingyen és bórmentve.

Meghívó.

A Ráczkevei takarékpénztár Laczházai hitel-
 szövetkezete f. évi április hó 18-án d. u. 3 órakor
 Kiskunlaczházán a hitelszövetkezet helyiségében
 tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre a hitelszövetkezeti tagok tisztelettel meg-
 hivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság je-
 lentése és a mérleg előterjesztése.
2. Az igazgatóság megválasztása.
3. A felügyelő-bizottság megválasztása.

Hitelszövetkezeti tagok száma volt 1908. ja-
 nuár hó 1-én 1932 tag 324.685 korona üzletrészszel.
 Belépett az év folyamán 85 tag 24.780 korona üz-
 letrészszel. Összesen: 1417 tag 349.465 korona üz-
 letrészszel. Kilépett az év folyamán 87 tag 20.130
 korona üzletrészszel. Maradt 1908. december 31-én
 1930 tag 329.335 korona üzletrészszel.
 Mérleg. Vagyon: Hitelszövetkezeti váltók
 180.290. Biztosítéki alap 9880.05. Tartalék alap
 2608.78. Összesen: 192.778 kor. 83 fill. Teher. Vissz-
 leszámitolt váltók 180.290. Befizetett biztosíték
 9880.05. Befizetett tartalék alap 2608.78. Összesen
 192.778 kor. 83 fill.
 Kiskunlaczházán, 1909. április 1-én.
 Az igazgatóság.

Gärtner Agoston
 Budapest, Wurm utca 3.
 Mindennemű izzó- és Wolfram-lámpák,
 valamint villamos felszerelési cikkek.
 Telefon 95-33   Telefon 95-33.

Butorszállítás
Beraktározás
Balassa Gyula és Társa
 Budapest, Teréz-körút 19. Telefon 33-32.

Óriási feltűnést
 kelt ujonnan átalakított üzlethelyiségével
DÓCZI M.
 Magyarország legnagyobb cipőraktára
 Budapest, VII., Rákóczi-út 10. sz.

Ajánlja legújabb divatu és kitűnő minőségű, saját
 készítésű magyar, francia és amerikai formájú
férfi-, női- és gyermek-czipőit.

Női czipők:

Zergebőrből fűzős, gombos v. pántos félezcipő	5.60
Ugyanaz barna zergebőrből	6.60
Sevrbőr félezcipő, fekete 7.00, barna	8.40
Zerge- v. borjubőr, fűzős, ozugos v. gombos	7-8
Ugyanaz barna zergebőrből	8-9
Boxbőr, fűzős v. ozugos 8.50, gombos	9.-
Francia sevro, fűzős v. ozugos 9.50, gombos	10.-

Férfi czipők:

Legfinomabb amerikai czipők box v. sevro- bőrből, párja	15.-
Zergebőr fűzős félezcipő 7.80, barna	8.30
Sevrbőr v. lakk-félezcipő 9.60, barna	10.60
Barna bacarla v. zerge fűzős v. gombos	9-10
Borjubőr fűzős vagy ozugos	8.-
Amerikai boxbőr, ozugos 9.50, fűzős	10.-
Francia sevro, ozugos v. fűzős 10.-, gombos	11.-

A souterrain-helyiségben engross-éladás.
Képes árjegyzék ingyen és bórmentve.

Vidéki megrendelésekre
 nagy gond fordítanak, " "
 Külön postaosztály.
Raktár: 50.000 pár.
 Nem megfelelő áru
 kérésre
 visszaküldik.

:: Tessék mutatványszámot ::
kérni:
Az Új Időkből.
 Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap.
 Szerkeszti: **Norozog Ferencz.**
 Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal:
 Budapest, VI., Andrássy-út 10.

A Magyar Lányokból
 Képes hetilap, fiatal lányok számára.
 Szerkeszti: **Tutsek Anna.**
 Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal:
 Budapest, VI., Andrássy-út 10.

Az Én Ujságomból.
 Képes hetilap gyermekek számára.
 Szerkeszti: **Pósa Lajos.**
 Előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fill. Kiadóhivatal:
 Budapest, VI., Andrássy-út 10.

EDISON
 Mozdonykép Vállalat
 VI., Nagymező-utca 21.

Telefon 64-20.

Első előadás hétköz-
 nap d. u. 5 órakor.
 Vasár- és Ünnepnape-
 ken d. u. 3 órakor.
 Utolsó előadás ke-
 dete 11 órakor.
Szenzációs újdonság!
 Műsoron kívül:
 páratlan hatású éne-
 kes és zenés mozdó-
 fénykép a világ leg-
 csiszorgu művészi
 közreműködésével.
**Minden órában
 változó műsor.**
 Helyárak:
 Páholy I. K., I. hely 60 fill.,
 II. hely 40 fill., III. hely
 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozdonyképvállalat tulajdonosok figyelmébe
 Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb
 kép- (film) árjegyzékünk. Kivánnak ingyen,
 és bórmentve. Telefon 64-20.

Cs. kir. szab. Déli vaspálya-társaság.
 2049-P. 1909. számhoz.
 Budapest, 1909. április hó 3-án.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Mint hogy a tervezett „Balatonkeresztur für-
 dő” nevű állomáson létesítendő magasépítmenyi
 munkák, melyek kivételre 1907. évi április 26-án
 27-P. 909. sz. a pályázat hirdettetett, a mai napig
 foganatosíthatók nem voltak, ennél fogva ezen
 munkálatok kivételének biztosítására újból pályá-
 zatot hirdetünk, nevezetesen egy egyemeletes fel-
 velti épület, nyílt rakodóval ellátott áruraktár,
 változóállító bódé, utasárnyékszék, két altiszti mel-
 léképület, ezivattyusok, sütőkemence és szemét-
 gödör, valamint ugyanott kettős örház, két örházi
 melléképület, vedreskut és sütőkemence létesíté-
 sére.

A munkára vonatkozó bővebb adatok, levele-
 tesen az ajánlati minta, a költségvetések s egyéb
 feltételek az alulírott ügyvezetésigazgatóság építési és
 pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében
 (I. Mészáros-utca 19. szám II. em.) díjmentesen
 átvethetők s ugyanott a tervek a hivatalos órák
 alatt betekinthetők.

A jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánla-
 tok f. é. május hó 3-án déli 12 óráig általános osz-
 tályunk iktatóhivatalánál (földszint 9. sz. ajtó)
 nyújtandók be, eme felirattal ellátva: „Ajánlat
 Gjulaves és Sirác állomások épületeinek kibóví-
 tése tárgyában”. Az ajánlat komolyágának meg-
 erősítésére szolgáló kaucziókat befizetését, mely
 az ajánlati összeg mintegy 5 százalékát fogja kí-
 tenni, a munkával megbízott ajánlattevő pótlólag
 kívánatra teljesíteni tartozik.

Később érkező ajánlatok figyelembe vételni
 nem fognak. Az ajánlatok között való szabad vá-
 lasztás jogát fentartjuk magunknak.

Az ügyvezetésigazgatóság.
 (Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Ezen szabadalmazott ágy tö-
 mörrészekkel, rézdiszszel, erős
 aczélsodronybetéttel 32 kor.
 Réz függönyrudak,
 teljes készlet 4.50 K.
 Részleg sodronybe-
 téttel 80 K. Részleg
 csiszolás és javítás
 17 K. Vaskeretes
 ágybetét, erős mi-
 nőségű 11.50 K. Fak-
 kerettel 7.50 K. Kár-
 pított matracok
 minden kivitelben.
 Vas- és rézbutoró at
 legelőcsöbbsen szállít.

PROHÁSZKA JANOS gyáros
 VI., Grófi Zichy Jenő-u. 46.
 (Volt Új-utca.)

Heti műsor:

1909. április hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Uránia
9 Péntek	-	-	-	-	-	-	-
10 Szombat	d. u. este	-	-	-	Hivatalnok urak	Az elvált asszony	-
11 Vasárnap	d. u. este Lammermoori Lucia Csodaváza	A caók A falusi verebek	-	Tatarjárás Az ideál	A sasfők Zöld Kakadu Regi jó idők	A nagymama Az elvált asszony	Az orosz-japán háború Az Ur Jézus
12 Hétfő	d. u. este A hegyek alján	Eineműt harangok A vaspáros	-	A király Vigyázz a nőre!	Forradalmi nász Hivatalnok urak	A hollandi lány Táncros huszárok	Az Ur Jézus

Evőeszközök

ezüsből és alpacca ezüsből,

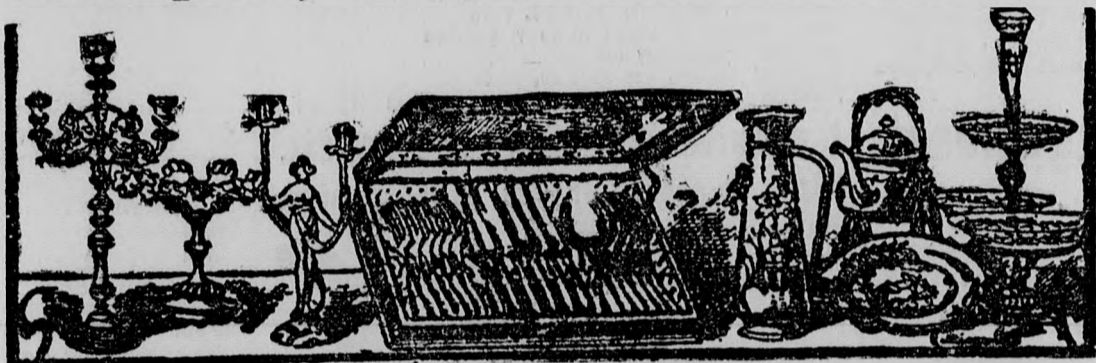
disztárgyak, alkalmi ajándékok

== a legelőnyösebben ==

POLGÁR KÁLMÁN

== ékszertelepén ==

Budapest, VII., Erzsébet-körut 29.

Vidéki megrendelésekre kiváló gondot fordítok.
 Árjegyzék 2000 rajzzal bérmentve küldetik.

Cs. kir. szab. Déli vaspálya-társaság
 2048/P 1909. számhoz.

Budapest, 1909. április hó 3-án.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A bares—pakraczi h. é. vasút Gjulaves és Siracz állomásain létesítendő magasépítmenyi munkák kivitelének biztosítására, nevezetesen mindkét állomáson a felvételi és raktárépületek kibővítésére és Gjulaves állomáson a nyílt rakodó meghozszabítására ezennel pályázatot hirdetünk.

A munkára vonatkozó bővebb adatok, nevezetesen az ajánlati minta, a tervek és költségvetések és egyéb feltételek a zalulirott üzletigazgatóság építési és pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében (I. Mészáros-utca 19. sz. II. em.) a hivatalos órák alatt díjmentesen átvehetők.

A jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok f. é. május hó 3-án déli 12 óráig általános osztályunk iktatóhivatalánál (földszint 9. sz. ajtó) nyújtandók be, eme felirattal ellátva: „Ajánlat Gjulaves és Siracz állomások épületeinek kibővítése tárgyában”. Az ajánlat komolyságának megerősítésére szolgáló kauczióknak befizetését, mely az ajánlati összeg mintegy 5 százalékát fogja kitenni, a munkával megbízott ajánlattevő pótlólag kívánatra teljesíteni tartozik.

Később érkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak. Az ajánlatok között való szabad választás jogát fentartjuk magunknak.

Az üzletigazgatóság.

Nemi betegségek

alapos, gyors és gyökeres gyógyítására férfiaknak és nőknek a foglalkozás zavarása nélkül legjobban ajánljuk bevált lelkismeretes és nagy gyakorlaton alapuló gyógymodorát fogva szakorvos, rendelő-intézet

Dr. GARAI Budapest, Audrássy-ut 24.

GYÓGYÍT: húgyszervi, hólyag, nemi és bőrbetegségeket, altesti sebeket és újkört (syphilis), az onferozás utókezelvényeit, magánélet, elgyengült férfit (impotencia) mindenféle női bajokat, fehérvérlet stb. Eredményes gyógyítás feltűnés nélkül levélileg is. Titoktartás biztosítva. Rendel. d. e. 10-től d. u. 4-ig, este 7-8.

Hirdetések felvételtnek
 e lap kiadóhivatalában.

Neu Samu és Fia

szállítóeszköz és gépgyár,
 kir. országos fegyvertézet

== VÁCZ. ==

Gyárt: mindennemű fa- és vastal csakat, kő- és kézkocsit, szárszámokat, emelőgépeket, kettős áttételel, tűzfűrészszelepeket kerti és locomobilfeszítendőket stb. stb.

Budapesti raktár és iroda:

VI., Gyár-utca 23.

Telefon: 161-27.

„Kérjen árajánlatot!”

Polgár Sándor

Magy. kir. szabad. nyor
 orvosi mű- és kótsacrési

Budapest,

VII., Erzsébet-körut 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárat saját gyártmányu orvosi sebészeti és b. tegápolási tárgyakba.

Saját gyártmányu magy. kir. szabadalmazott Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, görcsér elleni gummi-harisnya, orthopediai készülékek, műlábak és kezek stb.

Valódi franciaia különlegességégek F. Berguerand párisi gyárból

Részletes képes árjegyzék ingyen es bérmentve.

Hamisítás ellen védve

16202. szám alatt.

MOST JELENT MEG:

TÁJÉKOZTATÓ a magyar színműirodalomban.

A magyar színpadok műsordarabjai:
 :: nak, szövegeknyveinek jegyzéke. ::

Dramák, tragédiák, vígjátékok, operettek, népszínművek, bohózatok műkedvelő előadásokra és kis színpadoknak alkalmas szindarabok, monológok. .

Érdeklődőknek kívánatra ingyen küldi:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, VI., Andrássy-ut 21. sz., vagy bármely könyvkereskedés.

MAGYAROKN ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
 RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltnék.

Magy. kir. szabadalm. WISEL-féle

jégszekrónyok

Árjegyzék ingyen.

Telefon 91-20.

„ kizárólag kaphatók

Wiesel Adolfinál, BUDAPEST,

(Podmaniczky-utca sarkán.)

Ugyanott fűrdőkádak, szab. fűtőkészülékek olcsón kaphatók.

27176

Cégem a tavaszi vásáron részt vesz.

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes

magyar ásványgyógyvizet hozunk forgalomba. Egy liter víz ára palaczkcsere mellett:

Borszéki Boldissar idült gyomor-baj ellen 34 fill.	Baross, vesebaj ellen 28 fill.	Horgász, étvágygerjesztő 28 fill.
Borszéki Fókut, az ásványvizek királya köszvény ellen 28 "	Borhegyi, hughyajtó 28 "	Kászeni fókut (Salutaris) jód és lithium tartalmu 28 "
Borszéki Kossuth vérszegénység ellen 28 "	Boholti, üdítő viz 28 "	Répati, égvényes ásványviz 34 "
Bodóki Matild, alkális savanyuviz 28 "	Elopatoki, sárgaság ellen 34 "	Szeke'y-Sellers, idült gyomor-bajok ellen 28 "
	Felsőrákosi Maria, légsóhurut ellen 28 "	Sztojkal, cukorbetegség ellen 34 "
	Hargitaligeti, üdítő ital 28 "	

természetes ásványviz

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizet pótolhatók.

1 liter palaczkot már hazhoz sz. l. itunk!

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétesövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Párisi világkiállítás „Grand Prix“ 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diétetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

50 év óta használatos a legtöbb istállóban étvágytalanság és rossz emésztés esetében, tehénknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Kwizda-féle korneuburgi marhatáppor valódi csak ezen védjeggyel.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Buda-pest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrássy-ut 28. szám.

Gramofon

Hegedűk

Czimbalom

Forgatha ó és ön-működő hangszerek

Kétoldalu hanglemezek

Fuvola

Rézfuvóhangszerek

Mielőtt

részletfizetésre

bármilyen hangszert vásárolna, saját érdekében eszelezkül, ha bekerl

IVÁN és VÁRI

áruházának

Budapest, Váci-utca 22.

nagy képes főárjegyzékét.

Szállítunk: Vadászfegyvereket, revolvereket, fényképező készülékeket szintén kedvező részletfizetésre.

Gramofon lemezekből megjelent újdonságok kitűnően sikerültek.

Lemez műsor jegyzékét azonnal küldünk.

Képek és műlapokból nagy választék.

Hirdetések

 felvételnek a kiadóban, VI., Eötvös-utca 32. sz.

110 fiók a bel- és külföldön.

Magyarországi fiók-telepek:

- Arad
- Debrecen
- Eger
- Eszék
- Fiume
- Kassa
- Kolozsvár
- Komárom
- Lugos
- Miskolc
- M.-Vásárhely
- N.-Becskepek
- N.-Kanisza
- N.-Kiklada

Heti gyártás 16.000 pár

Feltűnő olcsók

tartósak, elegánsak és elismert jók a

„TURUL“

cipőgyár részv.-társaság TEMESVÁR

CIPŐÁRUI

Központi főraktár:

Budapest, Kossuth Lajos-utca 14-16.

1200 alkalmazott és munkás

Magyarországi fiók-telepek:

- N.-Szeben
- N.-Szombat
- N.-Várad
- Pancsova
- Pecs
- Pozsony
- Sopron
- Szombathely
- Szeged
- Temesvár
- Ujvidek
- Versec
- Zágráb

Legszolidabb kivitel

E hirdetésí rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges... E hirdetésí rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésí rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges... E hirdetésí rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban...

Csemege-szólót, fagymentesen csomagolva postakosaraként 3.50 K. csemegealma, papírhéjú dió 3.90, világos kajszinbaracklekvar kg. 1.80...

Hordóskáposztát, kosáruvegként 2.20, világos kajszinbaracklekvarát kg-ját 1.80, mézédés szilvalekvárt 80 fillérért...

Fajborokat, lefejtve, kölcshordóban, 28 koronájával kisúston főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért...

Szőlőoltványok, legkiválóbb bor- és csemege-fajokból, teljes szavatosság mellett kaphatók...

Pénzt azonnal butorra, zongorára, kocsikra, varrógépekre, kerékpárokat, kereskedelmi cikkekre...

Fajbaromfi fajékek, nyulak, diszgalambok, madarak élő méhek stb-iről érdekes és nékülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve...

Gyümölcsfa-, díszfa- és rózsá-árjegyzékkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békás, megyeren, (Budapest mellett) 27041

Szöllő-oltványokról, szőlővesszőkről legolcsóbb árjegyzéket küld Székely József, Gyógyós.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely: Lőcse szab. kir. városa. Szepesvarmegye székhelye; 573 méter magasan a tenger színe fölött...

Pénzszekrények és amerikai írodabutorok, használtak és újak rendkívüli olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Temeikezési vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv.-társ. Nagymező-u. E. 46.

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszeri és rézségeket veszek és adok. Kertész öks.érkez Budapest, VII., Király-utca 85. szám. Telefonszám 95-48.

Stenográfia Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás. Ingyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépeken...

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzrellegel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktáraiba csekély díjazásért értékesítés céljából...

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1868-ban. Biztos álláskövetés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a G. helysberger szaktiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Czirne vezényel. Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezétektől és más hirdetés-ünkektől független. Telefon 64-68. Berakások egész napon át.

Jogi-, politikai szigorlatokra, alan- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma. Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Né téveszse össze más hirdetéssel. 661

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80.

Kocsi arucsarnok VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarország legnagyobb kocsi raktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedőt készpénzbeni áron a legújabb rendszerű bankhitel után kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszertelepen Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58.

Spóra-féle világhírű klattani dísz- és óriásszegfűk. Kintn otve: Praga, Bécs, Lyon, Antwerpen, Amsterdam, Hamburg, Frankfurt a M. legmagasabb kitüntetésekkel. 10 darabonkint Elite választék 20 kor. Kiállítási és reklam mintafajók 20 - Óriási szegfűk 10 - Díszszegfűk 5 - Kerti szegfű 2.50 Árjegyzék ingyen bérmentve Fr. Spóra szegfűkivitelező KLOTTAU. (C. ehorz)

Fényképezőgép ritka kedvező alkalmi vétel részben árverésből és más alkalmi vételéből eredő jó fényképezőgépek kaphatók már 5 forinttól felj. Görz. Zeiss, Busch, Voigtlander, Souter és más anastigmatos fényképezőgép is igen olcsón. Ugyanitt Gramo em. konzertbeszélő-gép, erős és szép hanggal, lemezekkel együtt potom olcsón továbbá ánum va aszfalg ver és egyéb más tárgy, alkalmi vétel árban eladó Radó-nál E yetem-tér 5. (nem Egyetem-utca) Mindent veszek, eladok és becserelek.

Hurutos bántalmak hatásos és kellemes gyógyszer a Réthy-féle cukorka, melyet pemetefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békás-Csabán. Gyógyszertárban kapható. 26796

BUTOR részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Felvilágosítással szolgál LISZT ISTVÁN Bpest, IV. Koronaherceg-u. 2. (Kisgyő-tér sarkán) butorraktárban.

„Hungária“ beszélő-gépek kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket.

Zálogszedőulákat veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736 SCHILLER ISZIDOR é. sz. kereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

INGYEN! Sérvkötő, műlábak, műkezek, műfüzők, támpépek, egyenes-tartók, haskötők. és az összes betegápolási cikkek-ről szóló nagy képes árjegyzéküket bérmentve ingyen és bérmentve zárt borítékban küldjük.

UNIVERSALIS SÉRVKÖTŐ páratlanok, kis gummi nyomlap-pal legnagyobb sérvre elzárható. SÉRVKÖTŐK egyoldalu 4-14, két old. 8-23, gummiából 8-12 korona. Gummiharisnyak, haskötők nérték szerint készíttetnek. Magyar Orvosi Műszertár Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.) Postás címról és a vörös keresztre ügyeljünk.

Tülevelűek. Luczfenyő, nemes, fekete, ehető, vörös, lombjélfenyő, sfb. 10-20 cm. magas 1 drb K -20, 100 drb K 12.50, 150-200 cm. magas 1 drb K 1.30, 100 drb K 1.00, 20-50 cm. magas 1 drb K 20-30, 100 drb K 22-20, 200-250 cm. magas 1 drb K 1.0, 100 drb K 115. 100-150 cm. magas 1 drb K -95, 100 drb K 85-250-400 cm. magas 1 drb K 2-100 drb K 155 - Exoticus (külföldi) tülevelűek 70 leg-szebb fajtában, továbbá különös szép thuyák és cyprusok ára darabonként 1- koronától felébb. 100 drból álló bel- és külföldi tüle elűfa gyűjtemény 50-300 cm. magasságban 100- korona, 50 darab 55- korona, 25 darab 30- korona, 15 millió értékű esemete, lucz, fekete és erdőfenyő 1, 2 és 3 éves magozékok 1000 drbonként 2 8 korona, kocsányostály 1, 2 és 3 éves magozékok 1000 drbonként 6-15 korona. Képes árjegyzéket kívánatra ingyen. 27170.

Gróf Balthyay Zsigmond uradalmi intézősége. Csandiak ut. Ferenczák, Vasmezőye.

Penz-szekrények újak és használtak, valamint kazetták és másolók presek legolcsóbban csakis Spier H. és Testvéreinek. Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gózdudvar kaphatók.

Asztalosok új jövedelmi forrását le-író képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kezvel“ szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46.

+ Szérvnyág + Az egyedüli eredmény-től kisért háziszert a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. - Hölgyek remek koblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbajok-nak nélkülözhetetlen tápszert. Kintünetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

BUTOR 30% megtakarítás! Regi Butorszalon Budapest, Ferenczák tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári urasági lakberendezéseknek mahagouli és palissander butorok, uri szobák, angol bergarniturák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillarak. - Telefon 82-13.

Modern urasági butorok alka mi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, uri szoba és irodai teljes berendezések. - Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillarak, vas- és rézbutorokban. GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferencz-tér 8. szám, ezelőtt Gyar utca. Telefon 14-09.

Ingyen diszmunka! Magyarország összes fürdőinek, szanatoriumainak, nyaralótelepeinek és ásványvizeinek részletes, illusztrált leírását ovéibenikerésre ingyen megküldi Magyar Fürdőkalauz kiadóhivatala Bpest, Bölvös-u. 36., I. 9

Pénzelőleggel beraktározunk bizományba butort, varrógépet, kerékpárt, kereskedelmi cikkeit utólagos díjazással száraz raktárainkba. Szendrő Sándor és Társai VII., Dohány-utca 43. sz., Telefonszám 105-84.

Mme. Valter angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker., Fecske-utca 8., I. em. 6. Elvállal minden e szakmába vágó munkát a leg-urólsó dívat szerint leg-nomabb kivitelben, szolid árak mellett. Átalakítások elfogadtatnak. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapvas rácszatok, kertkerítések, keramitlapok, kehlhelmi lapok olcsón kaphatók Kelemen Mór épít-bontoz vállalkozó nál Budapest, Nador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK MINDKÉNY ÉLETNAGYÁRÚ KÉPEZ 3 KORONÁÉRT DÍZES PASZPARTUVAL 55-68 CTA. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA 2 SZÍNÉS OLANKÉP ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐN NINDSÉRT PÉLVÁTELÉKEN. SZAVATOSSÁG MINDEN IRÁMVBAN RÁKÁELI FÉNYKÉPEZÉSTŐL ÉS FÉNYKÉPEZÉSTŐL MÓT G. R. M. BUDAPEST, VII. BENTENKÉLÉD-A-66 KÜTÖNTETVE A 1908. ÉVI PÁRSI NYERMEZTŐZI KIÁLLÍTÁSON ÜSZEKRELVÉL: KERESTI TEL. 6. ARANY-ÉREMMÉL.